

Türkiye’de Bir Mantık Geleneğinden Söz Edilebilir mi? Tematik ve Bibliyografik Bir Soruşturma*

Mehmet ULUKÜTÜK**

Özet

Bu çalışmada “Türkiye’de bir mantık geleneğinden söz edilebilir mi?” sorusu tematik bibliyografya bağlamında sorgulanmaya çalışılmıştır. Zira bir geleneğin var olup olmadığı, doğrudan ilgili çalışmaların evvel emirde bibliyografik soruşturmalarından geçer. Bu bağlamda bizler Türkiye’de bir mantık geleneğinin varlığının imkânını tematik bir bibliyografya hazırlayarak soruşturmak istedik. Diğer yandan çalışmamız salt bir disiplin olarak mantıkla ilgili olduğu kadar aslında tüm felsefi ve ilmi faaliyetlerin bir zemini olarak mantık çalışmalarının geldiği yeri de göstermeyi amaçlamaktadır. Bibliyografyamız harf devriminin gerçekleştiği 1928 yılı ile 2014 yılları arasında Türkiye’de mantık özelinde ve mantıkla ilgili olan diğer alanlarda yapılmış başta kitap çalışmaları olmak üzere, doçentlik, doktora ve yüksek lisans

* Bu makalede İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Birimi’nde Prof. Dr. H. Subhi Erdem’in proje yürütücülüğünde hazırladığımız “Türkiye’de Harf Devriminden 2012’ye Tematik Mantık Literatürü” adlı projenin verilerinden yararlanılmıştır.

**Yrd. Doç. Dr. Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü.

çalışmaları, makaleler, tebliğler, sempozyum bildirimlerini kapsamaktadır. Çalışmamız daha önceki bibliyografyalarda görülmeyen tematik tarzda yapılmıştır. Tematik olmasının en önemli nedeni mantık disiplinin hangi konularında ne kadar çalışmanın yapıldığını tespit etmek, çalışılmamış veya az çalışılmış konularına dikkat çekmek ve mantık alanında çalışanlara daha fazla yardımcı olacağını düşünmemizdir. Son olarak Türkiye’de mantık çalışmalarıyla ilgili yaptığımız bu çalışmadan yola çıkarak bazı sorunlar tespit edilmiştir. Bunlar en önemlisi Türkiye’de yapılan mantık çalışmalarının mantık tarihi tasavvurundan bağımsız, daha çok akademik kaygılarla yapıldığı için fazlasıyla spesifik çalışmalar şeklinde olmasıdır. Aşırı uzmanlaşmanın bir sonucu olarak mantık neredeyse kavram ve sorunlarını kendisinden aldığı felsefe tarihinin kendi özgül bağlamından kopartılmaya çalışılmaktadır. Bunun en önemli göstergesi mantık felsefesi (meta-mantık) konusunda bir iki istisnanın dışında hiçbir çalışmaya rastlamamış olmamızdır. Belirttiğimiz bu sorunların dışında ileriye yönelik bazı öneriler de yapılmıştır: Geldiğimiz noktada bugün mantık tasavvurumuzu yeniden ihya ve inşa etmek için önerilerimizden biri de, Türkiye’de salt mantık çalışmalarına hasredilmiş bir “Mantık Araştırmaları Merkezi”, “Mantık İhtisas Kütüphanesi” ve “Mantık Araştırmaları Dergisi” kurulmasıdır. Mantık araştırmalarına hasredilmiş merkez, kütüphane ve dergi Türkiye’de bir mantık geleneğinin oluşumunda vazgeçilmez bir öneme sahip olacaktır. Tematik mantık literatüründe ilgililerin de fark edeceği üzere spesifik mantık çalışmalarının yanısıra özellikle bilim, bilgi ve dil felsefesiyle de ilgili bazı çalışmalar zikredilmiştir. Bu durum mantık çalışmalarının ilgili disiplinlerden kopuk ve bağımsız ele alınamayacağı gerçeğini göz önünde bulundurma ihtiyacından kaynaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Düşünme, Mantık, Türkiye’de Mantık, Sosyal Bilimler ve Mantık, Mantık Eğitimi

Giriş

DÜŞÜNME FAALİYETLERİNDE ZİHNİ hatalardan koruyan, doğru düşünmenin kurallarını (*kavâid*), ölçütlerini (*mi’yâr*) ve yöntemlerini (*tarâik*) gösteren ilim yahut sanat olarak tanımlanan *mantık*, Fârâbî (870-950) tarafından ilimlerin başı (*re’su’l-ulûm*), İbn Sinâ (980-1037) tarafından ilimlerin hizmetkârı

(*hâdimu’l-ulûm*), Gazzâlî (1058-1111) tarafından ilimlerin ilmi (*ilmu’l-ulûm*) olarak tasvir edilmiştir. Müstakil bir disiplin olarak sistemleşmesini Aristoteles’e borçlu olan mantık, evvel emirde Müslüman olmayan bilginlerin gayretleri sonucu İslam geleneğine Abbasîler dönemi tercüme faaliyetlerinin bir halkası olarak dâhil olmuş, sonraki dönemlerde ise Müslüman bilginlerce çoğu zaman vazgeçilmez bir alet olarak görülmüş, kimi zaman da teşvik ve tekfir söylemlerine konu olmuş bir disiplindir. Buna göre İslam mantık tarihinin gelişimini İhsan Fazlıoğlu’nun ifadesiyle şöyle tasvir etmek mümkündür:

Gazalînin süzgecinden geçen İbn Sinacı mantık, genel bir deyişle tefekkür anlayışının, Fahreddin Razînin tenkitlerini de dikkate alarak, başta Büyük Selçuklu düşünürlerinden Necmeddin Kazvinî (ö. 1276) ile Konya kadısı Siraceddin Urmevî (ö. 1283) tarafından telif edildi. Kazvinînin *el-Şemsiyye fî el-mantık* ile Urmevî’nin *Metali’ el-envar fî el-hikme ve el-mantık* adlı çalışmalarında formüle ettikleri bu dil her iki esere birer *şerh* yazan Kutbuddin Razî (ö. 1365) tarafından *tehzib* edildi; Esiruddin Ebherî (ö. 1265)-Şemseddin Semerkandî (ö. 1302)-Necmeddin Kazvinî-Siraceddin Urmevî-Kutbuddin Razî-Seyyid Şerif Cürcanî-Molla Fenarî-Sainuddin Türki-Mehmed Emin Şirvanî-Mehmed Darendevisî-İsmail Gelenbevisî-Abdünnafi Efendi olmak üzere, pek çok filozof-mantıkçı tarafından kaleme alınan eserlerle ayrıntılarda geliştirildi. Bu dil, özne ile nesnenin *karşılıklı konumlandırılışı* esasına dayanır. Varlık’ın büyüden ve ara-varlıklardan (ilahlar) arındırılması şeklinde özetlenebilecek bir kelimî metafizik ilke üzerinde kurulan bu dil her şeyden önce nesnenin önermede tezahür edişi ile önermeler arası işlemleri inceler; böylece bir taraftan nesnenin ontolojik yapısını ortaya koyar bir taraftan da nesneye ilişkin bilginin elde edilmesi yollarını araştırır. Büyük oranda Büyük Selçuklu Devletinde merkez-çevre ilişkilerini tayin eden siyâsî anlayışın bilgi sahasına uygulanımı olarak ortaya çıkan ortak-dil çalışması hem aklın birliğini hem de bilginin kesinliğini emniyete alma kaygısını güder. Böylece, Sadreddin Konevî-Davud Kayserî-Mehmed Fenarînin irfan-i nazarîyi bu dile dökmele-ri, ortak bir Varlık tasavvurunda yürütülen müşterek metafiziğin yine ortak bir dille ifadesine imkân vermiş; teoloji, metafizik ve kozmoloji sahaslarında birbirine tercüme edilebilir bir dil inşa edilmiştir. Bu konudaki ısrar o kadar şiddetli bir hal almıştır ki, bugünkü her türlü bilginin matematikle ifadesine benzer şekilde, sarf, nahv ve belağat gibi dil bilimleri yanında, daha sonra Sainuddin Türki (ö. 1431) ve Abdurrahman Bistamî (ö. 1453) örneğinde görüleceği üzere, gizli ilimler bile bu dile dökülmeye çalışılmıştır.¹

1 İhsan Fazlıoğlu, “Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi Türk Felsefe-Bilim Tarihine Önsöz”, *Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi Uygarlığı*, ed.

Yukarıdaki metinden de anlaşılacağı üzere mantık salt spesifik bir disiplin olmanın ötesinde aklın birliğini, bilginin kesinliğini sağlayan bir ortak-dil olarak tasavvur edilmiştir. Mantukla ilgili yapılan çalışmalar üzerine yapılan çalışmalar da bir bakıma bu ortak dilin tarihsel süreçteki gelişimini ve evrimini serimlemeye çalışmaktır.

Mantık tarihiyle ilgili bu çok kısa bilgiden sonra burada bahsetmemiz gereken en önemli şey niçin bir mantık bibliyografyası hazırladığımızın cevabını vermektir. Bu çalışmaya yön ve motivasyon veren şey aslında bir sorudur: Türkiye’de bir mantık geleneğinden söz edilebilir mi? Mantık çalışmalarında şu an neredeyiz? Özellikle harf dervriminden sonra bir ilmî gelenekten ciddi bir kopuş yaşayan Cumhuriyet’in ilmî paradigması kendine özgü bir gelenek oluşturabilmiş midir? Biz bu soruların ancak bibliyografya hazırlayarak cevaplanabileceğini düşünüyoruz.² Zira çeşitli ilimlere ait eserlerin daha rahat kullanılabilmesi, tespit edilmesi ve geleceğe bırakılması gibi her bibliyografya eserinin taşıyabileceği gayelerin yanında, aynı zamanda bir *ilim siyaseti* takip edildiğini ve bu siyasete göre hazırlandıklarını rahatlıkla ifade edebiliriz.³ Zira bir geleneğin var olup olmadığı sorusu masa başı senaryolardan veya **önyargılı** yorumlardan değil, bilakis doğrudan ilgili **çalışmaların** evvel emirde bibliyografik soruşturmalarından geçer. Bu bağlam-

Ahmet Yaşar Ocak, c. I (Sosyal ve Siyasal Hayat), Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 2006, s. 413-427.

2 Harun Anay, “İslam Düşüncesi Alanında Türkiye’de Yapılan Tezler”, *Dîvân: İlmî Araştırmalar* 4, (1998): 74.

3 Tam da burada bibliyografyalar konusunda önemli çalışmalara imza atan Harun Anay’ın bir “ilim siyaseti” olarak bibliyografyaların Batı dünyasındaki anlamı hakkındaki düşüncelerini burada paylaşmamız gerekmektedir. “Başka ülkelerde hazırlanan bibliyografyaların da ilmi çalışmalara rahat ulaşmayı sağlama gibi her bibliyografyanın taşıyabileceği gayelerin dışında bir siyasi anlam ve bilim siyaseti ihtiva ettiği gözden ırak tutulmamalıdır. Bu açıdan *Index Islamicus* adlı eserin genel olarak İslam ülkeleri, İslami ilimler ve İslam düşüncesi çalışanlar tarafından en çok müracaat edilen eserlerden biri olması ve benzer çalışmaları tek tek İslam ülkelerinin kendilerinin bile henüz hazırlayamaması çok manidardır. Ancak konumuzla ilgili olarak uzun uzun yorumlanması gereken kısmı ise bu eserin oryantlizmin en güçlü olduğu ülkelerin başında gelen İngiltere’de hazırlanmış olmasıdır. Aynı şekilde Amerika Birleşik Devletleri’nde yayımlanan *Social Sciences Index, Social Sciences and Humanities Index, Humanities Index, International Index to Periodicals* ve *Academic Index* gibi indekslerin de, her bibliyografya için söylenebilecek gayelerin dışında, dünyadaki bilimsel çalışmaların standardını belirleme, bilimsel bilgiyi merkezileştirme gibi bir bilim siyasetine hizmet ettiği söylenebilir. Ayrıca bu indekslerin ABD’de yayımlanması da tesadüf olmamalıdır.” Anay, a.g.m. s. 74.

da bizler Türkiye’de bir mantık geleneğinin varlığının imkânını tematik bir bibliyografya hazırlayarak soruşturmak istedik. Diğer yandan çalışmamız salt bir disiplin olarak mantıkla ilgili olduğu kadar aslında tüm felsefi ve ilmî faaliyetlerin bir zemini olarak mantık çalışmalarının geldiği yeri göstermeyi de amaçlamaktadır. Bibliyografyamız harf devriminin gerçekleştiği 1928 yılı ile 2014 yılları arasında Türkiye’de mantık özelinde ve mantıkla ilgili olan diğer alanlarda yapılmış başta kitap çalışmaları olmak üzere, doçentlik, doktora ve yüksek lisans çalışmaları, makaleler, tebliğler, sempozyum bildirimlerini kapsamaktadır. Çalışmamız daha önceki bibliyografyalarda görülmeyen tematik tarzda yapılmıştır. Tematik olmasının en önemli nedeni mantık disiplininin hangi konularında ne kadar çalışmanın yapıldığını tespit etmek, çalışılmamış veya az çalışılmış konularına dikkat çekmek ve mantık alanında çalışanlara daha fazla yardımcı olacağını düşünmemizdir. Son olarak Türkiye’de mantık çalışmalarıyla ilgili yaptığımız bu çalışmadan yola çıkarak bazı sorunlar tespit edilmiştir. Bunlar en önemlisi Türkiye’de yapılan mantık çalışmalarının mantık tarihi tasavvurundan bağımsız, daha çok akademik kaygılarla yapıldığı için fazlasıyla spesifik çalışmalar şeklinde olmasıdır. Aşırı uzmanlaşmanın bir sonucu olarak mantık, kavram ve sorunlarını kendisinden aldığı felsefe tarihinin kendi özgül bağlamından neredeyse kopartılmaya çalışılmaktadır. Bunun en önemli göstergesi mantık felsefesi (meta-mantık) konusunda bir iki istisnanın dışında hiçbir çalışmaya rastlamamış olmamızdır. Belirttiğimiz bu sorunların dışında ileriye yönelik bazı **öneriler** de yapılmıştır: Geldiğimiz noktada bugün mantık tasavvurumuzu yeniden ihya ve inşa etmek için önerilerimizden biri de, Türkiye’de salt mantık çalışmalarına hasredilmiş bir “Mantık İhtisas Kütüphanesi” ve “Mantık Araştırmaları Dergisi” kurulmasıdır. Mantık araştırmalarına hasredilmiş merkez, kütüphane ve dergi Türkiye’de bir mantık geleneğinin oluşumunda vazgeçilmez bir öneme sahip olacaktır. Tematik mantık literatüründe ilgililerin de fark edeceği **üzere** spesifik mantık **çalışmalarının** yanısıra **özellikle** bilim, bilgi ve dil felsefesiyle de ilgili bazı **çalışmalar** zikredilmiştir. Bu durum mantık **çalışmalarının** ilgili disiplinlerden kopuk ve bağımsız ele alınamayacağı gerçeğini göz **önünde** bulundurma ihtiyacından kaynaklanmıştır.

Sorunlar ve Tespitler/Değerlendirme ve Sonuç

1. Türkiye’de yapılan mantık çalışmalarının en önemli eksikliği mantık tarihi tasavvurundan bağımsız, daha çok akademik kaygılarla yapıldığı için fazlasıyla spesifik çalışmalar olduğu görüntüsü vermesidir. Mesela “Birisinin Mantık Anlayışı” veya “Birisinin Önerme, Kıyas, Burhan, Cedel ... Anlayışı” gibi çalışmaların çoğu, herhangi bir metodolojik ve paradigmatik hazırlık olmaksızın doğrudan ilgili şahsın ilgili konudaki görüş ve ifadelerinin dağınık bir şekilde aktarılması görünümündedir. Türkiye’deki doksografik⁴ felsefe yazımının hâkim olmasının da bir sonucu olarak bu tür çalışmalar akademik ve entelektüel camiaya bir mantık tarihi tasavvuru/paradigması vermekten uzak gibidir. Buna göre gelecekte yapılması gereken en önemli görev; paradigmatik bir mantık tarih(ler)i inşa etmek, mantığın spesifik ve teknik bir takım uygulama ve tekniklerden ibaret olmadığını anlamak, entelektüel ve felsefi temelleri ve ufukları konusunda bilgi arkeolojisi özgün, ekonomik anlatım örgüsüne sahip, sistematigi sağlam çalışmalar yapmaktır.

2. Yukarıdaki soruna bağlı olarak Türkiye’de yapılan mantık çalışmalarına baktığımızda “‘Buraya özgü’ bir mantık geleneği var mı?” şeklinde bir soruya alacağımız cevabın olumsuz olduğunu düşünüyoruz. Zira yapılan çalışmalar ya Batı mantık geleneğinin bilinçsiz sürekliliğine bağlı parçalar görünümünde ya da Doğu mantık geleneğinin ve sorunlarının tekrarı mahiyetindedir. Burada bilinçli bir takip ve taklid de söz konusu değildir. Mesela Batı geleneği içinde Kıta Avrupası’ndaki mantık mirası ve eleştirileriyle ilgili çalışmalar söz konusu bile olamayacak kadar az iken Doğu mantık mirası alanında ise İslam mantık mirası dışında herhangi bir çalışmaya neredeyse rastlanılmamaktadır.

3. Aşırı uzmanlaşmanın bir sonucu olarak mantık, kavram ve sorunlarını kendisinden aldığı felsefe tarihinin kendi özgül bağ-

4 Felsefe tarihlerinin doksografik bir karakter taşınmalarıyla; sosyal, kültürel, psikolojik vb. düşüncenin bağlamı içerisinde değerlendirilmesini sağlayacak faktörlerin göz ardı edilerek filozofun hayatı, eserleri ve görüşlerinin çoğu zaman birbirinden bağımsız ve ilişkisiz bir şekilde ortaya konulmasını kastediyoruz. M.Cüneyt Kaya, Ali Utku, “Türkiye’de Modern Felsefe Tarihi Yazımının Serencamı: Geç-Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Bir Literatür Değerlendirmesi”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 17, (2011): 41.

lamından neredeyse kopartılmaya çalışılmaktadır. Bunun en önemli göstergesi mantık felsefesi (meta-mantık) konusunda bir iki istisnanın dışında hiçbir çalışmaya rastlamamış olmamızdır. Yine yapılan mantık çalışmalarına baktığımızda mantık konu ve sorunlarının sanki özenle felsefe tarihinin kendi özgül bağlamında kopartılarak dile getirildiğini görüyoruz. Mesela mantık ders kitaplarının hemen girişlerinde anlatılan mantığın/aklın ilkeleri gibi konular ilkçağ felsefesindeki ontolojik tartışmalardan bağımsız/habersiz bir şekilde anlatılmakta; kategoriler, kavramlar ve önermeler konusunda Aristoteles dışında neredeyse hiçbir filozofa atıf yapılmamaktadır.

4. Türkiye’deki mantık çalışmalarının yapısal bazı sorunlarına da değinmek gerekmektedir. “Yapısal” diyoruz, zira bu tür problemler spesifik bazı çalışmaların değil, hemen hemen bütün çalışmalarının ruhuna sirayet etmiş yapısal bir sorundur: Avrupamerkezci bir mantık ve mantığa taklidi bir iman. Avrupamerkezli, zira o paradigmanın Aydınlanma ve moderniteyle yücelttiği, kapitalizmin rasyonellik amacına hizmet eden bir mantık taklidi olmanın ötesine geçemeyen bir mantık literatürü var karşımızda. Mesela “Neden mantığın ideolojik, antropolojik ve ırksal kökenleri üzerinde durulmaz?”, “Neden klasik ve modern mantığa yönelik dinî, feminist, hermenötik ve sosyolojik eleştiriler, çalışmalar yok?”, “Mantık neden yazılı kültür-sözlü kültür ayrımı bağlamında sorgulanmaz, ona yönelik antropolojik eleştiriler neden göz ardı edilir?” gibi sorular maalesef Türkiye’de mantık çalışmaları yapanların sor(a)madığı sorulardır. *Özellikle* yazılı kültür-sözlü kültür ayrımında mantığın konumu, meşruiyeti ve değeri, Jack Gody’nin mantığı yazılı kültürlerin karakteristik *özelliği* olarak görmesi ve yazılı kültürün Gadamer tarafından “yabancılaşma”, Walter Ong tarafından “insan bilincinde gerileme”, Jaques Ellul tarafından “sekülerleşme” olarak görülmesi, mantık antropolojisi bağlamında sorgulanması gereken konular olarak araştırmacıların ilgisini beklemektedir.⁵

5 Yukarıda bahsettiğimiz olumsuz tablonun dışında tabii ki bazı istisnalar da yok değil. Türkiye mantık çalışmaları kapsamında özgün ve öncü isimlerin başında bize göre Sadık Türker’in çalışmaları gelmektedir. Türker’in akademik kariyerinin en başından bu yana mantık (düşünme) merkezli çalışmalarında arkasına yaslandığı birikim ve sahip olduğu tasavvur, maalesef akademik camiamızda yeterince bilinmemesine ve tartışılmamasına rağmen, nevi şahsına münhasır bir özgünlük taşımaktadır. Gerek yüksek lisans çalışması olan *Farabi’de Dil-Mantık* (1997) ilişkisinde, gerek *Aristoteles, Gazali ve Leibniz’de*

5. Türkiye’de yapılan mantık çalışmaları kendi tarihî kaynaklarına ve bağlamına yabancı olduğu kadar, kendi dışındaki dünyaya da kapalıdır. Dünyada mantık çalışmalarının tüm çeşitliği içinde ana konuları ve sorunları, dahası gündemi hakkında ciddi bir tecrüsten yoksundur. Mesela çağdaş Arap dünyasında yapılan mantık çalışmaları ve tartışmalarından bihaber olduğu gibi Çin ve Hint gibi Asya kıtasının önemli merkez ülkelerindeki mantık gündemine de ilgisiz kalınmaktadır. Rusya ve Afrika ülkelerinde yapılan felsefe çalışmaları bize ne kadar yabancı ve uzak ise, mantık çalışmaları ve gündemleri de o kadar uzak bir görünüm arz etmektedir.

6. Tercüme faaliyetleri açısından bakacak olursak, hem Batı felsefesinin temel mantık klasikleri hem de Doğu ve İslam düşünce tarihinin temel mantık eserlerinin tercümesinde -dağınık ve plansız bazı tercümeleri saymaksak- henüz emekleme evresinde olduğumuz söylenebilir. Bu alanın temel klasiklerinden pek çoğu henüz tercüme edilmemiştir. Örneğin İslam mantık tarihinin vazgeçilmez klasiklerinden Kazvinî’nin *Şemsîyye* isimli muhalled eserinin 1841 gibi görece erken bir dönemde İngilizceye çevirisini yapılmışken Türkçe tercümesi hâlâ yoktur.

7. Yine mantık **çalışmalarımızda** dil-düşünce-varlık ilişkilerinin mantığın kuramsal bir bilim/araç olarak ortaya **çıkışındaki** dönem göz **önüne** alındığında bugünkü mantık **çalışmalarımızda çok** büyük oranda unutulduğu ya da göz ardı edildiği görülmektedir. Aslında bu bir tercih meselesidir, yani isteyen formel mantık çalışır isteyen mantık ile metafizik arasındaki konulara yoğunlaşabilir, bunda yadırganacak bir durum da söz konusu değildir. Ancak bugün neredeyse mantık-metafizik ilişkisinin unutulmuş olması bu konuda önemli bir eksiklik olduğunu göstermektedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki teknik manasıyla mantık ile hem ilm-i mantıkta,

hem usul-i fıkhıta, hem belağatta hem de ilm-i vad’da incelenen dil felsefesi bağımsız bir konu olarak araştırılmayı beklemektedir.⁶

8. Mantık öğrenimi gören **öğrencilerinin** sıklıkla dile getirildiği bir sorun vardır: Neden mantık **öğreniyoruz?** Mantık kitaplarında mantığın kuru ve teknik bir bilginin **ötesinden** ilimler için bir metodoloji **özelliikle** de müteahhirun dönemi **İslâmi** ilimlerin terminolojisi olduğu vurgusu galiba yeteri kadar vurgulanmıyor ya da spesifik mantık konularında yeri geldikçe bu tür konulara ya hiç ya da yeteri kadar girilmiyor.⁷

9. Mantık bir toplumun dünya görüşünden ve onun dayandığı ontolojik perspektiften ayrı ve bağımsız düşünülmez. Bu anlamda mantığın evrenselliğini tartışmak veya “Mantık değil de mantıklar mı var?” sorusunu sormak gerekiyor. Bu konuda **özelliikle İslâm** düşünce geleneğinde yapılan **önemli** tartışmalar ve literatür mevcut iken, günümüzde nedense gündeme gelmemesi son derece düşündürücüdür.

10. Geldiğimiz noktada bugün mantık tasavvurumuzu yeniden ihya ve inşa etmek için **önerilerimizden** biri de, Türkiye’de salt mantık **çalışmalarına** hasredilmiş bir “Mantık Araştırmaları Merkezi”,⁸ “Mantık **İhtisas** Kütüphanesi” ve “Mantık Araştırmaları Dergisi” kurulmasıdır. Mantık araştırmalarına hasredilmiş merkez, kütüphane ve dergi Türkiye’de bir mantık geleneğinin oluşumunda bir adım olarak görülebilir.

11. Mantık ders kitaplarındaki uygulamaların kâğıt üzerinde kalmasının önüne geçilmelidir. Bu amaçla dersin ve konularının gündelik yaşamla sürekli iç içe olduğu, somut şekilde uygun örneklerle açıklanmalıdır.

6 Fazlıoğlu, “Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi Türk Felsefe-Bilim Tarihine Önsöz”, s. 413-427.

7 Bu eksikliği kısmen gideren bir çalışma için bkz. Mehmet Özturan, *Müteahhirin Dönemi Mantığında Tasavvurat Ali b. Ömer Kâtibi ve Kutbuddin Râzî Örneği* (Dr. Tezi, İÜ SBE, 2013).

8 Prof. Dr. Şafak Ural’ın öncülüğünde İstanbul’da Mantık Araştırmaları Merkezi’nin kurulmuş olduğunu belirtmek gerekir.

12. Türkiye’de mantık araştırmalarının salt akademik bir disiplin olmasının ötesinde aslında topyekün bilimsel çalışmalarının temel bir umdesi olduğu çoğun zaman gözardı edilmektedir. Zekai şen bu durumu şöyle dile getirir:

“Doktora derecesi, batı kaynaklarında kısaca Ph.D. diye bilinmektedir, bunun Türkçe açılımının ne anlama geldiği daha için başında adaya açıklanmalıdır. Ph.D.’nin açılımı doktora derecesini alan kişinin çalıştığı konunun ‘felsefesini’ bilmesi gerekir. Bizim toplumumuzda “felsefe” nerede ise boş laf konuşması olarak algılandığından ve üniversitelerimizde ‘bilim felsefesi’ derslerine yer verilmediğinden veya yöneticiler tarafından bunun önemi doktora adaylarına belletilmediğinden özgün çalışmaların ortaya konulması da pek mümkün olamamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti’nin sayısal eğitimde (fizik, mühendislik, vb.) bırakın felsefeyi bilim felsefesi ilkelerine yer veren hiçbir ders yoktur. Bu da verimli bilim çalışmalarının yapılarak uluslararası seviyelere ulaşılması yollarının daha için başında kesilerek, adaylara taklitçi çalışmalar yapmaya yönlendiren bir durumu ortaya koymaktadır.”⁹

“Toplumumuzda ve özellikle eğitimimizde bir başka değersiz düşünce unsuru olarak ‘mantık’ kuralları karşımıza çıkmaktadır. Üniversitemizimizin özellikle sayısal kısımlarında mantık ilkelerinden nerede ise hiç söz edilmemektedir. Mühendislik, fizik, vb., konularda esası mantık olan matematik denklemler mantık temelsiz olarak verilmektedir. Mantık dışlanmış ve birçok sorun matematikle halledilebilir hale gelmiştir. Akılcı düşünce çıkarımlarına mantık ilkeleri olmadan varılamaz. Mantık, felsefeden akılcı sözel çıkarılmasına yarar. Ülkemizde eğitim içerikleri arasında mantık kural ve çıkarımları sözel olarak yapılmadıkça bilimsel ve teknolojik gelişmelerin olması nasıl beklenebilir? Mantık olmadan nasıl öğrenilir, öğretilir ve araştırılır? Bilim felsefe ve mantığının olmaması adayları ezberciliğe, taklitçiliğe, nakilciliğe, tercümeçiliğe, İngilizcecilığe, Türkçe dışlanışına iter. Büyük düşünür İbn-i Sina “Bilgi tasavvur ve tasdik olunca ister istemez mantık, bize bu iki bilgiyi veren yolları öğreten bir bilim olacaktır. Böylece mantık, kendisi için bilim, başka bilimler için yöntem anlamında bir alet bilimi olacaktır” diyerek mantığın önemine daha Batı’da bilim bulunmadığı zamanlarda değinmiştir. Mantık kelimesi Arapça kökenlidir ve anlamı da “akılcı konuşmaktır”. Demek ki, mantık akılcı çıkarımların yapılmasına yarar. Bilimden gayemiz de akılcılık olduğuna göre mantık ilkelerinin dışlandığı bir öğretim kurumunda nasıl olur da uluslararası varabilecek doktora çalışmaları yapılabilir?”¹⁰

9 Zekai şen, “Türkiye’de Yüksek Lisans ve Doktora Eğitimi Kalitesinin İyileştirilmesi için Öneriler”, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* 3/1, (2013): 12.

10 şen, s. 12.

13. Türkiye’de mantık bilimine yönelik ciddi bir algı karmaşısıyla karşı karşıya olduğumuzu tespit etmek gerekiyor. Özellikle doğa bilimleri ve pozitivist felsefe tasavvuru açısından mantık, aklın ekonomisi olarak görülmektedir. Yani hakikate daha hızlı ulaşmak için takip edilmesi gereken yol ve araçları en aza indirmek olarak mantık. Ancak bir de mantığı aklın ahlakı olarak gören bir yaklaşım da söz konusu olup, bu da aklın hakikate, doğru bir biçimde taalluk etmesi ve akıl yürütme faaliyetlerinde yanlış ve kötülüklerden arınması olarak gören bir yaklaşımdır. Bu tasavvur farklılığının kültürel, ideolojik ve dinî temelleri konusu maalesef şimdiye kadar söz konusu olmamıştır.

Tematik Literatür Hakkında

1. Aşağıda görüleceği üzere Türkiye’de harf devriminden bugüne yapılmış olan **çalışmalar** tematik bütünlükleri göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Bu durum doğal olarak bazı tekrarları da beraberinde getirmiştir. Ancak tematik literatürde yaklaşık 1500 **çalışma** vardır ve bu **çalışmalar** arasında yaklaşık 100 **çalışma** tekrarlanmıştır.

2- Tematik mantık literatüründe ilgililerin de fark edeceği üzere spesifik mantık **çalışmalarının** yanısıra **özellikle** bilim, bilgi ve dil felsefesiyle de ilgili bazı **çalışmalar** zikredilmiştir. Bu durum mantık **çalışmalarının** ilgili disiplinlerden kopuk ve bağımsız ele alınamayacağı gerçeğini göz önünde bulundurma ihtiyacından kaynaklanmıştır.

3- Tematik mantık literatürünü 1928-2014 **yılları** ile sınırlanmış olmamız, **özellikle** bu yıllar arasında hiçbir **çalışmayı** göz ardı etmemek kaygımızdan kaynaklanmıştır.

Kaynakça

Anay, Harun “İslam Düşüncesi Alanında Türkiye’de Yapılan Tezler”, *Dîvân: İlmî Araştırmalar* 4, (1998): 73-170.

Fazhoğlu, İhsan “Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi Türk Felsefe-Bilim Tarihine Önsöz”, *Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi Uygarlığı*, ed. Ahmet Yaşar Ocak, c. I (Sosyal ve Siyasal Hayat), Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 2006, s. 413-427.

Kaya, M. Cüneyt, Ali Utku, “Türkiye’de Modern Felsefe Tarihi Yazımının Serencamı: Geç-Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Bir Literatür Değerlendirmesi”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 17, (2011): 11-48.

Özturan, Mehmet *Müteahhirîn Dönemi Mantığında Tasavvurât Ali b. Ömer Kâtibî ve Kutbuddin Râzî Örneği*, Dr. Tezi, İÜ SBE, 2013.

Şen, Zekai, “Türkiye’de Yüksek Lisans ve Doktora Eğitimi Kalitesinin İyileştirilmesi için Öneriler”, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* 3/1, (2013): 10-15.

Türker, Sadık, *Aristoteles’te Yargı Sorunu*, Dr. Tezi, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2001.

Türker, Sadık, *Batı Düşüncesinde Üçleme Sorunu*, Külliyyat Yay., İstanbul 2012.

Türker, Sadık, *Fârâbî’de Dil ve Mantık İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, İÜ SBE, İstanbul 1997.

PLAN

1. Mantık (Giriş)

2. Mantık Felsefesi

- 2.1. *Mantık ve Varlık*
- 2.2. *Mantık (Logic) ve Dil (Logos):*
- 2.3. *Mantık ve Psikoloji*
- 2.4. *Mantık ve Bilgi/Bilim Felsefesi/Teorisi*

3. Mantık ve Düşünme(ce)

- 3.1. *Dil, Düşünce ve Anlam:*
- 3.2. *Akıl ve Zihin:*
- 3.3. *Aklın İlkeleri mi, Mantığın İlkeleri mi?*
- 3.4. *Mantık ve Bilgi Teorisi*
- 3.5. *Hakikat/Doğru/Doğruluk/Doğruluk Kuramları*
- 3.6. *Eleştirel Düşünce ve Mantık: Tartışma/Münazara Mantığı*

4. Mantık Tarihi

- 4.1. *Yunan (Antik)*
- 4.2. *Ortaçağ (Hristiyan-Yahudi)*
- 4.3. *İslam (İlk Dönem)*
 - 4.3.1. *Kindî*
 - 4.3.2. *Fârâbî*
 - 4.3.3. *İbn Sînâ*
 - 4.3.4. *İbn Hazm*
 - 4.3.5. *Gazzâlî*
 - 4.3.6. *İbn Rüşd*
 - 4.3.7. *İbn Teymiyye*
 - 4.3.8. *Fahredden Râzî*
 - 4.3.9. *Ebherî*
 - 4.3.10. *Kazvînî*
- 4.4. *Osmanlı (Müteahhirin ve Muhakkıkin)*
 - 4.4.1. *Gelenbevî*
 - 4.4.2. *Osmanlı (Geç-Osmanlı/Tanzimat)*
- 4.5. *Batı (Çağdaş)*

4.5.1. *Analitik Gelenek*

4.5.1.1. *Frege*

4.5.1.2. *Wittgenstein*

4.5.2. *Mantık-Matematik*

5. Puslu/Bulanık/Fuzzy Mantık

5.1. *Yapay Zekâ*

6. Kıta Avrupası Geleneği

7. Tasavvurât: Kavramlar/Terimler Mantığı

7.1. *Kategoriler/Makûlât*

7.2. *Hadd, Tanım, Resm,*

7.3. *Delâlet*

8. Tasdikât: Önergeler/Niceleme Mantığı

8.1. *Akıl Yürütme ve Mantık: İstidlâl*

8.2. *(Tümdengelim/Dedüksiyon/Ta'li)*

8.3. *Kıyas (Syllogisme)*

8.4. *İstikra (Endüksiyon/Tümevarım)*

8.5. *Temsil (Analoji)*

9. Beş Sanat:

9.1. *Burhan (Demonstration)*

9.2. *Cedel (Dialectic)*

9.3. *Hitabet (Retic)*

9.4. *Şiir (Poetica)*

9.5. *Muğalata (Sophistic Elench)*

10. Yunan Mantığı ve Arap Nahvi (Dilbilimi)

11. Mantık ve Dinî İlimler

11.1. *Kelam-Mantık*

11.2. *Fıkıh-Mantık*

11.3. *Hadis-Mantık*

11.4. *Kur'an-Tefsir-Mantık*

11.5. *Mistisizm-Tasavvuf-Mantık*

11.6. *Din Dili-Mantık İlişkisi*

12. Mantık Yanlıları

KISALTMALAR

A.	Ansiklopedisi
AKM	Atatürk Kültür Merkezi
c.	c.
çev.	Çeviren
D.	Dergisi
der.	Derleyen
DİA	<i>Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi</i>
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı
Dr.,	Doktora Tezi
ed.	Editör
F.	Fakültesi
haz.	Hazırlayan
İA	İslâm Ansiklopedisi (MEB)
İFAV	Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı
Ktp.	Kütüphane, Kütüphanesi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
ODTÜ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
sad.	Sadeleştiren
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
TTK	Türk Tarih Kurumu
Yay.	Yayınları
YKY	Yapı Kredi Yayınları
YL	Yüksek Lisans

HARF DEVRİMİNDEN 2014'E TÜRKİYE'DE YAPILMIŞ MANTIK ÇALIŞMALARI TEMATİK BİBLİYOGRAFYASI¹¹

MANTIK (GİRİŞLER / DERS KİTAPLARI)

Adalan, M. ve Baykal, K., *Mantık*, Aysan Matbaası, Bursa 1955.

Ahmet Doğan, *Matematik Yaramazdır-Akıl Yürütme, Mantık ve Matematik-*, Bilim ve Gelecek Kitaplığı, Ankara 2007.

Alp, Talha, *Mantık ve Mantık Terimleri Sözlüğü*, Yasin Yay., İstanbul 2007.

Atabek, S. ve Gencoğlu, S., *Mantık*, Bem Koza Eğt. Bas. Yay., Ankara 1998.

Çaldak, Hüseyin, "Mantık Sanatı ve Faydaları", *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D.*, 5/2, (2001): 417-422.

Çapak, İbrahim, *Anahatlarıyla Mantık*, Ensar Yay., İstanbul 2012.

Durusoy, Ali, *Örnek Çeviri Metinlerle Mantık İlimine Giriş (Kindî, Fârâbî ve İbn Sînâ)*, İFAV Yay., İstanbul 2011.

Ebherî, Esiruddin, *İsâgûcî-Mantığa Giriş*, çev. Hüseyin Sarıoğlu, İz Yay., İstanbul 1998.

Emiroğlu, İbrahim, "Mantık", *DİA*, c. XXVIII, TDV Yay., İstanbul 2004, s. 18-28.

Emiroğlu, İbrahim, *Ana Konularıyla Klasik Mantık*, Asa Yay., İstanbul 1999.

Emiroğlu, İbrahim, *Klasik Mantığa Giriş*, Elis Yay., Ankara 2004.

Emiroğlu, İbrahim, *Mantık*, Dokuz Eylül Ü. İlahiyat Lisans Tamamlama Uzaktan Eğitim Yay., No: 5, İzmir 2011.

Erdem, H. Subhi, "Mantık İlimine Giriş", *Bilge Adamlar D.* 11, (2005): 123-128.

Eyüboğlu, F. N. ve Yankın, N. *Mantık*, Semih Ofset Matbaacılık, Ankara 2004.

Eyüboğlu, Fatma Nur, *Mantık*, MEB, Ankara 1999, 2002, 2005.

Fârâbî, Ebu Nasr, "Mantık Sanatına Başlamak İsteyen Bir Kimsenin Bilgi Edinmek Zorunda Bulunduğu Bütün Hususlara Dair Olan Bölümler", *Fârâbî'nin Bazı Mantık Eserleri* içinde, nşr. çev.

¹¹ Harf devriminden olan 1928 tarihinden 2014'ye kadar yapılmış mantık çalışmalarını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Mübahat Türker Küyel, Atatürk Kültür Derneği T.Y.K. Yay., Farabi Külliyyatı: 1, Ankara 1990, s. 42-49.

Fârâbî, *Felsefe Öğrenilmeden Önce Bilinmesi Gereken Konular*, çev. Mahmut Kaya, *İslâm Filozoflarından Felsefe Metinleri*, Klasik Yay., İstanbul 2003.

Feys, R., “Mantık”, *Günümüzde Felsefe Disiplinleri*, çev. Doğan Özlem, İnkılap Yay., İstanbul 1990.

Gödelek, Kamuran, *Akıl Yürütmeye Dair (Mantık)*, Su Yay., İstanbul 2003.

Grünberg, Teo-Batuhan, Hüseyin, *Modern Mantık Lise III. Sınıflar için Deneme Ders Kitabı*, MEB, İstanbul 1970, 1971.

Grünberg, Teo-Öner, Necati-Onart, Adnan, *Lise ve Dengi Okullar İçin Mantık*, MEB, İstanbul 1976, 1980.

Grünberg, Teo-Öner, Necati, *Mantık I (Lise Ders Kitabı)*, Emel Yay., Ankara 1994.

Güvenç, Bozkurt, *Mantık ve Metot*, Anadolu Ü. Açık Öğrenim F. Yay., Eskişehir 1993.

Hegel, Georg W. Friedrich, *Mantık Bilimi*, çev. Aziz Yardımlı, İdea Yay., İstanbul 1996.

Hızır, Nusret, “Bir Mantık Tanımı Münasebetiyle”, *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. Araştırma D. 5/3*, (1947): 339-341.

İbn Sînâ, *Kitâbu’ş-Şifâ: Mantığa Giriş* (Arapça ve Türkçe çevirisi birlikte), çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2006.

İnati, Şems, “Mantık”, çev. Şamil Öçal-H. Tuncay Başoğlu, *İslam Felsefesi Tarihi* içinde, ed. Seyyid Hüseyin Nasr, Oliver Leaman, Açılım Kitap, İstanbul 2007, s. 31-53.

Kaya, Yunus, “Mantık”, haz. Ali Durusoy, *İslâmî İlimler D. 5/2* (2010): 173-193.

Kayacık, Ahmet, “İbrahim Emiroğlu, *Klasik Mantığa Giriş*”, Elis Yay., Ankara 2004, (Kitap Tanıtımı), *İslâm Araştırmaları D. 13*, (2005): 153-156.

Kongar, İhsan, *Mantık*, Sıralar Matbaası, İstanbul 1959.

Koroğlu, Özge, *Mantık*, Serhat Yay., İstanbul 2008.

Köseihal, Nurettin Şazi, *Mantık*. Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1945.

Loringhoff, Von Freytag, *Mantık, Saf Mantık Sistemi*, çev. Tomris Mengüşoğlu, İstanbul Ü. Edebiyat F. Yay., İstanbul 1973.

Luce, Arthur Aston, “Mantık Disiplini”, çev. Mahmut Sami Özdil, Özcan Akdağ, *Bilimname: Düşünce Platformu* 23, (2012): 245-252.

Orman, Enver, “Transendental ve Spekülatif Mantık”, ed. Yücel Yüksel, Şafak Ural’a Armağan, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Ozansoy, Munis Faik, “Mantık”, *Marmara* 5, (1936): 149-150.

Öner, Necati, *Klasik Mantık*, Ankara Ü. İlahiyat F. Yay., Ankara 1986.

Öz, G. *Mantık*, Fil Yay., İstanbul 2008.

Özlem, Doğan, *Mantık*, İnkılap Yay., İstanbul 1999.

Patzig, G. “Mantık”, *Günümüzde Felsefe Disiplinleri*, çev. Doğan Özlem, İnkılap Yay., İstanbul 1990.

Peirce, C. S. *Mantık Üzerine Yazılar*, çev. H. Yıldız, Öteki Yay., Ankara 2004

Sarp, Hatemi Senih, *Mantık*, İnkılap ve Aka Kitabevleri, İstanbul 1968.

Street, Tony, “Mantık”, çev. M. Cüneyt Kaya, *İslam Felsefesine Giriş*, ed. Peter Adamson-Richard C. Taylor, Küre Yay., İstanbul 2007.

Taşdelen, Demet Kurtuluş ed., *Açıköğretim F. Sembolik Mantık*, Anadolu Ü.Yay., Eskişehir 2009.

Taylan, Necip, *Mantık (Tarihçesi Problemleri)*, İFAV Yay., İstanbul 1994.

Tezer, A. *Surî ve Tatbikî Mantık*, Devlet Matbaası, İstanbul 1929.

Timuçin, Afşar, “Mantık”, *Felsefe D.* 32-33, (1990): 297-300.

Topçu, Nurettin, *Mantık*, İnkılap ve Aka Kitabevleri, İstanbul 1973; *Mantık*, Kutulmuş Matbaası, İstanbul 1955; *Mantık*, Dergâh Yay., İstanbul 2001; *Mantık*, İnkılap ve Aka Kitabevleri, İstanbul 1984.

Ural, Şafak, *Temel Mantık*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1985.

Vural, İ. H., *Mantık*, Serhat Yay., İstanbul 2000

Yamanlar, E., *Mantık*, Ders Kitapları Anonim Şirketi İstanbul 1996; *Mantık*, Ders Kitapları Anonim Şirketi, İstanbul 2003.

Yıldırım, Cemal, *100 Soruda Mantık El Kitabı*, Gerçek Yay., İstanbul 1976

Yıldırım, Cemal, *Mantık*, Değişim Yay., Ankara 1987.

Yücel, Hasan Ali, *Mantık*, İskender Matbaası, İstanbul 1969; *Mantık*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1953; *Mantık Dersleri*, Kurtuluş Yay., Ankara 1978; *Mantık*, Devlet Basımevi, İstanbul 1938.

Yücel, Hasan Ali, *Surî ve Tatbikî Mantık*, Devlet Matbaası, İstanbul 1929.

MANTIK FELSEFESİ

Atademir, Hamdi Ragıp, *Metot Üzerine*, Profesörlük Tezi, Ankara Ü., Ankara 1949.

Çüçen, Abdulkadir, "Mantığın Kaynağı Problemi", *Ankara Ü. İlahiyat F. D. Necati Öner Özel Sayısı XI*, (1999): 83-94.

Eralp, Vehbi, "Prensipeler ve Bazı Mantık Prensipleri", *Felsefe Arkiivi* 18, (1972): 10.

Grünberg, Teo, "Mantık Felsefesi", *Felsefe Dünyası* 2, (1991): 8-15.

Grünberg, Teo, *Felsefe ve Felsefî Mantık Yazıları*, YKY, İstanbul 2005.

Kabadaı, Talip, "Felsefî Mantık", *Felsefe A.*, c. 6, ed. Ahmet Cevizci, e-Babil Yay., Ankara 2009, s. 232-235.

Köz, İsmail, "Aristoteles Mantığı ile Felsefe-Bilim İlişkisi", *Ankara Ü. İlahiyat F. D. XLIII/2*, (2002): 355-374.

Köz, İsmail, *Mantık Felsefesi*, Elis Yay., Ankara 2003.

Necati, Öner, "Mantığın Ana ilkeleri ve Bu ilkelerin Varlıkla İlişkileri", *Ankara Ü. İlahiyat F. D. 17*, (1969): 285-303.

Öner, Necati, "Mantık Felsefesi Nedir?", *Diyanet D. 10/106-107*, (1971): 100-103.

Pozzo, Riccardo, "Kantı'nın Mantık Felsefesi İçin Mirası", çev. Burhanettin Tatar, *Bilimname: Düşünce Platformu 2/6*, (2004): 187-200.

Sadak, Necmettin, "Mantıktan Önceki Devir, Mantıktan Sonraki Zihniyet" *Yeni Adam 10/334* (1941): 13-16.

Türker, Sadık, *Batı Düşüncesinde Üçleme Sorunu*, Külliyyat Yay., İstanbul 2012.

MANTIK, VARLIK VE DİL (LOGOS)

Akarsu, Bedia, *Dil-Kültür Bağlantısı*, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1998.

Altuner, İlyas, "Dil, Anlamlandırma ve Yorumlama Üzerine Bir Deneme", *Beytulhikme An International Journal of Philosophy 2/1*, 2012.

Anlı, Ömer Faik, “Çağdaş Dil Felsefesinin ve Erken Alman Romantizminin ‘Anti-Temelcilik’ Anlayışlarının Karşılaştırılması”, *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler D.* 13, (2012): 165-187.

Ayer, Alfred J., *Dil Doğruluk ve Mantık*, çev. Vehbi Hacıkadiroğlu, Metis Yay., İstanbul 1984.

Başaran, Melih, *Kurbansal Sunu Dile Getirilebilir ve Görülebilirin Mantık ve Ekonomileri*, Ayrıntı Yay., İstanbul 2005.

Bingöl, Abdulkuddûs, “İletişim Bağlamında Mantık ve Dil”, Mayıs 1998, *İnsan Felsefesi Kongresi, Bildiriler*, Atatürk Ü., Erzurum 1998, Atatürk Ü. *İlahiyat F. D. Prof. Dr., Necati ÖNER Armağanı* XL (1999): 105-116.

Bor, İbrahim, *Analitik Dil Felsefesinde Dil Düşünme ve Anlam*, Elis Yay., Ankara 2011.

Bozkurt, Nejat, “Dil-Mantık Bağlamı Ya Da Dil-Düşünce İllintisi Üstüne”, *Felsefe Dergisi* 2-3, (1990): 93-107.

Chomsky, Noam, *Doğa ve Dil Üzerine*, çev. A. Banu Karadağ, Sözcükler Yay., İstanbul 2008.

Cündioğlu, Düccane, “Dünya Görüşü ve Dil”, *Dünya Görüşü*, ed. Ali Saydam, B’E Yay., Ankara 2009.

Cündioğlu, Düccane, “Vaz’-ı Cedid mi, Keşf-i Kadim mi? (Varlık/Nesne>Düşünce/Kavram>Dil/Sözcük Bağlantısına Dair)”, *Kur’an ve Dil, Dilbilim ve Hermeneutik Sempozyumu (17-18 Mayıs) Van 2002*, s. 461-467.

Çakar, Abdullah, *İhvan-ı Safa Risalelerinde Dil ve Mantık*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2001.

Çakmak, Cengiz, “Gorgias’ın Düşünce Tutumunda Gerçeklik ve Bildirişim”, *Klasik Filoloji Araştırmaları*, Lucerna, İstanbul (1992): 21-25; ed. Yücel Yüksel, Şafak *Ural’a Armağan*, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Derin, Necmi, “Vâcib ve Mümkün Kavramlarının Kullanım Farklılığı”, *Felsefe Dünyası* 55, 2012/1.

Dölling, Evelyn, “Mantık, Doğal Dil ve Bilme”, *Felsefe D.* 2-3, (1990): 173-187.

Duralı, Ş. Teoman, *Aklın Anatomisi*, Dergâh Yay., İstanbul 2010.

Gadamer, Hans-Georg, “İnsan ve Dil”, *Felsefi Fragmanlar: Hakikat Nedir*, der. çev. Medeni Beyaztaş, Efkâr Yay., İstanbul 2004.

Grünberg, David, “Gerekçelendirme ve Doğruluk”, ed. Betül Çotuksöken-Ahu Tunçel, Heyamola Yay., İstanbul 2010, s. 33-44.

Grünberg, David, “Kaplamsal Anlam, İçlemsel Anlam ve Teorik Terimler”, *Anlam Kavramı Üzerine Yeni Denemeler [New Essays Concerning the Concept of Meaning]*, ed. Sibel Kibar, Selma Aydın Bayram, Ayhan Sol, Legal Kitapevi, İstanbul 2010, s. 167-172.

Grünberg, David, “Üç Temel Ontolojik Bağıntı”, *Teoman Duralı’ya Armağan: Bir Felsefe-Bilim Çağrısı, Festschrift in Honor of Teoman Duralı*, ed. Cengiz Çakmak, Dergâh Yay., İstanbul 2008, s. 284-289.

Grünberg, Teo, “Mantık ve Gerçeklik”, *Türkiye 1. Felsefe Mantık Bilim Tarihi Sempozyumu*, 19-21 Kasım Ankara 1991.

Gürtürk, Sami, *Modern Mantık ve Dil*, Bilim Merkezi, Ankara 1969, 1971.

Hacinebioğlu, İsmail Latif, “Soru Sormanın Mantığı: Soru Sormak Var olmak mıdır?”, *SOBE: SB. Evi* 1/1, (2005): 21-26.

Harris, Roy-Tablot J. Taylor, “Dilsel ve Zihinsel Çeşitlilik Üzerine Humboldt’un Görüşleri”, *Dil Bilimi Düşününde Dönüm Noktaları*, Türk Dil Kurumu Yay., Ankara 2002.

Humboldt, Wilhelm von, “Dil Yapılarının Çeşitliliği ve Bunun İnsan Neslinin Zihinsel Gelişimine Etkisi”, *Klasik Alman Dil Felsefesi Metinleri*, Phoenix Yay., Ankara 2011.

İbiş, Fatih, “Varlıkta Asliyyet Sorunu: Vücûd-u Zihnînin Ontik Konumu”, *Bilimname: Düşünce Platformu XXII* (2012/1): 223-240.

Kripke, Saul, *Adlandırma ve Zorunluluk*, çev. Berat Açıl, Litera Yay., İstanbul 2005.

Kutlusoy, Zekiye, “Bir Doğruluk Fonksiyonu Mantıksal Değişmezi Olarak Bağdaşmaz-Seçeneklilik Eklemleri”, *Felsefe Dünyası* 31 (2000): 33-45.

Öner, Necati, *Felsefe Yolunda Düşünceler*, Akçağ Yay., Ankara 1999.

Özdemir, İbrahim, *İslam Düşüncesinde Dil ve Varlık*, İz Yay., İstanbul 2006.

Porzig, Walter, *Dil Denen Mucize*, çev. Vural Ülkü, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Ankara 1986.

Poyraz, Hakan, *Platon’un Kratylos Diyaloğu Çerçevesinde Felsefe-de Dil ve Varlık İlişkisi*, Doçentlik Çalışması, Ankara 1998.

Sami Gürtürk, *Modern Mantık ve Dil*, Bilim Mat., Ankara 1971.

Saussure, Ferdinand de, *Genel Dilbilim Dersleri*, çev. Berke Vardar, Multilingual Yay., İstanbul 2001.

Tokat, Latif, “Dünya Görüşü-Din İlişkisi”, *Hitit Ü. İlahiyat F. D.* 9, (2006): 41-63.

Türker, Sadık “Fârâbî’de Dil ve Mantık İlişkisi”, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 1, (2002): 137-175.

Uygur, Mermi, *Kültür Kuramı*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1984.

Uygur, Nermi, *Dilin Gücü*, Kabalcı Yay., İstanbul 1994.

Uygur, Nermi, *Dünya Görüşü*, Elif Yay., İstanbul 1963.

Whorf, Benjamin Lee, “Dil ve Mantık”, çev. Mehmet Akalın, *Türklük Araştırmaları D. 8*, (1997): 577-591.

Yazıcı, Muhammet, “Sünni Kelâmcılara Göre Varlık Kategorileri”, *Atatürk Ü. İlâhiyat F. D.* 28, (2007): 201-260.

Yıldız, Mustafa, “Fârâbî’de Dil-Mantık ve Kültür İlişkisi”, *FLSF / Süleyman Demirel Ü. Felsefe D.* 14, (2012): 93-120.

MANTIK VE PSİKOLOJİ

Descartes, Rene, *Felsefenin İlkeleri*, çev. Mesut Akın, Say Yay., İstanbul 1995.

Gödelek, Kamuran & Ketenci, Taşkın, “Kartezyen Meditasyonlar: Fenomenolojiye Bir Giriş”, *Baykuş: Felsefe Yazıları D. 6*, (2010): 71-91.

Gödelek, Kamuran & Yurtsever, Aynur, “Husserl’in Psikolojizm Eleştirisinin Aristoteles Felsefesindeki Kökenleri”, *Antik Yunanda Felsefe ve Çağımıza Etkileri*, ed. Yavuz Kılıç, Doğu Batı Yay., Ankara 2011, s. 355-368,

Gödelek, Kamuran, “Kesin Bir Bilim Olarak Felsefenin Kartezyen Dayanakları”, *FLSF: Süleyman Demirel Ü. Felsefe D. 2*, s. 17-29, 2006.

Gödelek, Kamuran, “Fenomenoloji ve Transendental Felsefe”, *Baykuş: Felsefe Yazıları D. 6*, s. 128-143, 2010.

Gödelek, Kamuran, “The Place of Psychologism in Husserl’s Philosophy”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D. 7*, 2006, s. 21-31,

Husserl, Edmund, “Başlangıç”, çev. Ali Nalbant, *Cogito* 10, s. 131-135, 1997

Husserl, Edmund, *Fenomenoloji Üzerine Beş Ders*, çev. Harun Tepe, Bilim ve Sanat Yay., Ankara 1997.

Husserl, Edmund, *Kesin Bilim Olarak Felsefe*, çev. Abdullah Kaygı, Türkiye Felsefe Kurumu Yay., Ankara 1997

İnam, Ahmet, *Edmund Husserl'de Mantığın Yeri*, Dr., İstanbul Ü. SBE, Felsefe Bölümü, İstanbul 1979; *Edmund Husserl Felsefesinde Mantık*, Vadi Yay., Ankara 1995.

Koç, Emel, "Edmund Husserl Felsefesinde Cogito", *Felsefe Dünyası D. 6*, Ankara Aralık 1992, s. 74-84.

Küçükalp, Kasım, *Husserl*, Say Yay., İstanbul 2007.

Mengüşoğlu, Takiyettin, *Fenomenoloji ve Nicolai Hartman*, İstanbul Ü. Edebiyat F. Yay., İstanbul 1976.

Mengüşoğlu, Takiyettin, *Über die Grenzen der Erkennbarkeit bei Husserl und Scheler (Husserl ve Scheler'de -Bilinebilirliğin Sınırları Üstüne-)*, İstanbul 1937.

Öktem, Ülker, "Descartes, Kant, Bergson ve Husserl'de Sezgi", *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D. 40/1-2*, (2000): 159-189.

Öktem, Ülker, "Husserl'de Apaçıklık (Evidenz) Problemi", *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D. c. XXXV*, (1991): 207-217,

Samurçay, Neriman, "E. Husserl'in Fenomenolojisi ve Nesnelere Varlığı", *Araştırma D. 12*, Ankara (1981): 161-171,

Selmin Tevfik, "Husserl ve Fenomenoloji", *Felsefe Yıllığı*, c. 2, Ankara 1934-35.

Sözer, Önay, *Edmund Husserl'de Duyusallık ve Kendinde Nesne Sorunu*, İstanbul Ü. Edebiyat F. Felsefe Bölümü, İstanbul 1973.

Sözer, Önay, *Edmund Husserl'in Fenomenolojisi ve Nesnelere Varlığı*, İstanbul Ü. Edebiyat F. Yay., İstanbul 1976.

Uygur, Nermi, *Dilin Gücü*, Kitap Yay., İstanbul 1962.

Uygur, Nermi, *Dünya Görüşü*, Elif Kitabevi, İstanbul 1963.

Uygur, Nermi, *Edmund Husserl'de Başkasının Ben'i Problemi*, İstanbul Ü. Edebiyat F. Yay., İstanbul 1958; 1972.

Uygur, Nermi, *Edmund Husserl'de Başkasının Ben'i Problemi-Transzendental Fenomenoloji İle Transzendental Felsefenin Özüne Giriş*, İstanbul Ü. Edebiyat F. Felsefe Bölümü, İstanbul 1955.

MANTIK VE BİLGİ/BİLİM FELSEFESİ/TEORİSİ

Aksoy, Yavuz, *Bilim Tarihi ve Felsefesi*, Yıldız Teknik Ü. Basım ve Yayın Merkezi, **İstanbul** 1994.

Atademir, Hamdi Ragıp, "Mantık ve Bilimler Felsefesi", *Ankara Ü. Dil ve Tarih -Coğrafya F. D. 1/2*, Ankara 1943.

Bağce, Samet, “Menon Diyalogu Işığında Bilim Felsefesindeki Bazı Münakaşalar İçin Höristikler”, *ODTÜ Felsefe Bölümü 25. Yıl Etkinlikleri, Felsefe Günleri: Anlam, Bildiri Özetleri Kitapçığı*, Ankara 17-18-19 Aralık 2008.

Bulutay, Tuncer, “Mantık Kurallarının Bilimsel Alanda Kullanılmaları Üzerine”, *Ankara Ü. Siyasal Bilgiler F. D. 24/1* (1969): 167-170.

Durusoy, Ali, “Fârâbî’de Bilim Felsefe ve *Mille* Bağlamında Mantık”, *Uluslararası Fârâbî Sempozyumu Bildirileri*, Elis Yayınları, Ankara 2005.

Evkuran, Mehmet, *Sosyal Bilimler Mantığı ve Kelam*, Araştırma Yay., Ankara 2005.

Fakhry, Majid, “Mantık ve Bilgi Teorisi”, çev. Ahmet Kayacık, Mahmut Sami Özdil, *Bilimname: Düşünce Platformu 24* (2013): 195-204.

Gödelek, Kamuran, “Logical Empiricism of Hans Reichenbach: A Critical Examination”, *Yeditepe’de Felsefe 3/17*, (2004): 161-186.

Grünberg, David, “Bilimsel Yöntem ve Sınama Biçimleri”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, s. 569-574.

Grünberg, David, “Doğa Bilimleri Felsefesinde Fiziksel Nicelikler Problemi”, *Yaman Örs Armağanı*, ed. İlter Uzel, Çukurova Ü. Basımevi, Adana 2005, s. 421-434.

Grünberg, David, “Felsefede Salt Uslamlama Yolu ile Düşünce Karşıtlıkları Giderilebilir mi?”, *Felsefe Tartışmaları 23*. Kitap, 1998, s. 57-60.

Grünberg, David, “Fiziksel Varlık Alanının Ontolojisi”, *Felsefe Dünyası 38*, (2003): 21-40.

Grünberg, David, “Geç-Wittgenstein’da ‘Kesinlik’ Kavramı ve Analitik Bilgi Kuramı”, *Vehbi Hacıkadiroğlu Armağanı: Felsefe Tartışmaları* ed. Doğan Özlem, Hayrettin Ökçesiz ve Şükrü Argın, Everest Yay., İstanbul 2002, s. 204-213

Grünberg, David, “Gerekçelendirme Sorununa Semantik-Epistemik Bir Yaklaşım”, *Bir Us ve Bilim Savaşçısı: Cemal Yıldırım’a Armağanı*, ed. K. Arapgirlioğlu, H. Çelebi, N. Ekşi, R. Kızıler ve Y. Örs, İmge Kitapevi Yay., Ankara 2008, s. 157-167.

Habermas, Jürgen, *Sosyal Bilimlerin Mantığı Üzerine*, çev. Mustafa Tüzel, Kabcacı Yay., İstanbul 1998, 2011.

Pinto, Robert C., “Mantık, Epistemoloji ve Argüman Değerlendirme”, çev. Yunus Emre Akbay, *Süleyman Demirel Ü. İlahiyat F. D.* 28, (2012/1).

Reichenbach, H., *Bilimsel Felsefenin Doğuşu*, çev. Cemal Yıldırım, Remzi Kitabevi, İstanbul 1981.

Rossi, Paolo, “Baconcılık”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004.

Russell, Bertrant, “Bilimsel Metodun Kökeni ve Niteliği”, çev. Cemal Yıldırım, *Bilim Felsefesi*, İstanbul 2004.

Taşdelen, İskender, “Bilgi Felsefesi ve Epistemik Mantık”, *Yeditepe’de Felsefe*, 8. Kitap, 2009.

Topdemir, Hüseyin Gazi, “Francis Bacon’un Bilim Anlayışı”, *Felsefe Dünyası* 30, (1999): 51-68.

Türkdoğan, Orhan, *Bilimsel Araştırma Metodolojisi*, Timaş Yay., İstanbul 2000.

Westfall, Richard S., *Modern Bilimin Doğuşu*, çev. İsmail Hakkı Duru, Ankara 1987.

Yıldırım, Cemal, “Bilimsel Buluşun Mantıksal Konumu”, *Bilim ve Ütopya* 93, (2002): 46-47.

Yücel, Hasan Ali, *Bilimler Felsefesi Mantık*, MEB Yay., İstanbul 1948.

MANTIK VE DÜŞÜNME(CE):

DİL, DÜŞÜNCE VE ANLAM:

Altınörs, Atakan, “Condillac’ta Düşünce Dil İlişkisi”, *Kutadgu Bilig Dergisi* 19, (2011): 383-396.

Altınörs, Atakan, “Düşünce ile Dil Arasındaki İlişkiye Descartes’in Yaklaşımı”, *Erciyes Ü. SBE, D.* 28, (2010): 389-401.

Altuğ, Taylan, “Dil ve Bilinç”, *Bedia Akarsu Armağanı*, İnkılap Kitabevi, İstanbul 2000.

Altuğ, Taylan, *Dile Gelen Felsefe*, YKY, İstanbul 2000.

Ayık, Hasan, “Ali Sedat Mantığımda Dil-Düşünce İlişkisi”, *Atatürk Ü. Fen- Edebiyat F. Sosyal Bilimler D.* 2/28-29, (2002): 267-276.

Aysever, R. Levent, *Anlam Sorunu ve John R. Searl’in Çözümü*, Dr., Hacettepe Ü. SBE, Ankara 1994.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Dil, Anlam ve Felsefe”, *Felsefe Dünyası* 1, s. 22-27, Ankara Temmuz 1991.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Düşünce-Dil, Dil-Anlam Bağıntısında Yabancı Dille Öğretim Üzerine Bazı Mülahazalar”, *Türk Yurdu* 80, (1994): 14-18.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Türk-İslam Mantıkçılarında Mantık ve Dil”, *II. Türkiye Felsefe, Mantık ve Bilim Tarihi Sempozyumu*, 11-13 Kasım-1987, Atatürk Kültür Merkezi - İzmir, s. 193-200; *Atatürk Ü. Fen-Edebiyat F. Araştırma D. 3/16*, (1988): 227-334; *Milli Eğitim* 18, (1989): 63-70.

Bochenski, J.M., *Çağdaş Düşünme Yöntemleri*, çev. Talip Kabadayı-Mustafa Irmak, BilgeSu Yay., Ankara 2008.

Denkel, Arda, “Düşünme Dil ve Anlam”, *Felsefe Tartışmaları* 17. Kitap, (1994): 38-54.

Denkel, Arda, “Düşünme, Dil ve Anlam”, *Felsefe Tartışmaları* 16. Kitap, (1994): 38-54.

Dündar, Ali, *Dil ve Bilinç*, Prospero Yay., Ankara 1995.

Dündar, Ali, *Dil ve Düşünce*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 2001.

Erdener, Eda, “Vygotsky’nin Düşünce ve Dil Gelişimi Üzerine Görüşleri”, *Türk Eğitim Bilimleri D. 7/1*, (2009): 85-103.

Erkızan, Nur, “Platinos’ta Çıkarımsal Olmayan Düşünmenin Doğası Üzerine Bir İnceleme”, *Felsefe Tartışmaları* 28. Kitap, (2001): 1-10.

Gazâlî, *Düşünme, Konuşma ve Söz Üzerine*, çev. Ahmet Kamil Cihan, İnsan Yay., İstanbul 2002.

Göknel, Yüksel, *Türk Dilinde Sözel, Anlamsal ve Mantıksal Yapı*, e-kitap, 2012.

Grünberg, Teo, *Anlam Kavramı Üzerine Bir Deneme*, Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya F. Yay., 1970.

Grünberg, Teo, *Anlama Kavramı Üzerine Bir Deneme: “Anlam” Teriminin Modern Felsefe ile Mantıktaki Yerinin Belirtilmesi ve Çeşitli Anlamlarının Aydınlatılması*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1964.

Grünberg, Teo, *Anlama, Belirsizlik Çokanlamlılık*, Gündoğan Yay., Ankara 1972.

Grünberg, Teo, Adnan Onart, *Mantıksal Anlam Kuramı-Bir Giriş Denemesi: Kavramsal Yorumlama*, Türk Dil Kurumu Yay., Ankara 1980.

Hacıeminoğlu, Necmettin, “Türk Dilinin Mantık Sistemi ve Kelime Alileleri”, *Türk Kültürü Araştırmaları* 16/1-2, (1990): 179-196.

Heidegger, Martin, “Bauen Wohnen Denken”, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları D. 6*, (2004): 57-67.

Irgat, Emir Ali, *J.Locke ve G.Berkeley’de Dil, Düşünce ve Varlık İlişkisi*, YL, Atatürk Ü. SBE, Erzurum 2004.

İlyas, Altuner, “Dil-Düşünce-Varlık Açısından İnsan ve Dil İlişkisi Üzerine Bir Yaklaşım”, *İlim Yayma Bülteni* 1, (2005).

Keha, Mine Kaya, *18. Yüzyıl İngiliz Empirist Filozoflarında Dil ve Anlam Sorunları*, Pagem Akademi Yay., Ankara 2011.

Körner, Stephen, “Düşünce Yasaları”, *Felsefe A.*, c. 4, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2006, s. 834-837.

Kutluer, İlhan, “Düşünme”, *DİA*, c. 10, TDV Yay., İstanbul 1994, s. 53-57.

Marulcu, Hasan Tevfik, “Kelâm-Meânî İlişkisi: Mantık ve Estetik Bağlamında Bir Değerlendirme”, *Süleyman Demirel Ü. İlahiyat F. D. 26*, (2011): 81-94.

Poyraz, Hakan, “Adlandırmanın Doğası ve Adların Nesnesine Uygunluğu Ekseninde Doğalcılık Uzlaşmacılık Tartışması”, *Sakarya Ü. Eğitim F. D. 7*, (2004): 226-242.

Searle, John R. *Toplumsal Gerçekliğin İnşası*, çev. Muhittin Macit-Ferruh Özpilavcı, Litera Yay., İstanbul 2005.

Songar, Ayhan, *Dil ve Düşünce*, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri Kliniği Vakfı Yay., İstanbul 1986.

Soykan, Ömer Naci, “Örneğin”in Dilsel-Mantıksal Bir Çözümlemesi”, *Felsefe Dünyası D. 4*, (1992): 43-47.

Su, Hüseyin, *Düşünce ve Dil*, Hece Yay., Ankara 2004.

Şafak, Ural, *Artificial Intelligence, Language and Thought / Künstliche Intelligenz, Sprache und Denken / Yapay Zekâ, Dil ve Düşünce*, ed. Erwin Lucius-Şafak Ural, The Isis Press, İstanbul 1999.

Şahin, Vildan Cevahir, “Cogito”, *Felsefe A.*, c. 3., ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2004, s. 260-264.

Temürcü, Ceyhan, “Mantıkta ve Doğal Dilde Anlam”, *ODTÜ Felsefe Bölümü 25. Yıl Etkinlikleri, Felsefe Günleri: Anlam, Bildiri Özetleri Kitapçığı*, Ankara, 17-18-19 Aralık 2008.

Türker, Sadık, “Düşünme”, *Felsefe A.*, c. 4, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2006, s. 837-853.

Vygotsky, L.S., *Düşünce ve Dil*, çev. Semih Koray, Kaynak Yay., İstanbul 1985.

AKIL VE ZİHİN

Altuner, İlyas, "David Hume'da Zihinsel İnkârı ve Olasılık Düşüncesi", *İstanbul Ü. İlahiyat F. D.* 20, (2009): 125-136.

Altuner, İlyas, "Yeniçağ Felsefesinde Zihinsel Dönüşümlerin Rasyonel ve Ampirik Karakteristiği", *Genç Akademisyenler İlahiyat Araştırmaları*, ed. Sami Erdem, İFAV Yay., İstanbul 2009.

Altuner, İlyas, *Yeniçağ Akılcı ve Görgücü Felsefelerinde Zihin-Kavram İlişkisi*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2007.

Ayık, Hasan, "Tıp-Mantık İlişkisi Üzerine Bir Deneme", *Selçuk Ü. Fen- Edebiyat F. Edebiyat D.* 16, (2006).

Aysever, Levent, "Felsefede Dil ve Zihin", *Gazi Tıp D.* 17/3, (2006): 134-137.

Boyne, Roy, *Foucault ve Derrida Aklın Öteki Yüzü*, çev. İsmail Yılmaz, BilgeSu Yay., Ankara 2009.

Caputo, John D. "Postmetafizik Bir Rasyonaliteye Doğru", der. çev. Hüsamettin Arslan, *İnsan Bilimlerine Prolegomena: Dil, Gelenek ve Yorum*, Paradigma Yay., İstanbul 2002, s. 413-447.

Caudes, Sarf, *Zihin Felsefesi*, Asa Yay., Bursa 2003.

Çelebi, Vedat, "Zihinsel Durumların Ne Olduğu Problemine İlişkin Temel Yaklaşımlar", *Felsefe Dünyası* 60, (2014).

Çelik, Sara, *Gilbert Ryle'in Zihin Kavramı*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1993.

Descartes, Rene, *Aklın İdaresi İçin Kurallar*, çev. M. Karasan, MEB Yay., Ankara 1962.

Descartes, Rene, *Metod Üzerine Konuşma*, çev. M. Karasan, MEB Yay., Ankara 1947

Dilman, İlham, "Descartes'in İnsan Kavramı: Zihin ve Vücut", *Felsefe Tartışmaları* 3. Kitap, İstanbul (1988): 7-16.

Duran, Recep, "Zihinsel Varlık Meselesi", *Felsefe Dünyası D.* 9, (1993): 60-65.

Fârâbî, *Aklın Anlamları*, çev. Mahmut Kaya, *İslam Filozoflarından Felsefe Metinleri*, Klasik Yay., İstanbul 2003.

Grünberg, Teo, "An Analysis of John R. Searle's How to Derive 'Ought' From 'Is'", *Araştırma A.Ü. D.T.C.F. Felsefe Araştırmaları Enstitüsü D.* 7, (1971).

Gödelek, Kamuran, *Zihin Felsefesi*. Anadolu Üniversitesi Yay., Eskişehir, 2010.

Gödelek, Kamuran, “Başka Zihinler Problemi”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, s. 159-163.

Gödelek, Kamuran, “Zihin-Beden Ayrımı ve Bedene İlişkin Yaklaşımlar”, *Spor Eğitiminin ve Performansının Felsefi Temelleri Sempozyumu*, Celal Bayar Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, 8-9 Nisan 2005.

Gödelek, K.-Gödelek, E., “Bölünmüş Beyin Bölünmüş Bilinç midir?”, *Türk Psikoloji Yazıları* 4 (7), 2001, s. 47-54.

Göka, Erol, “Psikiyatri ve Felsefenin Bir Karşılaşma Alanı: Zihin (Ruh)-Beyin (Beden) Sorunu”, *Türkiye Günlüğü* 27, (1994): 100-110.

Gökalp, Nurten, “Akıl-Duygu İkciliğine İki Farklı Bakış”, *Felsefe Dünyası D. 30*, (1999): 69-76.

Gökalp, Nurten, “Beden-Zihin Etkileşimi ve Popper ile Eccles”, *Felsefe Dünyası D. 24*, (1997): 73-80.

Gökalp, Nurten, “Bilim ve Felsefe Bağlamında Psikoloji”, *Felsefe Dünyası D. 18*, (1995): 46-50.

Günday, Şeref, *Zihin Felsefesi*, Asa Yay., Bursa 2003.

Hacıkadiroğlu, Vehbi, “Zihin ve Beden Özdeşliği”, James W. Cornman, *Felsefe Tartışmaları* 6. Kitap, (1989): 25-30.

Hacıkadiroğlu, Vehbi, “Zihin ve Gerçeklik”, *Felsefe Tartışmaları* 4. Kitap, (1988): 61-74.

Hacıkadiroğlu, Vehbi, “Zihin-Beyin Sorunu”, *Felsefe Tartışmaları* 6. Kitap, (1989): 31-42.

Hacıkadiroğlu, Vehbi, “Zihinsellik ve Bilgi”, *Felsefe Tartışmaları* 24. Kitap, 1999, s. 22-28.

Hume, David, *İnsan Zihni Üzerine Bir Araştırma*, çev. Selmin Evrim, MEB, İstanbul 1945, 1974; çev. Serkan Ögdüm, Ankara: İlke Yay., 1998; *İnsanın Anlama Yetisi Üzerine Bir Soruşturma* adıyla, çev. Oruç Aruoba, Hacettepe Ü. Yay., Ankara 1976.

İlyas, Altuner, “Locke’un Doğuştan İlkeler Eleştirisi ve Tabula Rasa Olarak Zihin”, *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları* 21, (2012).

Karakaş, S. “Beden-Zihin Sorunundan Beyin Biliş İlişkinine: Felsefeden Pozitif Bilimlere”, ed. S. Karakaş, C. İrkeç, N. Yüksel, *Beyin*

ve Nöropsikoloji: Temel ve Klinik Bilimler (3-31), Çizgi Tıp Yay., Ankara 2003.

Kasap, Meliha, *Descartes'in Felsefesinin İlk Temel Sorunu Yöntemli ve Kurallı Düşünce "Aklın İdaresi İçin Kurallar"ın İncelenmesi*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1990.

Kutlusoy, Zekiye, "Bilişsel Bilim", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, s. 596-612.

Kutlusoy, Zekiye, "Karşılaştırmalı Olasılık: Niteliksel/Bağlantısal/Sezgisel Bir Olasılık Kavramı", *Felsefe Dünyası* 35/1, (2002): 26-36.

Locke, John, *İnsan Anlığı Üzerine Bir Deneme*, çev. Vehbi Hacıkadiroğlu, Ara, İstanbul 1992.

Ömerustaoğlu, Adnan, "Zihin-Beden Problemi Üzerine Bir Tartışma", *1998 Felsefe Kongresi*, Erzurum Mayıs 1998.

Özaktaş, Haldun M., "Yapay Zekâ: Bilgi Çağında Akıl-Beden Sorunu", *Cogito* 13, (1998): 77-87.

Peat, F. D., *Eş-Zamanlılık: Zihin ve Madde Arasındaki Köprü*, çev. İsmail Boz, İnsan Yay., İstanbul 1996.

Piaget, Jean, *Epistemoloji ve Psikoloji-Bir Bilgi Kuramına Doğru*, çev. Seçkin Cılızoğlu, Osmanlı Matbaası, İstanbul 1980.

Piaget, Jean, *Genetik Epistemoloji*, çev. Ali Cengizhan, Birey ve Toplum Yay., Ankara 1984.

Ponty, M.M., *Algının Önceliği*, çev. Yusuf Yıldırım, Kabcacı Yay., İstanbul 2006.

Ryle, Gilbert, *Zihin Felsefesi*, çev. Sara Çelik, Afa Yay., İstanbul 1995.

Saerle, John, *Zihin, Dil ve Toplum*, çev. Alaeddin Tural, Litera Yay., İstanbul 2006.

Saerle, John, *Zihnin Yeniden Keşfi*, çev. Muhittin Macit, Litera Yay., İstanbul 2004.

Sayan, Erdinç, "Çağdaş Zihin Felsefesinin Bir Panaroması", *Düşünbil* 32-33, (Kasım 2012-Şubat 2013): 12-20.

Sayan, Erdinç, "İnsanlığın Karşılaştığı ve Karşılaşabileceği Büyük Öz-Güven Kayıpları", *FLSF (Felsefe ve Sosyal Bilimler D.)* 15, (2013): 53-58.

Sayan, Erdinç, "Bilinç", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, s. 574-585.

Sayan, Erdinç, "Çağdaş Zihin Felsefesinin Bir Panoraması", *Düşünbil* 32-33, (2012): 12-20.

Sayan, Erdinç, “Analitik Zihin Felsefesinin Temel Problemlerine Bir Bakış”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 19 (2012, s. 37-54.

Sayan, Erdinç, “Çağdaş Zihin Felsefesinin Bir Panoraması”, *Düşünbil* 32-33, (2012): 12-20.

Searle, Jean, *Akıllar, Beyinler ve Bilim*, çev. Kemal Bek, Say Yay., İstanbul 2005.

Shaffer, Jerome A., *Zihin Felsefesi Açısından Bilinç Ruh ve Ötesi*, çev. Turan Koç, İz Yay., İstanbul 1991.

Shafer, Jerome, “Zihinsel Olaylar ve Beyin”, *Felsefe Tartışmaları* 6. Kitap, (1989): 20-24.

Şahin, Eyüp, *Farabi’nin Zihin Felsefesi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2003.

Toktaş, Fatih, “Akıl ve Ta’akkul Kavramları Bağlamında Amelî Akıl”, *Uluslararası Fârâbî Sempozyumu Bildirileri*, Elis Yay., Ankara 2005.

AKLIN / MANTIĞIN / VARLIĞIN İLKELERİ

Arda Denkeli, *Düşünceler ve Gerekçeler (II)*, Göçebe Yay., İstanbul 1997.

Arda Denkeli, *Nesne ve Doğası*, Göçebe Yay., İstanbul 1998.

Aykut, Hüseyin, *Epistemik Anarşizmin İlkçağdaki Felsefî Kökleri ve Özdeşlik İlkesi*, Dr., Atatürk Ü. SBE, Erzurum 2004.

Cassirer, Ernst, “Aydınlanma Çağının Düşünme Biçimi”, çev. Doğan Özlem, *Bilim, Tarih ve Yorum* içinde, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 1998.

Cevizci, Ahmet, “Cum Principia Negante Non Est Disputandum”, *Felsefe A.*, c. 3, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005, s. 349.

Çevikbaş, Sebahattin, “Bir Şeyin, Başka Her Şeyden Ayırt Edilebilirliğini Sağlayan İlke: Bireyleşim (Aristoteles, A. Thomas, D. Scotus, Leibniz)”, *Felsefe Tartışmaları* 35, (2005): 71-99.

Çevikbaş, Sebahattin, “Bir Şeyin, Başka Her Şeyden Ayırt Edilebilirliğini Sağlayan İlke: Bireyleşim (Aristoteles, A. Thomas, D. Scotus, Leibniz)”, *Atatürk Ü. SBED* 1, (2006): 1-18.

Çüçen, A. Kadir, “Mantığın Kaynağı Problemi”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D. Necati Öner Armağanı* 40, (1999): 83-94.

Descartes, René, *Aklın İdaresi İçin Kurallar*, çev. Mehmet Karasan, MEB, İstanbul 1945; MEB, Ankara 1962, 1966; MEB, İstanbul

1989, 1997; *Aklın Yönetimi İçin Kurallar* adıyla, çev. Müntekim Ökmen, Sosyal Yay., İstanbul 1986, 1999, 2010.

Eren, Işık, “Özdeşlik Üzerine”, *Felsefe Tartışmaları* 23. Kitap (1988): 128-134.

Hacinebioğlu, İsmail Latif, “Bir Düşünce ve Mantık Problemi Olarak Paradoks”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D. 7*, (2006): 105-120.

Kızıltan, Hülya, *Herakleitos ve Parmenides’in Görüşleri Işığında Gerçekliğin Bilinmesi ve Bilginin Sınanması Sorunu*, YL, Hacettepe Ü. SBE, Ankara 1978.

Kuşlu, Harun, “Çelişmezlik İlkesi Bağlamında Aristoteles’in Sofizme Bakışı”, *Felsefe Dünyası* 55, (2012/1): 274-292.

Leibniz, Gottfried Wilhelm, “Aklın Matematiği”, çev. Kutsi Kahveci, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D. (Özel Sayı: İnsan Hakları) 2* (2003).

Leibniz, Gottfried Wilhelm, *Monadoloji*, çev. Aziz Yardımlı, İdea Yay., İstanbul 1997.

Mengüşoğlu, Takiyyiddin, “Özdeşlik Mantığı ve Paradoks Mantığının Antropolojik Sonuçları”, *Yüzyılımızda İnsan Felsefesi (Takiyyettin Mengüşoğlu’nun Anısına)*, haz. Ioanna Kuçuradi, Türkiye Felsefe Kurumu Yay., Ankara 1997.

Oktik, Nurgül, “Çelişki”, *Felsefe A.*, c. 3, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005, s. 557-560.

Öner, Necati, *Fransız Sosyoloji Okuluna Göre Mantığın Menşei Problemi*, Ankara Ü. İlahiyat F. Yay., Ankara 1965, 1977; Divan Kıtapevi, Ankara 2012.

Özel, Aytekin, “Akıl Yürütme Lafzı ve Akıl İlkeleri Üzerine Bir Açıklama”, *Felsefe Dünyası* 55 (2012/2): 216-222.

Reymond, Arnold, *Lojik Prensipleri ve Muasır Tenkit*, çev. Hilmi Ziya Ülken, Maarif Vekilliği Neşriyatı, Ankara 1942

Savaş, Hakan “Doğunun Paradoksu, Batının Özdeşliği ve Çağdaş Anlatı Sineması”, *Selçuk İletişim D. 4/2*, (2006).

Stache, Wilfred “Yeter Sebep İlkesi”, *Felsefe Arkivi* 3/1, (1952): 81-84.

Şen, Zekai, “Bilimde Bulanık Felsefe ve Mantık İlkeleri”, ed. Yücel Yüksel, Şafak *Ural’a Armağan*, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Şenat, Fatma Asiye, “Üçüncü Halin İmkânsızlığı İlkesinin Kur’an Yorumunu Daraltıcı Etkisi Üzerine”, *Dini ve Felsefi Metinler*, ed.

Bayram Ali Çetinkaya, Sultanbeyli Belediyesi Kültür Yay., İstanbul 2012.

Taşdelen, İskender, “Çelişme”, *Felsefe A.*, c. 3, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005, s. 565-566.

Taşdelen, İskender, “Çelişmezlik ilkesi”, *Felsefe A.*, c. 3, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005, s. 566.

Taşdelen, İskender, *Resemblance: A Logico-Philosophical Analysis (Benzeşme: Mantıksal-Felsefi Bir Çözümleme)*, Dr., ODTÜ SBE, Ankara 2005.

Topses, Gürsen, ““Çelişme” Kavramının Mantıksal ve Toplumsal Çözümlemesi”, *Bilim ve Ütopya* 191, (2010): 38-42.

Ural, Şafak, *Basitlik İlkesi*, Kabalıcı Yay., İstanbul 2011.

MANTIK VE BİLGİ TEORİSİ

Açar, Halilurrahman, *An Epistemic Defense of Rationality in Scientific Knowledge*, Dr., ODTÜ SBE, Ankara 2000.

Açıkgenç, Alparslan, “Bilgi Felsefesinde Yeni Bir Mantık Nazariyesine Doğru”, ed. Yücel Yüksel, Şafak *Ural’a Armağan*, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Aster, Ernest Von, “Bilgi Teorisi ve Mantık Hakkında Bir Yazı”, çev. Necati Akder, *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D.* 4/5, (1946).

Aster, Ernst Von, *Bilgi Teorisi ve Mantık*, çev. Macit Gökberk, İstanbul 1945.

Berkeley, George, *İnsan Bilgisinin İlkeleri Üzerine*, çev. Halil Turan, Bilim ve Sanat Yay., Ankara 1996.

Durusoy, Ali, *Fârâbî’de Bilgi Nazariyesi ve Mantık*, İstanbul 1999.

Grünberg, David, “Geç Wittgenstein’da ‘Kesinlik’ Kavramı ve Analitik Bilgi Kuramı”, ed. Doğan Özlem-Hayrettin Ökçesiz-Şükrü Argın, *Felsefe Tartışmaları: Vehbi Hacıcadıroğlu Armağanı*, Everest Yay., İstanbul 2002.

Grünberg, Teo, *Bilgi Teorisine Giriş*, (Metin teksirdir), İstanbul 1966.

Grünberg, Teo, *Epistemik Mantık Üzerine Bir Araştırma*, ODTÜ Fen-Edebiyat F. Yay., Ankara 1971.

Kahveci, Kutsi, *Gottfried Wilhelm Leibniz Felsefesinde Bilgi Teorisi ve Mantık*, Berikan Yay., Ankara 2012.

Kanit, Z. Deniz, "A. J. Ayer'in Geleneksel Bilgi Teorisini Doğruluk Ölçütü Açısından Değerlendirişine Genel Bir Bakış", *Felsefe Tartışmaları* 12. Kitap, (1992): 76-83.

Kant, Immanuel, *Arı Usun Eleştirisi*, çev. Aziz Yardımlı, İdea Yay., İstanbul 1993.

Keklik, Nihat, *Bilgi-Ahlak-Mantık ve İnanç Bakımından Filozofların Özellikleri*, Doğuş Yay., İstanbul 1983.

Kutlusoy, Zekiye, "Bertrand Russell'da Bir Felsefe Sorunu Olarak Bilgi", *Prof. Dr., Süleyman Hayri Bolay Armağan Kitabı*, Gazi Kitabevi, Ankara 2005, s. 129-132.

Kutlusoy, Zekiye, "Epistemik Mantık", *Felsefe A.*, c. 5, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2007, s. 557-560.

Kutlusoy, Zekiye, "Epistemik Paradokslar", *Felsefe A.*, c. 5, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2007, s. 560-567.

Ullian, J. S.-Quine Willard. V., *Bilgi Ağı*, çev. H. Adanalı, Kitabiyat Yay., İstanbul 2001.

Ural, Şafak, *Doğrulama Kavramı (Epistemolojik Bir İnceleme)*, Dr., İstanbul Ü. Edebiyat F. Felsefe Bölümü, İstanbul 1982.

Ülken, Hilmi Ziya, *Bilgi ve Değer*, Ülken Yay., Ankara 2001.

Ülken, Hilmi Ziya, *Bilim Felsefesi*, Ülken Yay., Ankara 1983.

Ülken, Hilmi Ziya, *Genel Felsefe Dersleri*, Ankara Ü. İlahiyat F. Yay., c. VIII, Ankara 1972.

Wilson, Albert, "Sistemci Epistemoloji", çev. Muhsin Yılmaz, *Ankara Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi D. 25/2*, (1992): 771-786.

HAKİKAT/DOĞRU/DOĞRULUK/DOĞRULUK KURAMLARI

Anlı, Ömer Faik, "Doğruluk Kuramları", *Bibliotech 2*, (2007): 27-32.

Anlı, Ömer Faik, "Hakikat (Doğruluk) Bağlamında Sosyal Bir İnşâ Olarak Bilimsel Bilgi", *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler D. 11*, (2011): 53-77.

Anlı, Ömer Faik, "Doğruluğun Uygunluk Kuramı ve Bilimsel Açıklama Modeli Bağlamında Pozitivizm ve Hempel", *Kayı Ulu-dağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D. 17*, (2011): 71-91.

Anlı, Ömer Faik, "Yararcı Doğruluk-Anlam Kuramı ve 'Alet' Olarak Dil Anlayışı Bağlamında Anlamanın Temelsizliği Problemi", *Dil ve Yaratıcılık İnsan Bilimleri D. 4* (2008): 58-71.

Çüçen, A. Kadir, “Açıklık-Doğruluk Kuramı”, *Felsefe Kongresi*, 20-22 Ekim Bursa 1994.

Çüçen, A. Kadir, “Heidegger Felsefesinde Doğrunun Özü Üzerine”, *Felsefe Tartışmaları* 17. Kitap, İstanbul (1994): 127-137.

Günday, Şeref, “Doğru ve Doğruluk Kuramları”, *Atatürk Ü. SBE D. 2*, (2003).

Haşlakoğlu, Oğuz, “Heidegger’in Platon’un Hakikat Doktrini Makalesi Üzerine Bir Eleştiri”, *Felsefe Tartışmaları* 32. Kitap, (2004): 1-18.

Hızır, Nusret Ş., “Doğru Kavramı Üzerinde Bir İki Söz”, *Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya F. D. 3/3*, (1945).

Hızır, Nusret Ş., “Mantığın Formelleştirilmesi Üzerine Düşünceler”, *Ankara Ü. Dil-Tarih Coğrafya F. D. 1*, (1947).

Kanıt, Z. Deniz, “A. J. Ayer’in Geleneksel Bilgi Teorisini Doğruluk Ölçütü Açısından Değerlendirmesine Genel Bir Bakış”, *Felsefe Tartışmaları* 12. Kitap, (1992): 76-83.

Kurtar, Senem, *Heidegger Felsefesinde Ölüm ve Doğruluk İlişkisi Üzerine Bir Deneme*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2004.

Kutlusoy, Zekiye, “Bir Doğruluk Fonksiyonu Mantıksal Değişmezi Olarak Bağdaşmaz-Seçeneklilik Eklemleri”, *Felsefe Dünyası* 31, (2000): 33-47.

Kutlusoy, Zekiye, “Doğruluk Kuramları”, *Felsefe A.*, c. 4, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2006, s. 670-672.

Kutlusoy, Zekiye, “Doğruluk”, *Felsefe A.*, c. 4, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2006, s. 666-669.

Öner, Necati, “Biçimsel Doğruluk”, *Felsefe Dünyası* 9, (1993): 2-8.

Said, Ali, “Doğru ve Hakikat” *Türk Yurdu* 3/2, (1961): 5-7.

Schlick, Moritz, “Anlam ve Doğrulama”, çev. Bedia Akarsu, MEB, Ankara 1979.

Sezgin, Erkut, “Anlam, Doğruluk Bağlamı ve Oyunun Kuralları”, *Felsefe Tartışmaları* 9. Kitap, 1991, s. 24-41.

Tepe, Harun “Doğruluğun İki Yüzü - Doğruluk ve/veya Hakikat Sorunu”, *Felsefe Tartışmaları* 11. Kitap, (1992): 128-135.

Tepe, Harun, “Doğruluk Uygunluk mudur? Doğruluk Kavramları Tartışmasına Giriş: Uygunluk, Tutarlılık, Fazlalık Kuramları”, *Felsefe Tartışmaları* 13. Kitap, (1994): 68-78.

Tepe, Harun, *Platon’dan Habermas’a Felsefede Doğruluk ya da Hakikat*, İmge Kitabevi, Ankara 2003.

Türer, Celal, "Charles S. Peirce'ün (Pragmatik) Doğruluk Teorisi", *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D. 13*, (2009): 71-81.

Türer, Celal, "Pragmatizmin Doğruluk Evi", *Bilimname: Düşünce Platformu 17*, (2009): 165-185.

Uygur, Mermi, "Bertrand Russell'in Doğruluk Anlayışı", *Felsefe Arkivi 14*, (1963).

Wilson, John, *Dil, Anlam ve Doğruluk*, Ankara Okulu Yay., Ankara 2002.

ELEŞTİREL DÜŞÜNCE VE MANTIK: TARTIŞMA/MÜNAZARA MANTIĞI

Aknyık Cenk, *Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Akademik Başarı*, YL, Hacettepe Ü. SBE, Ankara 2002

Anık, Cengiz; "Logos Olarak İletişimi Tartışmak", *İletişim Kuram ve Araştırma D. 30*, (2010): vii-xxiii.

Atay, Hüseyin, "Kur'an'a Göre Münazara Metodu", *Ankara Ü. İlahiyat F. D. c.: 17*, (1969): 259-275.

Brian Hill, "Yerel Bir Bakış Açısından Mantıksallık", *Yeditepe'de Felsefe 6. Kitap*, (2007).

Büyüker, Süleyman, *Ahmet Cevdet Paşa'da Münazara Metodolojisi*, YL, Erciyes Ü. SBE, Kayseri 1991.

Demir, Abdullah, "Hukuk Tarihimizde Tartışma Metodları", *Yeditepe Ü. Hukuk F. D. 9/2*, (2012): 331-348.

Demir, Necati, "Adab-ı Sedat'taki Tartışma Örneklerinden Bazılarının Modern Mantık'taki Tartışma Mantığı Çizelgesi İçinde Uygulanması", *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D. 12/2*, (2008).

Demirci, Cahide, "Eleştirel Düşünme", *Eğitim ve Bilim 25/115*, (2000): 3-9.

Elibol, Sadettin, "Modern Mantık ve Dialektik", *İslâmî Düşünce, Ankara Ü. İlahiyat F. D. 17*, (1969): 259-275.

Emiroğlu, İbrahim, "Tartışma Usûl ve Âdâbı Açısından Gazzalînin *Tehâfütü'l-Felâsife*'sinin İncelenmesi", *900. Vefat Yılında Uluslararası Gazzâlî Sempozyumu*, 7-8-9 Ekim, İstanbul 2011.

Flew, Antony, *Dosdoğru Düşünmenin Yolu: Eleştirel Akıl Yürütme Giriş*, çev. Hakan Gündoğdu, Liberte Yay., Ankara 2008.

Gündoğdu, Hakan, “Niçin Eleştirel Düşünemiyoruz?: Eleştirel Düşünmenin Engelleri”, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim* 13/146, (2012): 43-52.

Gündoğdu, Hakan, “Eleştirel Düşünme ve Eleştirel Düşünme Öğretimine Dair Bazı Yanılıgılar”, *Celal Bayar Ü. Sosyal Bilimler D.* 7/1, (2009): 57-74.

Güven Meral, Kürüm Dilruba, “Öğrenme Stilleri ve Eleştirel Düşünme Arasındaki İlişkiye Genel Bir Bakış”, *Anadolu Ü. SBE D.* 6/1, (2006): 75-89.

Güzel, Abdurrahim, “Taşköprülüzade’nin “*Âdâbu’l-Bahs ve’l-Münazara*” İsimli Risalesi (Tanıtım-Tercüme-Tahkik)”, *Erciyes Ü. İlahiyat F. D.* 7, (1990): 203-214.

İsmail Gelenbevî, İslâmî İlimler *Geleneğinde Tartışma Usûlü*, çev. Taha Alp, İstanbul ts.

Karabela, Mehmet, “Ortaçağ Sonrası Avrupa ve İslam Felsefe Tarihi ve Felsefe Tarihi Yazıcılığı Üzerine: Ars Disputandi ve Âdâbü’l-Bahs Bağlamında Bir Analiz”, *Felsefe Dünyası* 56, (2012/2): 274-286.

Karadüz, Adnan, “Dil Becerileri ve Eleştirel Düşünme”, *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 5/3, (2010).

Kaya, Hülya, *Üniversite Öğrencilerinde Eleştirel Akıl Yürütme Gücü*, Dr., İstanbul Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 1997.

Kömbe, İlker, “Osmanlı-Türk Düşüncesinde Münâzara İlmi ve Abdünnâfi İffet’in Tercüme-i Adâb-ı Gelenbevî Adlı Eseri”, *Dîvân: İlmî Araştırmalar D.* 11/20, (2006): 119-167.

Mavili, Esra Yalçın, *İletişimde Mantık Yürütme ve Eleştirel Düşünme Yöntem ve Yaklaşımlarının Rolü ve Önemi: Politik Lider Sunumlarının Analize Yönelik Kalitatif Bir Araştırma*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2004.

Özen, Şükrü, “İlm-i Hilâf Yahut Fukaha Metoduna Göre Cedel Hakkında Klasik Bir Metin: *Menşeu’l-nazar*”, *Makâlât* 2, (1999): 2.

Öztürk, Ümit, “Eleştirel Akılcılık”, *Felsefe A.*, c. 5, ed. Ahmet Cevizci, Ebabil Yay., Ankara 2007, s. 320-326.

Pehlivan, Necmeddin, “Muhammed Kefevî ve “*Risâle fî’l-Âdâb*”ı”, *Felsefe Dünyası* 56, (2012): 322-333.

Pehlivan, Necmeddin, Şemsuddin Muhammed b. Eşref es-Semerkandînin “*Kıstâsu’l-Efkâr fî Tahkîki’l-Esrâr*” Adlı Eserinin

Tahkiki, Tercümesi ve Değerlendirmesi, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2010.

Sağlamer, Emin, “Mantık ve Eleştirel Okuma”, *Çağdaş Eğitim* 20/210, (1995): 3-5.

Seferoğlu, S.-Akbiyık, C., “Eleştirel Düşünme ve Öğretimi”, *Hacettepe Ü. Eğitim F. D.* 30, (2006): 193-200.

Semerci, Nuriye, “Kritik Düşünme Geliştirilebilir mi?”, *Yaşadıkça Eğitim* 65, (2000): 30-34.

Şahinel, Semih, *Eleştirel Düşünme*, Pegem A Yay., Ankara 2002.

Şeker, Meryem, *Ahmet Cevdet'in Mantık ve Adab (Tartışma) Anlayışı*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2001.

Türker, Yusuf, *Saçaklızade'nin Takriru'l-Kavanin el-Mütedavile min İlmi'l-Münazara Adlı Eserinin Tahkiki, Tercümesi ve Konuları Bakımından İncelenmesi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2005.

Yılmaz, Emine, *Mantıklı Eylem Teorisi İle Muhasebecilerin Bilgi Teknolojisi Kullanımına Yönelik Bir Uygulama*, YL, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, SBE, Gebze 2006.

MANTIK TARİHİ

Carnap, Rudolf, “Eski ve Yeni Mantık”, çev. Macit Şükrü, *Felsefe Yıllığı* 2, (1934).

Durusoy, Ali, “Mantık ve Mantık Tarihi Üzerine Bir Değerlendirme”, *İslamî İlimler D.* 5/2, (2010).

Elibol, Sadettin, “Mantığın Dünü ve Bugünü”, *Felsefe Konuşmaları*, Ankara 1987, s. 55-75.

Foucault, Michel, *Kelimeler ve Şeyler: İnsan Bilimlerinin Bir Arkeolojisi*, çev. M. Ali Kılıçbay, İmge Kitabevi Yay., Ankara 2001.

Taylan, Necip, *Mantık, Tarihçesi, Problemleri*, Marifet Yay., İstanbul 1981; İFAV Yay., İstanbul 1996.

Tekin, Ali, *Farabi'de Felsefenin Serüveni: Mantık Bilimi Temelli Bir Felsefe Tarihi Felsefesi*, Araştırma Yay., Ankara 2009.

Ülken, Hilmi Ziya, *Mantık Tarihi*, İstanbul 1942.

ÇİN-HİNT

Yazgan, Erden Miray, *Eski Çin Felsefesi ve Mantık Anlayışı*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2009.

Zimmer, H., *Hint Felsefesi*, çev. Sedat Umran, İmge Kitabevi, Ankara 1995.

Öner, Yılmaz, *Geleneksel Çin Felsefesi Mao Çe-Tung ve Sosyal Karar Teorisi*, kendi yayını, İstanbul 1974.

YUNAN (ANTİK)

Açıköz, Hacı Mustafa, *Sextus Empirikus ve Şüphe*, Elis Yay., Ankara 2006.

Anlı, Ömer Faik, “Bilgi-Varlık İlişkisi ve Değişim Problemi-İki Gizli Müttefik: Parmenides ve Herakleitos”, *Bilim ve Ütopya* 204, (2011): 70-74.

Anlı, Ömer Faik, “Bilimsel Kuramsallaşmanın İlk Örnekleri mi Yoksa Metafizik mi? Antik Yunan’da Arkhe Arayışı”, *Bilim ve Ütopya* 201, (2011): 70-75.

Anlı, Ömer Faik, “Parmenides Düşüncesi Bağlamında Heidegger’in ‘Noein’ Kavramı Yorumunun İncelenmesi”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 9, (2007): 85-99.

Anlı, Ömer Faik, “Sofistler’e Gönderimlerle Görelilik ve Nihilizm Tartışması: Antik Yunan’ın Post-modernleri”, *Bilim ve Ütopya* 203, (2011): 64-71.

Dürüşken, Çiğdem, “Cicero’da Mantık”, *Lucerna, Klasik Filoloji*, İstanbul (1992): 25-29.

Sümer, Banu Alan, “Parmenides’in ‘Düşünme ve Varlık Aynı Şeydir’ Yargısına Heidegger’in Yorumu Açısından Bir Bakış”, *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler D.* 11, (2011): 137-154.

PLATON

Akdağ, Bülent, “Platon’un ‘Menon’ Diyalogunda Maieutike Yöntemi”, *Felsefe Yazın Dergisi* 16, (2010): 2-4.

Anlı, Ömer Faik, “Sokrates’ten Platon’a, Bilgisizlik Bilinci’nden Episteme’ye”, *Bibliotech* 3, (2007): 32-36.

Anlı, Ömer Faik, “Platon ve Bilgi”, *Bilim ve Ütopya* 207, (2011): 70-75.

Aslan, Hasan, “Kratylos: Gerçekliği Araştırmanın Aracı Olarak Dil”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 5, (2005): 40-48.

Cevizci, Ahmet, *Platon’un Bilgi Kuramı ve Bu Kuramda Duyusal Varlıkların Yeri*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 1992.

Cherniss, Harold, “İdealar Kuramının Felsefi Yönden Sağladığı Tasarruf”, *İdealar Kuramı*, der. Ahmet Cevizci, Ankara 1999.

Colvin, Christopher, “Platon’un *Parmenides*’inde (127d-130a) Zeno’nun Benzerlik ve Farklılık Paradoksları Üzerine Ontolojik Notlar”, *Felsefe Tartışmaları* 47. Kitap, (2011): 1-11.

Conford, F. M., *Platon’un Bilgi Kuramı*, çev. Ahmet Cevizci, Gündoğan Yay., Ankara 1989.

Çakmak, Cengiz, “İlk Filozofların Dil Hakkındaki Görüşleri”, *Klasik Filoloji Araştırmaları*, Lucerna, İstanbul (2000): 11-16.

Çakmak, Cengiz, “Platon’da Gerçekliği Tasvir Eden Önermelerin Yapısı Hakkında Bir Çalışma”, *Felsefe Arkivi* 30, (1997): 123-139.

Çakmak, Cengiz, “Platon’un Dil Felsefesi Üzerine Görüşleri”, *Klasik Filoloji Araştırmaları*, Lucerna, İstanbul (2000): 17-22.

Çakmak, Cengiz, *Platon Felsefesinde Anlam Problemi*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1991.

Dağtaoğlu, Ahmet Emre, *Platon’da Yöntem Sorunu*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2007.

Demos, Raphael, “Formlar ve Şeyler”, *Platon Felsefesi Üstüne Araştırmalar*, ed. çev. Ahmet Cevizci, Gündoğan Yay., Ankara 1989.

Diadochos Proklos, *Platon’un Parmenides Diyalogunun Yorumu*, çev. Oğuz Özügül, Pencere Yay., İstanbul 2006.

Erden, İsmail, *Platon ve Aristoteles’te Bilgi Meselesi*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2006.

Fıncı, Türkan, “Platon’da Retorik Kuramı”, *ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar* 4/2, (2011): 31-46.

Göktepe, Mehmet, *Platon ve Descartes’ta “Yanılma” Bir Karşılaştırma*, YL, Hacettepe Ü. SBE, Ankara 1985.

Gülenç, Kurtul, “Pre-Sokratiklerden Platon’a Mitos, Logos ve Diyalektik”, *felsefelogos* 35-36, (2008): 117-138.

Güzel, Cemal, “Platon’un Bilgi Görüşü”, *Hacettepe Ü. Edebiyat F. D.* 20/2, (2003): 105-115.

Haşlakoğlu, Oğuz, “Heidegger’in Platon’un Hakikat Doktrini Makalesi Üzerine Bir Eleştiri”, *Felsefe Tartışmaları* 32. Kitap, (2004): 1-18.

Haşlakoğlu, Oğuz, “Politeia Diyalogunda *Epistémé* Tasnifi ve *Dialektiké Methodos*’un Anlamı”, *Felsefe Tartışmaları* 34. Kitap, (2005): 67-90.

Olguner, Fahrettin, “Filozof Platon’dan Porphyrios’a Göre Mektup”, *Atatürk Ü. İslâmi İlimler F. D.* 4, (1980): 249-259.

Öztürk, Ümit, “Haklılandırılmış Doğru İnanç *philosophia* mıdır: Platon’da *sophos* ve *sophistes*”, *Antik Yunan’da Felsefe ve Çağımıza Etkileri Sempozyumu*, 14-16 Nisan Aydın 2010; *Antik Yunan’da Felsefe ve Çağımıza Etkileri*, ed. Yavuz Kılıç, Doğu Batı Yay., Ankara 2011, s. 49-54.

Platon, *Kratylos*, çev. Teoman Aktürel, *Diyaloglar 1*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1998; çev. Adnan Cemgil, *Diyaloglar 1*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1998.

Platon, *Parmenides*, çev. Saffet Babür, İmge Kitabevi, Ankara 1996.

Platon, *Phaidon*, çev. H. Ragıp Atademir-Kemal Yetkin, Sosyal Yay., İstanbul 2001.

Platon, *Phaidros*, çev. Hamdi Akverdi, MEB Yay., İstanbul 1997.

Platon, *Protagoras*, çev. Tanju Gökçöl, *Diyaloglar 2*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1999.

Platon, *Sofist*, çev. Ömer Naci Soykan, *Diyaloglar 2*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1999.

Poyraz, Hakan, “Adlandırmanın Doğası ve Adların Nesnesine Uygunluğu Ekseninde Doğalcılık Uzlaşmacılık Tartışması”, *Sakarya Ü. Eğitim F. D.* 7, (2004): 226-242.

Poyraz, Hakan, *Platon’un Kratylos Diyağı Çerçevesinde Felsefede Dil ve Varlık İlişkisi*, Doçentlik Tezi, Ankara 1998.

Takmaz, Fatma, *Platon’da Kavram ve Gerçeklik*, YL, Yüzüncü Yıl Ü. SBE, Van 2010.

Turgut, İhsan, *Platon’un Son Dönem Felsefesinde Bilgi Sorunu*, Bilgehan Matbaası, İzmir 1992.

Ülger, Mustafa, “Eflatun’un Bilgi Görüşü”, *Fırat Ü. İlahiyat F. D.* 2, (2007): 191-201.

Wedberg, Anders, “İdealar Kuramı”, *Platon Felsefesi Üstüne Araştırmalar*, ed. çev. Ahmet Cevizci, Gündoğan Yay., Ankara 1989.

Wedberg, Anders, “Platon’un Matematiğı”, çev. Hüseyin Gazi Topdemir, *Felsefe Dünyası* 29, (1999): 123-126.

ARİSTOTELES

Anlı, Ömer Faik, “Aristoteles ve Fizik”, *Bilim ve Ütopya* 209, (2011): 68-72.

Anlı, Ömer Faik, “Aristoteles ve Yöntem: Tümevarım ve Tümdengelimi”, *Bilim ve Ütopya* 208, (2011): 63-69.

Aristoteles, *Organon IV: İkinci Analitikler*, çev. H. R. Atademir, MEB Yay., İstanbul 1967.

Aristoteles, “Algı ve Algının Nesnelere Üzerine”, çev. Elif Günçe, *Doğabilimleri Üzerine* içinde, Morpa Kültür Yay., İzmir 2003.

Aristoteles, *Birinci Analitikler*, çev. H. Rağıp Atademir, İstanbul 1996; *Birinci Çözümlenmeler*, çev. Ali Houshiary, Dost Kitabevi, Ankara 1998; *Organon III: Birinci Analitikler*, çev. H. Rağıp Atademir, MEB Yay., İstanbul 1966.

Aristoteles, *Kategoriler*, çev. Saffet Babür, İmge Kitabevi Yay., Ankara 1996. 2002.

Aristoteles, *Metafizik*, çev. Ahmet Arslan, Sosyal Yay., İstanbul 1996.

Aristoteles, *Organon II Önermeler*, çev. Hamdi Rağıp Atademir, MEB, İstanbul 1947; *Yorum Üzerine* adıyla, çev. Saffet Babür, İmge Kitabevi, Ankara: 1996.

Aristoteles, *Organon V: Topikler*, çev. H. Rağıp Atademir, MEB Yay., İstanbul 1967.

Aristoteles, *Poetika*, çev. İsmail Tunali, Atatürk Ü. Yay., Erzurum, 1961; çev. Yılmaz Onay, Mitos-Boyut Yay., İstanbul 2008.

Aristoteles, *Retorik*, çev. M. H. Doğan, YKY, İstanbul 2008.

Aristoteles, *Sofistik Çürütmeler Üzerine*, çev. Oğuz Özügül, Say Yay., İstanbul 2007.

Aristoteles, *Şiir Sanatı Üzerine*, çev. Nazile Kalaycı, Bilim ve Sanat, Ankara 2005.

Aristoteles, *Topikler*, çev. H. Rağıp Atademir, İstanbul 1996.

Aristoteles, *Yorum Üzerine*, çev. Saffet Babür, İmge Yay., Ankara 2002.

Atademir, Hamdi Rağıp, *Aristo'nun Mantık ve İlim Anlayışı*, Ankara 1974.

Babür, Saffet, “Aristoteles'te Episteme”, *Yeditepe'de Felsefe I*, Yeditepe Ü. Yay., İstanbul (2002): 7-20.

Babür, Saffet, “Aristoteles'in Yapıtları Üzerine”, *Hacettepe Ü. Edebiyat F. D.*, (1989): 85-97.

Babür, Saffet, “İkinci Çözümlemeler ya da İlk Bilgi-Kuramı Kitabı”, Aristoteles, *İkinci Çözümlemeler*, çev. Ali Houshiary, YKY, İstanbul 2005.

Babür, Saffet, “‘Nous poietikos’ (intellectus agens) Kavramı”, *Özne Felsefe D. [Aristoteles ve Felsefesi Özel Sayısı]* 11-12. Kitap, (2009-2010): 66-68.

Baç, Murat, “Aristoteles’in “Öz” ve “Töz” Kavramları Üzerine”, *Felsefe Dünyası* 12, (1994): 62-67.

Bal, Metin, “Aristoteles’e Göre Retorik”, *Özne Felsefe D. [Aristoteles ve Felsefesi Özel Sayısı]*, 11-12 Kitap, (2009-2010): 183-192.

Barnes, Joathan, *Aristoteles*, çev. B. Düzgören, Altın Kitaplar, İstanbul 2002.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Aristoteles’in Tanım Teorisi”, *Sesler* 260/261, [Üsküp/Yugoslavya] (1991): 59-75.

Bolay, M. Naci, “Modalite Meselesi ve Modal Önermeler Yönünden Aristo ile Farabi’nin Bir Mukayesesi”, *Seminer D. Özel Sayısı*, (1989).

Consigny, S., “Eytişimsel, Retoiksel ve Aristotelesci Retorik”, çev. M. Kaya Sütçüoğlu, *Felsefe Tartışmaları* 25. Kitap, (1999): 151-157.

Cömert, Bedrettin, “Aristoteles’te Mimesis (Benzetme) Kavramı ve Yansıtma Kuramı Açısından Güncelliği”, *Ulusal Kültür* 1/1, (1978): 37-48.

Çevikbaş, Sebahattin, “Bir Şeyin, Başka Her Şeyden Ayırt Edilebilirliğini Sağlayan İlke: Bireyleşim (Aristoteles, A. Thomas, D. Scotus, Leibniz)”, *Felsefe Tartışmaları* 35, (2005): 1-18.

Çotuksöken, Betül, “Aristoteles’te Düşünme-Varlık İlişkisi ve Nesnellik”, *Özne Felsefe D. Aristoteles ve Felsefesi Özel Sayısı*, 11-12. Kitap, (2009-2010): 43-46.

Çotuksöken, Betül, “Porphyrios ve Tümmeller Sorunu”, Porphyrios, *Isagoge Aristoteles’in Kategoriler’ine Giriş* içerisinde, Remzi Kitabevi, İstanbul 1986.

Çotuksöken, Betül-Akyol, O. Faruk, “Aristoteles Kaynakçası”, *Felsefe Tartışmaları* 15. Kitap, (1994): 118-128.

Delice, Engin, “Aristoteles’in Diyalektiğinin İkinci Kullanımı: Tanım ve Anlam Çokluğunun Aşılması”, *ODTÜ Felsefe Bölümü 25. Yıl Etkinlikleri, Felsefe Günleri: Anlam, Bildiri Özetleri Kitapçığı*, Ankara, 17-18-19 Aralık 2008.

Delice, Engin, *Aristoteles Felsefesinde Tasımsal Tanıt ve Diyalektik İlişkisi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2007.

Denkel, Arda, “Yayımlanışları Öncesinde Aristoteles’in Yapıtları”, *Felsefe Tartışmaları* 12. Kitap, (1992): 7-14.

Duralı, Ş. Teoman, “Aristoteles’in ‘Kategoriler’inde, ‘Fizik’i ile ‘Metafizik’inde Değişme ve Zaman Sorunları”, *Felsefe Arkivi* 26, (1987): 94-123.

Durusoy, Ali, “Aristoteles’ten Gazzali’ye Klasik Mantıkta Anlam Kuramı”, *Marmara Ü. İlahiyat F. D.* 28/1, (2005): 37 -52.

Ercan, Yalçın, *Aristoteles’in Bilgi Teorisi*, YL, Atatürk Ü. SBE, Erzurum 2002.

Erden, İsmail, *Platon ve Aristoteles’te Bilgi Meselesi*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2006.

Erdoğan, Eyüp, “Aristoteles’in Çağdaş Epistemolojik Ekollerden Hangisine Dâhil Edilebileceği Tartışması Üzerine”, *Felsefe Tartışmaları* 44. Kitap, (2010): 73-102.

Ergüden, Akın, “Scientific Knowledge in Aristotle’s Posterior Analytics”, *ODTÜ İnsan Bilimleri D. 2*, (1987).

Fazlıoğlu, İhsan, “Aristoteles’in Sayı Tanımı”, *Dîvân: İlmî Araştırmalar D. 15*, (2004): 127-138.

Fazlıoğlu, İhsan, *Aristoteles’te Nicelik Sorunu*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1998.

Gözetlik, Servet, “Brentano’da Mental-Fiziksel Olanın Aristotelesçi Kökenleri”, *Özne Felsefe D. Aristoteles ve Felsefesi Özel Sayısı*, 11-12 Kitap, 2009-2010.

Grünberg, Teo, “A Logical Analysis of Aristotle’s Conception of Knowledge”, *ODTÜ İnsan Bilimleri D. IX/1*, Ankara 1990.

Güzel, Cemal, “Aristoteles’te Uslamlama Çeşitleri”, *Antik Yunan’da Felsefe ve Çağımıza Etkileri*, ed. Yavuz Kılıç, Doğu Batı Yay., Ankara 2011.

Güzel, Cemal, “Batı” ile “Doğu”nun Tümdengelimli Uslamlamaları: Aristoteles’in Syllogismi ile Hintlilerin Nyaya-Vaisesiası Üzerine”, *Hacettepe Ü. Edebiyat F. D.* 18/2, (2001): 37-53.

Haltmayer, Stephan, “Aristoteles’de Organon’un Kuruluş Düzeni Açısından «Bizim İçin Önce Gelen» ve «Ne İse O Olarak Önce Gelen»”, çev. O. Akın Etan, *Felsefe Arkivi* 28, (1991): 157-163.

Haltmayer, Stephan, “Aristoteles’in İkinci Analitiği Bağlamında İlke”, çev. O. Akın Etan, *Felsefe Arkivi* 28, (1991): 175-82.

Kanıt, Z. Deniz, “Aristoteles’te Varlık-Düşünce İlişkisi”, *Felsefe Tartışmaları* 13. Kitap, (1994): 79-84.

Kelikli, Murat, “Aristoteles’te Abese İrca Yöntemiyle İspatlama”, *Kutadgubilig: Felsefe Bilim Araştırmaları D. 23*, (2003): 91-105.

Knuuttila, S., “Aristoteles’in Diyalektiğinde ve Retoriğinde Tümevarım”, çev. M. Kaya Sütçüoğlu, *Felsefe Tartışmaları* 24. Kitap, (1999): 127-136.

Köz, İsmail, “Aristo Mantığında Formalizm Tartışması”, *Felsefe Dünyası* 34, (2001): 36-60.

Köz, İsmail, “Aristoteles Mantığı ile Felsefe-Bilim İlişkisi”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D. XLIII*, (2002).

Kuçuradi, İoanna, “Aristoteles’in Ousiası ve Substans Kavramı”, *Journal of Turkish Studies* 3, (1979).

Kuşlu, Harun, “Çelişmezlik İlkesi Bağlamında Aristoteles’in Sofizme Bakışı”, *Felsefe Dünyası* 55, (2012): 294-312.

Küyel, Mübahat Türker, *Aristoteles ve Farabi’nin Varlık ve Düşünce Öğretileri*, Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. Yay., Ankara 1959.

Magee, Bryan, “Martha Nussbaum ile Aristoteles Üzerine Tartışma”, *Büyük Filozoflar*, çev. Ahmet Cevizci, Paradigma Yay., İstanbul 2002.

Özel, Aytekin, *Aristoteles’in Analitikler Kuramının Çağdaş Yorumları Işığında Bir Arapça Mantık Metni İncelemesi: Fârâbî’nin Mutlak Burhan Teorisi*, Emin Yay., Bursa 2012.

Porphyrios, *Isagoge, Aristoteles’in Kategorilerine Giriş*, çev. Betül Çotuksöken, Remzi Kitabevi, İstanbul 1986.

Ross, David, *Aristoteles*, çev. Ahmet Arslan-İhsan Oktay Anar-Ö. Kavasoglu-Zerrin Kurtoğlu, İstanbul 2002.

Rougier, M. Louis, “Aristoteles Mantığından Kaynaklanan Sahte Problemler”, der. çev. Zeki Özcan, *Viyana Çevresi Üzerine*, Birleşik Yay., Ankara 2011.

Russell, Bertrand, “Aristoteles Mantığı”, *Batı Felsefesi Tarihi*, çev. Muammer Sencer, Say Yay., İstanbul 2000.

Solmsen, Friedrich, “Giriş”, *Aristoteles, Retorik*, çev. Mehmet H. Doğan, YKY, İstanbul 1993.

Sütçüoğlu, M. Kaya, *Aristoteles’in Retorik Kanıtlama Teorisi*, Dr., Ege Ü. SBE, İzmir 1997.

Tanner, R. G., "Aristoteles'in Eserleri: İskenderiye Koleksiyonunun Muhtemel Kökenleri", çev. E. Böke, *İskenderiye Kütüphanesi*, der. Roy Macleod, Dost Yay., Ankara 2006.

Tepe, Harun, "Platon-Aristoteles'den N. Hartmann'a Bilgi Sorunlarında Ontolojik Bakışın Yeri", *Felsefe Tartışmaları* 14. Kitap, (1999): 103-115.

Timuçin, Aşar, *Aristoteles Felsefesi*, Kavram Yay., İstanbul 1976.

Topdemir, Hüseyin G. "Aristoteles'in Bilim Anlayışı", *Felsefe Dünyası* 32, (2000): 23-37.

Tunalı İsmail, "Varlık Kavrayışı ile İlgili İçinde Aristoteles Poetikasi", *Özne Felsefe D. Aristoteles ve Felsefesi Özel Sayısı* 11-12. Kitap, (2009-2010): 155-161.

Türker, Sadık, *Aristoteles'te Yargı Sorunu*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2001; *Aristoteles, Gazzali ile Leibniz'de Yargı Mantığı*, Dergâh Yay., İstanbul 2002.

Uyanık, Mevlüt, "İslam Kelamında Aristo Mantığının Sistematik Reddi", *MEB, Din Öğretimi D. 25* (1990): 65-75.

Vural, Mehmet, "Düşünce Tarihinde Mantık: Aristoteles Mantığından Bulanık Mantığa", *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 2, (2002): 179-192.

PORPHYRİOS

Adsoy, Şerefettin "Porphyrios ve İbn Sina Mantığında Tümmeller, İbrahim Çapak, Araştırma Yay., Ankara 2011", (Kitap Tanıtımı), *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi D. XIV/25*, (2012): 279-284.

Atademir, Hamdi Ragıp, "Porphyrios'un İsağoci'si ve Birkaç Söz", *Porphyrios ve Tümmeller Sorunu, İsağoge Aristoteles'in Kategoriler'ine Giriş*, çev. Betül Çotuksöken, Remzi Kitabevi, İstanbul 1986.

Atademir, Hamdi Ragıp, "Porphyrios ve Ebherî'nin İsağoci'leri", *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D. 6/5*, (1948).

Bingöl, Abdülkuddüs, *Porphyrios ve İsağocisi Üzerine*, Atatürk Ü. Fen Edebiyat F. Yay., Erzurum 1988.

Çakmak, Cengiz, "İsağoge'nin Felsefe Tarihindeki Önemi", *felsefelogos* 10, (2000).

Çakmak, Cengiz, "İsağoge'nin Felsefe Tarihindeki Yeri", *felsefelogos* 11, (2000).

Çapak, İbrahim, *Porphyrios ve İbn Sina Mantığında Tümmeller*, Araştırma Yay., Ankara 2011.

Çotuksöken, Betül, *Porphyrios ve Tümmeller Sorunu, Isagoge Aristoteles’in Kategoriler’ine Giriş* içerisinde, Remzi Kitabevi, İstanbul 1986.

Demiralp, Didem, “İlkçağ’da Homeros Şiirine Farklı Bir Gözle Bakmak: Yeniplatoncu Porphyrios’un Odysseia’daki “Su Perileri -Nymphalar- Mağarası” Tasvirine Getirdiği Yorum”, *Gazi Akademik Bakış* 4/8, (2011): 215-233.

Olguner, Fahrettin, “Filozof Platon’dan Porphyrios’a Göre Mektup”, *Atatürk Ü. İslâmi İlimler F. D. 4*, (1980): 249-259.

Porphyrios, *Isagoge, Aristoteles’in Kategorilerine Giriş*, çev. Betül Çotuksöken, Remzi Kitabevi, İstanbul 1986.

ORTAÇAĞ (HRİSTİYAN-YAHUDİ)

Çapak, İbrahim, “Süryanilerin Mantık İlimine Katkıları”, *Mukaddime: Mardin Artuklu Ü. SBE, D. 7*, (2013): 1-21.

Çotuksöken, Betül, “Dil-Mantık Filozofu Olarak Abelardus ve Ockham”, *Felsefe D 2-3*, (1990): 113-124.

Çotuksöken, Betül, “Abelardus’ta Tümmeller Sorunu”, *Felsefe Tartışmaları 2*. Kitap, (1988): 25-33.

Grünberg, David, “Tümmeller Tartışması ve İlimli Adcılık (II): Tümmeller Sorunu ve Çeşitli Görüşler”, *Felsefe Tartışmaları 30*, (2003): 141-157.

Grünberg, David, “Tümmeller Tartışması ve İlimli Adcılık I: Tümmeller Sorununun Dilsel-Mantıksal Çerçevesi”, *Felsefe Tartışmaları: A Turkish Journal of Philosophy 29*, (2002): 57-67.

Grünberg, Teo, “Nominalizm”, *Araştırma*, c. VI, Ankara 1968.

Hacıkadıroğlu, Vehbi, “Tümmellerin Gerçekliği Üzerine”, *Felsefe Tartışmaları 1*. Kitap, (1987): 76-86.

Hasırcı, Nazım, “Süryanilerde Mantık Çalışmaları”, *Makalelerle Mardin*, c. II, İstanbul 2007.

Kayacık, Ahmet, “Mantık Tarihinden Bir Sayfa: Yahya b. Adi (893-974)”, *İslâmî İlimler D. V/2*, (2010): 21-33.

Musa bin Meymun, “Makâle fi Sınâ’ati’l-Mantık: Mantık Sanatı Hakkında Risâle”, çev. Mübahat Türker, *İslâm Tetkikleri E. D. 3/1-2*, (1960).

Rukancı, Fatih-Anameriç, Hakan, "Ortaçağda İlk Üniversiteler: Studium Generale", *Felsefe Dünyası* 39, (2004).

Türker, Mübahat, "Mûsâ b. Maymûn'un Makâla fi Sınâ'at al-Mantık", *İslam Tetkikleri E. D.* 3/1-2, (1960): 49-110.

İSLAM (İLK DÖNEM)

Bingöl, Abdulkuddûs, "Uyanış Döneminde İslam Kültür Evreninde Mantık Geleneğinin Oluşumu", *Felsefe Dünyası* 56, (2012):3-22.

Burnett, Charles, "Arapça Mantık Eserlerinin Orta Çağ ve Rönesansta Latinceye Tercümesi", çev. Nazım Hasırcı, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D.* XVI/27, (2013): 263-273.

Çapak, İbrahim, "Harizmi'nin *Mefatihü'l-Ulûm*'unda Mantık", *İslami İlimler D. Mantık Sayısı* 5/2, (2010): 47-58.

Çapak, İbrahim, "Seyfuddin Amidî'nin Mantık Anlayışı", *Uluslararası Seyfuddin Amidi Sempozyumu Bildirileri*, Ensar Neşriyat, İstanbul 2009.

Daşdemir, Yusuf, *İbn Sehlân Sâvî'nin Mantık Anlayışı*, YL, Selçuk Ü. SBE, Konya 2010.

Durusoy, Ali, "Mantık Tarihinde Bir Dönüm Noktası: Bağdât", *İslam Medeniyetinde Bağdat (Medinetü's-Selâm) Uluslararası Sempozyumu*, 07-09 Kasım, 3 c. II, 2008, 2011, s. 9-16.

Hasırcı, Nazım, "*İsagoci* Geleneği ve Molla Halil'in *İsagocisi*", *Uluslararası İbrahim Hakkı ve Siirt Uleması Sempozyumu*, 2007.

Hasırcı, Nazım, "Mantık Biliminin İslam Dünyasına Geçişinde Harran Okulunun Önemi", *Dicle Ü. İlahiyat F. D. C.* VIII/II, (2006).

Hocaoğlu, İsmail, "Abbasi Devri Çeviri Çalışmaları", *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D.* XXXVI/1-2, (1995): 453-463.

Kaya, Mahmut, "Beytülhikme", *DİA*, c. 6, TDV Yay., İstanbul 1992, s. 88-90.

Kayacık, Ahmet, "Ömer b. Sehlân Sâvî", *DİA*, c. 36, TDV Yay., İstanbul 2009, s. 202-203.

Kayacık, Ahmet, "Sâvî ve el-Besâir Adlı Mantık Eseri Üzerine Bir İnceleme", *Felsefe Dünyası* 39, (2004): 42-54.

Kayacık, Ahmet, *Bağdat Okulu ve İslam Düşüncesindeki Yeri*, Üniversitesi Kitapevi Yay., İstanbul 2004.

Keklik, Nihat, *İslam Mantık Tarihi ve Farabi Mantığı*, İstanbul Ü. Edebiyat F. Yay., İstanbul 1969-70.

Köz, İsmail, "İslam Mantık Külliyyatının Teşekkülü", *Felsefe Dünyası* 30, (1999): 91-112.

Küçük, Hasan, *İslam'da ve Batı'da Mantık*, İFAV Yay., İstanbul 1988.

Özpilavcı, Ferruh, "Ebü'l-Ferec İbnü't-Tayyib'in *Eisagoge* Şerhi", *Sakarya Ü. İlahiyat F. D.* 19, (2009): 105-149.

Reşvan, Muhammed Mehran, "Müslümanların Mantık Konularını Ele Alış Yolları", çev. Ahmet Kayacık, *Erciyes Ü. İlahiyat F. D.* 10, (1998): 219-224.

Rosenthal, Franz, *Bilginin Zaferi: İslam Düşüncesinde Bilgi Kavramı*, çev. Lamia Güngören, Ufuk Yay., İstanbul 2004.

Saruhan, Müfit Selim, "İslam Düşüncesinde Delil ve Önemi", *İslamî Araştırmalar D.* 17/4, (2004): 369-378.

Ulukütük, Mehmet, "God and Logic in Islam-The Caliphate of Reason (İslam'da Tanrı ve Mantık), by John Walbridge, 2011", (Kitap Tanıtımı), *Uluslararası Katılımlı Birey ve Toplum Dergisi* 1, (2011).

Yaren, M. Tahir, *İslam Kültüründe Mantık Çalışmalarına Karşı Fikirler*, Dr., Ankara Ü. İlahiyat F., Ankara 1982.

KİNDÎ

Kılıç, İbrahim, *Kindî'nin Bilgi Teorisi*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2003.

Kindî, Ebû Yûsuf Ya'kûb ibn İshâk, *Felsefî Risâleler*, çev. Mahmut Kaya, Klasik Yay., İstanbul 2002.

Kutluer, İlhan, "Bir Reddiyenin Anatomisi: İbn Hazm'a Nispet Edilen *er-Red 'ale'l-Kindî el-Feylesûf* Adlı Risalenin Tahlili", *Sakarya Ü. İlahiyat F. D.* 3 (2001): 23-40.

Rescher, Nicholas, "Aristoteles Organon'unun Kindi Taslağı", çev. Nazım Hazırcı, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D.* XIII/24, (2011): 223-233.

Taşdelen, İskender, "Kindi, Sonsuz Nicelikler, Matematik ve Felsefe İlişkisi Üzerine", *Felsefe Tartışmaları* 33. Kitap, (2004).

Uysal, Enver, "Kindi Felsefesinde Cevher Kavramı", *Uludağ Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi D.* 18/1, (2009): 159-170.

Uysal, Enver, *Kindî ve İbn Sinâ Felsefesinin Temel Kavramları*, Emin Yay., Bursa 2008.

FÂRÂBÎ

Altunya, Hülya, *Farabi'de Dil Felsefesi*, YL, Süleyman Demirel Ü. SBE, Isparta 2003.

Bolay, M. Naci, *Farabi ve İbn Sina'da Kavram Anlayışı*, MEB Yay., İstanbul 1990.

Bolay, Naci, "Modalite Meselesi ve Modal Önergeler Yönünden Aristo ile Farabi'nin Bir Mukayesesi", *Seminer D. (Özel Sayı)*, (1989).

Çapak, İbrahim, *Stoa Mantığı ve Farabi'ye Etkisi*, Araştırma Yay., Ankara 2006.

Dore, Fatma, *Fârâbî'nin Dil ve Anlam Kuramı*, Dr., Marmara Ü. SBE, İstanbul 2012.

Fârâbî, Ebû Nasr, "İsâgüci", *Mantık Risaleleri*, çev. Hüseyin Sarıoğlu, Çantay Kitabevi, İstanbul 2001.

Fârâbî, Ebu Nasr, "Mantık Sanatına Başlamak İsteyen Bir Kimsenin Bilgi Edinmek Zorunda Bulunduğu Bütün Hususlara Dair Olan Bölümler", *Fârâbî'nin Bazı Mantık Eserleri* içinde, nşr. çev. Mübahat Türker Küyel, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990, s. 42-49.

Fârâbî, Ebû Nasr, *el-Elfâzu'l-Musta'mele fi'l-Mantık*, thk. Muhsin Mehdi, el-Mektebetu'z-Zehrâ, Beyrut 1404; *Mantıkta Kullanılan Lafızlar*, çev. Sadık Türker, *Kutadgubilig 2*, (2002): 93-178.

Fârâbî, Ebû Nasr, *et-Tavtie fi'l-Mantık*, *Mantığa Başlangıç*, thk. çev. Mübahat Türker, *Fârâbî'nin Bazı Mantık Eserleri*, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

Fârâbî, Ebû Nasr, *İlimlerin Sayımı*, çev. Ahmet Arslan, Vadi Yay., Ankara 1999.

Fârâbî, Ebû Nasr, *Kitâb el-Fusûs el-Hikme*, "Fârâbî'nin İki Yapıtı" içinde, çev. Mehmet Dağ, *Ondokuz Mayıs Ü. İlahiyat F. D.* 14-15, (2003): 50-86.

Fârâbî, Ebû Nasr, *Kitâbu'l-Hurûf*, "Lafızların Felsefenin ve Dinin Ortaya Çıkışı", çev. Yaşar Aydın, *Din Üstüne*, Arasta Yay., Bursa 2002.

Fârâbî, Ebû Nasr, *Kitâbu'l-Burhân*, çev. Ömer Türker-Mahir Alper, Klasik Yay., İstanbul 2009.

Fârâbî, Ebû Nasr, *Peri Hermeneias Muhtasarı*, thk. çev. Mübahat Türker Küyel, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1990.

Farabi, *Kitabu’l-Kıyasî’s-Sağır*, (*Küçük Kıyas Kitabı*), çev. Mübahat Türker Küyel, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

Fârâbî, *Makâle fi Kavânîni Sınâ’ati’s-Şu’ara li’l-Mu’allimi’s-Sânî*, *Şiir Sanatının Kanunları*, çev. Mehmet Bayraktar, *İslâm Düşüncesi Yazıları*, Elis Yay., Ankara 2004.

Fârâbî, *Soyut Varlıkların İspatı*, çev. Hüseyin Aydın, *Uludağ Ü. İlahiyat F. D.* 1/1.

Fârâbî’nin ‘*Şerâitu’l-Yakîn’i*, *Kesin Bilginin Şartları*, çev. Mübahat Türker-Küyel, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

Haklı, Şaban, “Farabi ve İbn Sina’da Modal Mantığın Bazı Temel Kavramlarının Mantıksal ve Ontolojik İçeriği”, *Felsefe Dünyası D.* 39, (2003): 111-132.

İmamoğlugil, Halil, “Farabi’de Yüklemler”, *İslami İlimler D.* 5/2, (2010): 149-163.

Karahan, Fazıl, *Farabi’de Kıyasın Oluşumu-Şekil ve Çeşitleri*, YL, Süleyman Demirel Ü. SBE, Isparta 1996.

Keklik, Nihat, “Farabi Mantığının Kökleri”, *Şarkiyat Mecmuası IV*’den Ayır Basım, İstanbul 1961.

Keklik, Nihat, *Ebu Nasr Farabi’de Kategoriler-Aristo İle Mukayeseli Tahlil*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1955.

Keklik, Nihat, *İslam Mantık Tarihi ve Farabi Mantığı*, İstanbul Ü. Edebiyat F. Yay., İstanbul 1969-70.

Küyel, Mübahat Türker, “Al-Fârâbî As A Source of The History of Philosophy and of it’s Definition”, *III. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi*, AKM, 4-7 Eylül, 1989, 1990, s. 125-138.

Küyel, Mübahat Türker, “Al-Fârâbî’s Philosophical Conception Relating To The Society”, *A.K.M. Yüksek Kurum, III. Uluslararası Türk Kültürü Kongresine Bildirileri*, 1993.

Küyel, Mübahat Türker, “Fârâbî As A Source For The History Of Philosophy And Its Definition”, *Osmanlı Öncesi (Pre-Ottoman) Türk Kültürü Milletlerarası Sempozyumu*, AKM, Ankara 4-7 Eylül 1989, *Erdem VI*, (1990): 737-747.

Küyel, Mübahat Türker, “Farabi’de Düşünce ve Dil Arasındaki İlişki”, *Araştırma D.* 11, (1979): 59-65.

Küyel, Mübahat Türker, *Aristoteles ve Farabi’nin Varlık ve Düşünce Öğretileri*, Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya F. Yay., Ankara 1959.

Küyel, Mübahat Türker, *Farabi’nin Bazı Mantık Eserleri*, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

Küyel, Mübahat Türker, *Farabi'nin Geometri Felsefesine İlişkin Metinleri*, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1992.

Küyel, Mübahat Türker, *Farabi'nin Peri Hermeneias Muhtasarı*, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

Küyel, Mübahat Türker, *Farabi'nin Şeraitu'l-Yakini*, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

Küyel, Mübahat Türker, *Farabi'ye Atfedilen Küçük Bir Eser*, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

Rescher, Nicholas, "Farabi'de Mantık Geleneği", çev. Ahmet Kacyak, *Bilimname: Düşünce Platformu* 3/6, (2004): 177-186.

Sarı, Mehmet Ali, *Farabi ve Leibniz'in Bilgi Teorilerinin Mukayesesi*, YL, Pamukkale Ü. SBE, Denizli 1998.

Şahin, Eyüp, *Farabi'nin Zihin Felsefesi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2003.

Tekin, Ali, *Farabi'de Felsefenin Serüveni: Mantık Bilimi Temelli Bir Felsefe Tarihi Felsefesi*, Araştırma Yay., Ankara 2009.

Türker, Sadık "Fârâbî'de Dil ve Mantık İlişkisi", *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 1, (2002): 137-175.

Türker, Sadık, "Fârâbî'nin Tamantuk (Mantıksallaştırma) Programı", *Proceedings of the International Al-Fârâbî Symposium* (Ankara, October 7-8, 2004), ed. Fehrullah Terkan, Şenol Korkut, Elis Yay., Ankara 2005, s. 77-100.

Türker, Sadık, *Fârâbî'de Dil ve Mantık İlişkisi*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1997.

Yıldız, Ahmet, *Farabi'de Burhan*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2002.

İBN SÎNÂ

Adsoy, Şerefettin "Porphyrios ve İbn Sina Mantığında Tümeller, İbrahim Çapak, Araştırma Yay., Ankara 2011", (Kitap Tanıtımı), *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi D. XIV/25*, (2012): 279-284.

Bingöl, Abdulkuddûs, "İbn Sina Mantığında Modal Önergeler ve Bu Önergelerin İbn Hazm Vasıtasıyla İslam Fıkhına Uygulanışı", *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildirileri*, 17-20 Ağustos, Ankara 1983.

Bingöl, Abdulkuddûs, "İbn Sinada Mantıkî Mahiyet ve Bilinmesi", *Uluslararası İbn Türk, Harezmi, Fârâbî, Beyrûnî ve İbn Sina Sempozyumu, Bildiriler*, (Ankara 9-12 Eylül 1985), Ankara 1990, s. 139-147.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Yüklemin Niceliği Meselesi ve İbn Sina Mantığında Yükleme Nicelikli Önergeler”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildirileri*, 17-20 Ağustos, Ankara 1983.

Bingöl, Abdülkuddûs, *Klasik Mantık’ın Tanım Teorisi (Aristoteles’in İbn-i Sinâ ve Port-Royal Mantıkçıları ile Sınırlandırılmış Olarak)*, MEB Yay., İstanbul 1993.

Bolay, M. Naci, *Farabi ve İbn Sina’da Kavram Anlayışı*, MEB Yay., İstanbul 1990.

Bolay, M. Naci, *İbn Sina Mantığında Önergeler (Aristo ve Farabi-İbn Hazm ve Gazzali İle Karşılaştırılmalı)*, Doçentlik Tezi, Atatürk Ü. İslami İlimler F., Erzurum 1981; *İbn Sina Mantığında Önergeler*, MEB Yay., İstanbul 1994.

Bolay, Naci-Grünberg, Teo, “İbn Sinadaki Modalitelerin Modern Mantık Açısından İncelenmesi”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildirileri*, 17-20 Ağustos, Ankara 1983.

Bolay, Süleyman Hayri, “İbn Sina’da “Contingence” Anlayışı”, *Uluslararası İbn Türk, Harezmi, Farabi, Beyruni ve İbn Sina Sempozyumu Bildirileri*, Ankara 1985, Ankara 1990.

Cihan, A. Kamil “İbn Sina’nın eş-Şifa Adlı Eseri”, *Erciyes Ü. SBE D7*, (1997).

Cihan, A. Kamil, *İbn Sina ve Gazzali’de Bilgi Problemi*, Dr., Erciyes Ü. SBE, Kayseri 1995; *İbn Sinâ ve Gazzali’de Bilgi Problemi*, İnsan Yay., İstanbul 1998.

Çapak, İbrahim, *Porphyrios ve İbn Sina Mantığında Tümmeler*, Araştırma Yay., Ankara 2011.

Çoşkun, Abdulkadir, *İbn Sinâ’da Retorik*, Dr., Marmara Ü. SBE, İstanbul 2010; *İbn Sinâ Felsefesinde Retorik*, Litera Yay., İstanbul 2011.

Daşdemir, Yusuf, “İbn Sinâ Mantığında Burhânî Bilimlerin Konu, İlke ve Sorunları”, *Felsefe Dünyası D. 55*, (2012): 240-261.

Demirci, Mehmet Fatih, *İbn Sina’nın el-Mucezü’s-Sağır fi’l Mantık Adlı Risalesi Üzerine Bir İnceleme*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2003.

Demirkol, Murat, “Nasîreddin Tusî’nin İbn Sina Felsefesini Fahreddin Râzî’nin Eleştirilerine Karşı Savunması”, *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. DXIV/1*, (2010): 247-276.

Demirkol, Murat, *Tûsî’nin İbn Sinâ Savunması*, Fecr Yay., Ankara 2010.

Durusoy, Ali, "İbn Sina'nın *Mantıku'l-Meşrikiyyini* Üzerine Bir İnceleme", *Yedi İklim Sanat Kültür Edebiyat D.* (1994-1995): 56-59.

Durusoy, Ali, "İbn Sina Felsefesi", *DİA*, c. 20, TDV Yay., İstanbul 1999.

Durusoy, Ali, "İbn Sînâ Mantığının Temel Yapısı", *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu, (Bildiriler)*, ed. Kolektif, Kültür A.Ş., İstanbul 2011.

Durusoy, Ali, "İbn Sina'nın *el-Mucezû's-Sağır Fil Mantık Adlı Risalesi*", *Marmara Ü. İlahiyat F. D.* (1995-1997): 13-15.

Durusoy, Ali, *İbn Sina Felsefesinde İnsan ve Âlemdeki Yeri*, Marmara Ü. İlahiyat F. Yay., İstanbul 1996.

Emiroğlu, İbrahim, "İbn Sina'nın 'Sofistik Çürütmeler'i Üzerine Bir İnceleme", *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu (Bildiriler)*, ed. Kolektif, Kültür A.Ş., İstanbul 2011, s. 175-196.

Grünberg, Teo-Bolay, Naci, "İbn Sina'daki Modalitelerin Modern Mantık Açısından İncelenmesi", *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildirileri*, Kültür ve Turizm Bak. Milli Ktp. Yay., Ankara 1984.

Günaltay, M. Şemseddin, "İbn Sina ve Mantık", *İbn Sina Şahsiyeti ve Eserleri Hakkında Tetkikler*, İstanbul 1937.

Haklı, Şaban, "Farabi ve İbn Sina'da Modal Mantığın Bazı Temel Kavramlarının Mantıksal ve Ontolojik İçeriği", *Felsefe Dünyası D.* 2, (2003).

İbn Sina, *Kitâbu'ş-Şifa, Sofistike Deliller*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2006.

İbn Sina, *İşaretler ve Tembihler*, çev. Ali Durusoy, Muhittin Macit, Ekrem Demirli, Litera Yay., İstanbul 2005.

İbn Sina, *Kitabu'ş-Şifa I Metafizik*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2004

İbn Sina, *Kitâbu'ş-Şifâ Kategoriler*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2010.

İbn Sina, *Kitâbu'ş-Şifâ Topikler*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2008.

İbn Sina, *Kitâbu'ş-Şifa, İkinci Analitikler Burhan*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2006.

İbn Sina, *Kitâbu'ş-Şifa, Mantığa Giriş*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2006.

İbn Sina, *Kitâbu'ş-Şifa, Yorum Üzerine İbare*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2006.

Köz, İsmail, “İbn Sînâ Mantığında Tasdikın Mütealliki”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu (Bildiriler)*, ed. Kolektif, Kültür A.Ş., İstanbul 2011.

Köz, İsmail, “İbn Sina’ya Göre Bilgi Kaynakları”, *İslam Felsefesinin Meseleleri Sempozyumu*, Ankara 8 Kasım 2002.

Kuşpınar, Bilal, *İbn Sina’s Theory of Logic*, YL, Orta Doğu Teknik Ü. SBE, Ankara 1987.

Kuşpınar, Bilal, *İbn Sina’da Bilgi Teorisi*, Dr., Selçuk Ü. SBE, Konya 1991; *İbn-i Sina’da Bilgi Teorisi*, MEB Yay., Ankara 2001.

Küyel, Mübahat Türker, “İbn Sînâ ve *Siyâha*”, *Erdem* V, (1990), s. 431-462.

Küyel, Mübahat Türker, “İbn Sînâ’da Al-‘Akl Al-Fa‘âl”, *İbn Sînâ’ya Armağan*, TTK, Ankara 1984, s. 749-792.

Küyel, Mübahat Türker, “İbn Sînâ’da Al-‘Akl Al-Fa‘âl’in Kökleri”, *İbn Sînâ’ya Armağan*, TTK, Ankara 1984, s. 591-670.

Özdemir, İlyas, *İbn Sînâ ve Wittgenstein’da Dil-Gerçeklik ve Mantık İlişkisi*, YL, Yüzüncü Yıl Ü. SBE, Van 2008.

Özden, H. Ömer, *İbn Sina ve Descartes: Metafizik Bir Karşılaştırma*, Dergâh Yay., İstanbul 2001

Özel, Aytekin, *İbn Sînâ’nın Birleşmeli Kıyas Teorisi ve Sembolik Yorumu*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2009.

Özkılıç, İbrahim, *İbn Sina ve el-Urcuze fi’l-Mantık*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 1998.

Parmaksızoğlu, İsmet, *İbn Sina ve Mantık Risalesi*, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara, ty.

Pehlivan, Necmeddin, “İbn Sînâ’nın “Düz Döndürme” Tarifi Hakkında Bazı Tartışmalar”, *Felsefe Dünyası* 51, (2010/1): 212-225.

Pehlivan, Necmeddin, “İbn Sînâ’nın “Ters Döndürme” Tarifi Hakkında Bazı Tartışmalar”, *Felsefe Dünyası* 55, (2012): 223-239.

Peker, Hidayet, *İbn Sina’nın Epistemolojisi*, Arasta Yay., Bursa 2000.

Sayılı, Aydın, “İbn Sina’nın İlim Zihniyeti”, *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D.* 12/3, (1954).

Street, Tony, “İbn Sina’dan Sonra Bir Kıyas Tarihine Doğru: Rescher’in Arap Modal Mantığı İle İlgili Çalışmaları Üzerine”, çev. İbrahim Çapak, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D.* 13 (2006).

Şahin, Hasan, “İbn Sina’nın Mantık Anlayışı”, *İbn Sina Sempozyumu*, Erciyes Ü. Gevher Nesibe Tıp Tarihi Enstitüsü, Kayseri.

Takcı, Harun, *İbn Sînâ’nın el-Muhtasaru’l-Evsat fi’l-Mantık Adlı Risalesi Üzerine Bir İnceleme*, YL, Sakarya Ü. SBE, Sakarya 2009.

Tepe, Rebuh, *İbn Sina Mantığında Tümevarım*, YL, Erciyes Ü. SBE, Kayseri 2009.

Yaren, Tahir, *İbn Sina Mantığına Giriş*, İlahiyat Yay., Ankara 2003.

Yazoğlu, Ruhattin, *İbn Sina ve David Hume’da Mukayeseli Olarak İlliyet Problemi*, YL, Atatürk Ü. S BE, Erzurum 1992.

Yenen, Halide, *İbn Sina’da İlimler Tasnifi*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2001.

Yılmaz, Âdem, *İbn Sina’nın Varlık Anlayışı*, YL, Uludağ Ü. SBE, Bursa 1991.

İBN HAZM

Altunya, Hülya, “İbn Hazm’a Göre Anlamın Nesnelleştirilmesindeki Mantığın Rolü”, *Milel ve Nihal* VI/3, (2009): 125-144.

Bingöl, Abdülkuddüs, “Endülüs’lü İbn Hazm (994-456H)’ın Mantığında Dil Konuları”, *Felsefe Dünyası* D. 8, (1993).

Bolay, M. Naci, *İbn Sina Mantığında Önergeler (Aristo ve Farabi-İbn Hazm ve Gazzali İle Karşılaştırılmalı)*, Doçentlik Tezi, Atatürk Ü. İslami İlimler F., Erzurum 1981.

Bolay, Naci, “İbn Sina Mantığında Modal Önergeler ve Bu Önergelerin İbn Hazm Vasıtasıyla İslâm Fıkına Uygulanışı”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu*, Ankara 1983, s. 207-222.

Çapak, İbrahim, “İbn Hazm’ın Mantığında Kıyas”, *Felsefe Dünyası* D. 43, (2006): 109-124.

Çapak, İbrahim, “İbn Hazm’ın Mantık Anlayışı”, *Usûl* D. 8, (2007).

Erdem, Suphi, “Aristoteles ve İbn Hazm’a Göre Kategorial ve Pros Ti -İzafet Bağlamında Kategorilerin Değerlendirilmesi-” *Hikmet Yurdu* 3/6, (2010): 13- 34.

Gül, Şirin, *İbn Hazm’ın Kıyası Reddi*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2001.

Haral, Nurhayat, *İbn Hazm’ın Metodolojisinde Delil Kavramı*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2000.

Kılıç, Muharrem, “Dinî Bilginin Doğruluğu Bağlamında Zâhirî Epistemolojinin Dayandığı Dil Kuramı”, *Bilimname* II, (2003): 157-169.

Kılıç, Muharrem, “Metnin Yorumlanmasında Nesnel Anlam Ara-
yırları İbn Hazm-Emilio Betti Örneği”, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D.* 3, (2001): 313-328.

İHVANU’S-SAFA

Bingöl, Abdulkuddûs, “İhvanu’s-Safa Risalelerinde Mantık Ko-
nuları”, *Türkiye 1. Felsefe, Mantık, Bilim Tarihi Sempozyumu Bil-
dirileri*, Ülke Yay., Ankara 1991; *Atatürk Ü. Fen- Edebiyat F. Araştır-
ma D.* 20, (1993): 33-46.

Çakar, Abdullah, *İhvan-ı Safa Risalelerinde Dil ve Mantık*, YL,
Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2001.

Özel, Aytekin, *İhvanü’s-Safa’nın Mantık Anlayışı*, YL, Ankara Ü.
SBE, İzmir 2003.

İhvân-ı Safâ, “Tanımlar Üzerine (İhvân-ı Safâ Risalelerinde Kırk-
birinci Risale)”, çev. Enver Uysal, *Uludağ Ü. İlahiyat F. D.* VI/6,
(1994): 403-411.

Yakıt, İsmail, *İhvân-ı Safâ Felsefesinde Bilgi Problemi*, İstanbul Ü.
Edebiyat F. Yay., İstanbul 1992.

GAZZÂLÎ

Acem, Refik, “Gazali’nin Mantık Kitaplarında Önerme Konusu”,
çev. Ahmet Kayacık, *Erciyes Ü. İlahiyat F. D.* 11, (2001).

Acem, Refik, “Gazali’nin Mantık Kitaplarında Tanım Konusu”,
çev. Ahmet Kayacık, *İslâmî Araştırmalar D.* 13/3-4, (2000): 337-339.

Altunya, Hülya, “Klasik Mantık Açısından Tanrı’nın Tanımlana-
mazlığı Sorunu -Gazzâlî-İbn Rüşd Bağlamında-”, *Süleyman Demi-
rel Ü. İlahiyat F. D.* 29, (2012): 59-81.

Aydın, Mehmet, “Gazali’nin Düşüncesinde Dil İncelemesinin
Yeri: Dil, Zihin ve Dış Dünya Arasındaki İlişki”, *Dokuz Eylül Ü. İla-
hiyat F. D.* 32, (2010): 169-201.

Aydın, Mehmet, “Gazali’nin Dil Felsefesinin Dayandığı İlkeler ve
Kavramsal Uzanımları”, *Dokuz Eylül Ü. İlahiyat F. D.* 30, (2009):
9-33.

Bakar, Osman, “İslamî Epistemolojide Şüphenin Yeri: Gazali'nin Felsefi Tecrübesi”, *Gelenek ve Bilim: İslam'da Bilim Tarihi ve Felsefesi Üzerine*, çev. Ercüment Asil, Gelenek Yay., İstanbul 2003, s. 37-51.

Bolay, Süleyman Hayri, “Osmanlılarda Tehafüt Tutkusu”, *Osmanlılarda Düşünce Hayatı ve Felsefe*, Erek Ofset, Ankara 2005, s. 255-263.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Gazzali ve Mantık Bilimi”, *İslami Araştırmalar* 13/3-4, (2000).

Bolay, M. Naci, “Mantık Tarihinde Mühim Bir Hadise ve İmam Gazali” (Kiyasa Yapılan İtirazlara Dair), *Atatürk Ü. İlahiyat F. D.* 6, (1996).

Cündioğlu, Düccane, *Keşf-i Kadîm İmam Gazâlî'ye Dair*, Gelenek Yay., İstanbul 2004.

Çaldak, Hüseyin, “Gazali'ye Göre Fasit Kıyas”, *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D.* 11, (2007).

Çapak, İbrahim, “Gazali'nin Kıyası Kur'an'a Uygulaması”, *İslami İlimler D. 2*, (2006).

Çapak, İbrahim, “Gazali'ye Göre Beş Sanatta Kullanılan Öncül Çeşitleri”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü. İlahiyat F. D.* 3/6, (2005): 107-127.

Çapak, İbrahim, “Gazali'ye Göre Kıyasın Kur'an'a Uygulanması”, *İslâmî İlimler D. 1/2*, (2006): 131-150.

Çapak, İbrahim, “Gazali'ye Göre Öncüllerin Yapısı”, *Felsefe Dünyası D. 2/38*, (2003): 149-160.

Çapak, İbrahim, “Gazzali'ye Göre Kıyas ve Kıyası Kuran'a Uygulama”, *İslam Felsefesinin Meseleleri Sempozyumu*, Ankara 8 Kasım 2002.

Çapak, İbrahim, “Sokrates ve Gazali'ye Göre Dil'in Menşei”, *Dinî Araştırmalar* VI/18, (2004): 65-74.

Çapak, İbrahim, *Gazali'nin Mantık Anlayışı*, Elis Yay., Ankara 2005.

Demir, Remzi, “İmam Gazali ve Türkiye'de Tehafütü'l-Felâsife Geleneği”, *Philosophia Ottomanica: Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Türk Felsefesi*, c. 1, *Eski Felsefe*, Lotus Yay., Ankara, s. 45-73.

Ülken, Hilmi Ziya, “Akılcı Din Felsefesi Meşşai Felsefesiyle Kelâmın Çatışması: Gazali (1058-111)”, *Eski Yunan'dan Çağdaş Düşün-*

ceye Doğru İslam Felsefesi: Kaynakları ve Etkileri, Cem Yay., İstanbul 1993, s. 141-154.

Durusoy, Ali, “Gazzali’de Mantık Biliminin Yeri ve Önemi”, *İslâmi Araştırmalar* 13/3-4, (2000).

eş-Şâhîn, Şâmil, “el-Menheciyyetü’l-Mantikiyyetü’l-Usûliyye İnde’l-Gazzâlî”, *İslam Hukuku Araştırmaları D. 22*, (2013): 187-208.

Gazali, *Düşünmede Doğru Yöntem (Mihakkü’n-Nazar)*, çev. Ahmet Kayacık, Ahsen Yay., İstanbul 2002.

Griffel, Frank, “el-Gazali’nin, İbn Sînâ’nın Nedensellik Hakkındaki Görüşlerini Benimsemesi ve İslam’da Bilimin Gelişimi”, çev. Fehrullah Terkan, *Uluslararası İbn Sînâ Sempozyumu Bildiriler*, c. II, 22-24 Mayıs 2008, İstanbul 2009, s. 116-126.

Hanoğlu, İsmail, “Gazali Düşüncesinde Eşyanın Hakikati Sorunu ve Nominalizm”, *Birey ve Toplum D. 4*, (2012): 85-98.

Hocaoğlu, Durmuş, “Gazzâlî ve Descartes’ta Varlık, İnsan ve Bilgi”, *Yeni Toplum 2*, (1992): 99-109.

Kabylov, Nurgali, *Gazali’de Varlık Meselesi*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2002.

Kayacık, Ahmet, *Gazali’nin Mihakkü’n-Nazar fi’l-Mantık’ı*, YL, Erciyes Ü. SBE, Kayseri 1991.

Kemal, Batak, “Gazzâlî versus Mantıksal Pozitivizm -Metafizik Bakımından Bir Karşılaştırma-”, *Marmara Ü. İlahiyat F. D. 35/2*, (2008): 91-112.

Kocabaş, Şakir, “Gazali ve İbni Rüşd’ün “Nedensellik” Konusundaki Bazı Görüşleri Üzerine”, *İlim ve Sanat 11*, (1987): 68-73.

Korlaelçi, Murtaza, “Gazâlî’ye Göre Felsefe ve Bilgi Nazariyesi”, *Ebû Hâmid Muhammed el-Gazzali (1058-1111)*, 14 Mart 1988, Kayseri, 1988, s. 143-160.

Küken, Gülnihal, “Gazzali, Descartes ve Cogito”, *Cogito 10*, (1997): 245-251.

Marmura, Michael E., “Gazali’nin Mantık ve Dini Olmayan İlimlere Bakışı”, çev. İbrahim Çapak, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D. 5*, (2005): 121-133.

Özdamar, Mustafa, “Gazali: Septik Düşünce ve İlim”, *Fikir ve Sanatta Hareket V/87* (1973): 45-47.

Özdamar, Mustafa, “Gazali, Akıl ve Düşünce”, *Fikir ve Sanatta Hareket V/97*, (1974): 36-41.

Özdemir, Hasan, "Gazali'de Kesin Bilgiye Ulaşma Yöntemi", *Düşünen Siyaset* 18, (2003): 155-163.

Özpilavcı, Ferruh, "Gazzâlî'nin Mantık İlmini Meşrulaştırmasının Mantık Tarihi Açısından Değerlendirilmesi", *İslamî İlimler D.* 7/13, (2012): 145-158.

Öztürk, Hüseyin, "Gazali ve Descartes'ı "Şüph" Açısından Bir Karşılaştırma", *Fikir ve Sanatta Hareket* V/97, (1974): 27-36.

Öztürk, Hüseyin, "İslam Düşüncesi: Üç Tehafüt Üzerine Bir Tahlil", *Fikir Ve Sanatta Hareket* V/99, (1974): 36-38.

Öztürk, Hüseyin, "Üç Tehafüt Bakımından Bir Tahlil", *Fikir ve Sanatta Hareket* V/10, (1974): 23-27.

Öztürk, Hüseyin, "Üç Tehafüt Bakımından Bir Tahlil", *Fikir ve Sanatta Hareket* VI/13, (1976): 46-51.

Öztürk, Hüseyin, "Üç Tehafüt Üzerine Bir Tahlil-V", *Fikir ve Sanatta Hareket* V/109-110, (1975): 42-45.

Öztürk, Hüseyin, "Üç Tehâfüt Üzerine Bir Tahlil (3)", *Fikir ve Sanatta Hareket* V/103, (1974): 7-12.

Pınar Şimşek, *Gazzali'nin Hakikat Arayışında Bilgi-Mantık ve İman İlişkisi*, YL, Sakarya Ü. SBE, Sakarya 2004.

Şahin, Şamil, *Gazzali'ye Göre Mantık ve Fıkıh Usulu*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 1997.

Turay, Fatih, *Gazzali'nin Kıyas Anlayışında Münasebe Kavramı*, Rağbet Yay., İstanbul 2012.

Türker, Sadık, *Aristoteles, Gazzâlî ve Leibniz'de Yargı Mantığı*, Dergâh Yay., İstanbul 2002.

Türkmen, Hasan, *Gazali'nin Kelam Anlayışında Delil ve Delil Türleri*, YL, Gazi Ü. SBE, Ankara 2006.

Vural, Mehmet, "Gazzâlî ve Aristoteles Mantığı", *Bilim Yolu* 2/2, Kırıkkale Ü. SBE, (1999): 349-364

Vural, Mehmet, "Gazzâlî'nin Mantık Anlayışının Özgünlüğü Sorunu", *İslâm Felsefesinin Meseleleri Sempozyumu*, İslâm Felsefecileri Derneği ve Ankara Ü., 8-9 Kasım 2002.

İBN RÜŞD

Altunya, Hülya, "Klasik Mantık Açısından Tanrı'nın Tanımlanamazlığı Sorunu -Gazzâlî-İbn Rüşd Bağlamında-", *Süleyman Demirel Ü. İlahiyat F. D.* 29, (2012): 59-81.

Birgül, Fatih, *İbn Rüşd’de Burhan*, Dr., Uludağ Ü. SBE, Bursa 2009.

Butterworth, Charles E., “İbn Rüşd’ün Aristo’nun Topikleri, Retoriki Üzerine Üç Kısa Şerhi”, çev. Metin Özdemir, *Kelâm Araştırmaları D. VII/2*, (2009): 81-134.

Çaldak, Hüseyin, “İbn Rüşd’ün Mantık Sisteminde Kıyas”, *Doğu-Batı İlişkisinin Entelektüel Boyutu İbn Rüşd’ü Yeniden Düşünmek: İbn Rüşd*, 2009, c. II, s. 419-428.

Çapak, İbrahim, “Aristoteles, Stoacılar ve İbn Rüşd’ün Kıyasa Bakışı”, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D. 19*, (2009): 47-68.

Çapak, İbrahim, “İbn Rüşd’e Göre Aklî Kıyasın Temellendirilmesi ve Tasdik Yolları”, *Doğu-Batı İlişkisinin Entelektüel Boyutu İbn Rüşd’ü Yeniden Düşünmek: İbn Rüşd*, c. II, 2009, s. 429-440.

Durusoy, Ali, “İbn Rüşd Felsefesinde Mantık Biliminin Yeri”, *Cumhuriyetin Kuruluşunun 75. Yılı Münâsebetiyle Ölümünün 800. Yılında İbn Rüşd Sempozyumu*, 11-13 Aralık İstanbul 1998.

Kaya, Mahmut, “Mahiyet ve Varlık Konusunda İbn Rüşd’ün İbn Sinâ’yı Eleştirisi”, *İbn Sinâ: Doğumunun Bininci Yılı Armağanı*, haz. Aydın Sayılı, Ankara 1984, s. 453-459.

Yalın, Salih, *İbn Rüşd Felsefesinde Kategoriler (Telhisu Kitabîl-Makulat Esas Alınarak)*, YL, Erciyes Ü. SBE, Kayseri 2000.

İBN TEYMİYYE

Duman, Soner, “*er-Redd Ale’l-Mantıkıyyîn* Adlı Eseri Çerçevesinde İbn Teymiyye’nin Fıkhî Kıyas ile Mantıkî Kıyas Arasındaki İlişkiye Dair Görüşleri”, *Hikmet Yurdu -İbn Rüşd Özel Sayısı- III/6*, (2010): 193-210.

Hasırcı, Nazım, “İbn Teymiyye’nin Mantık Eleştirisi”, *Uluslararası 13. Yüzyılda Felsefe Sempozyumu Bildirileri*, 2014, s. 132-149.

Hasırcı, Nazım, *İbn Teymiyye’nin Mantık Eleştirisi*, Araştırma Yay., Ankara 2010.

İbn Teymiyye, *Kıyas*, çev. Cemal Güzel, Tevhid Yay., İstanbul 1999.

İbn Teymiyye-İbn-ul Kayyim el-Cevziyye, *İslam Hukukunda Kıyas*, çev. Mehmet Keskin, İhya Yay., İstanbul 1985.

M. Sait Özervarlı, *İbn Teymiyye’nin Düşünce Metodolojisi ve Kelâmcılara Eleştirisi*, İSAM, İstanbul 2008.

Uludağ, Süleyman, “İbn Teymiyye’de Mantık Meselesi”, *İslamî Araştırmalar* 4, (1987): 40-51.

FAHREDDİN RÂZÎ

Araz, Hüseyin, *Fahreddin er-Râzî’de Bilgi Teorisi*, YL, Yüzüncü Yıl Ü. SBE, Van 2002.

Bozkurt, Mustafa, *Fahreddin er-Râzî’de Bilgi Teorisi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2006.

Coşkun, İbrahim, “Nazari Bilgi ve Fahreddin Razi’nin Bileşkeci (Muhassal) Bilgi Sistemi İçerisinde Nazari Bilginin Yeri”, *Kelamda Bilgi Problemi: Bildiriler*, 2003, s. 105-128

Çapak, İbrahim, “Fahreddin Râzî’nin İslâm Mantık Tarihindeki Önemi ve Bazı Mantık Konuları Hakkındaki Görüşleri”, *Dinî Araştırmalar*, 2005, c. VIII 23, s. 111-126.

Çapak, İbrahim, “Mantık Tarihinde Râzî”, *Felsefe Dünyası* 58, (2013).

Haklı, Şaban, *Müteahhirûn Döneminde Felsefe-Kelam İlişkisi -Fahreddîn er-Râzî Örneği-*, Dr., Marmara Ü. SBE, İstanbul 2002.

Hanoğlu, İsmail, “Fahrüddin er-Razi ve Necmüddin el-Kazvini’nin Zihni Varlığa ve Bilginin Tabiatına Yaklaşımları”, *Hitit Ü. İlahiyat F. D. X/19*, (2011): 79-91

Hanoğlu, İsmail, “*Kitâbu’l-Mulahhas fi’l-Mantık ve’l-Hikme* Bağlamında Fahrüddîn er-Râzî ve İslam Felsefesi”, *Hitit Ü. İlahiyat F. D. 10/20*, (2011): 171-192.

Hanoğlu, İsmail, *Fahrüddîn er-Râzî’nin ‘Kitâbu’l-Mulahhas fi’l-Mantık ve’l-Hikme’ Adlı Eserinin Tahkiki ve Değerlendirmesi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2009.

Zerkan, Muhammed Salih, “Fahreddin Râzî’de Bilgi”, çev. Nesim Doru, *Dicle Ü. İlahiyat F. D. III/1*, (2001): 149-162.

EBHERÎ

Aygen, Mehmet Saadettin, *Büyük Filozof Esirüddin Ebheri*, Türkeli Matbaası, Afyon 1985.

Ayık, Hasan, *Ebherî’nin Hayatı Eserleri ve Fikirleri*, Karadeniz B. Yay., Rize 2007.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Ebheri, Esirüddin Mufaddal B. Ömer”, *DİA*, c. 10, TDV Yay., İstanbul 1994, s. 75-76.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Türk-İslam Kültür Dünyasında İsağoci”, *Felsefe ve Sosyal Bilimler Kongresi*, 7-11 Mayıs 1984, Erzurum; *Atatürk Ü. Fen-Edebiyat F. Araştırma D. 15*, (1985): 349-355.

Brockelmann, Carl, “Ebherî”, *İA*, MEB Yay., c. IV, İstanbul 1948.

Djalalov, Vahidjon, *Buharalı Muhammed b. Mübârekşah ve Hidâyetü’l-Hikme Şerhi Tahkiki ve Tercümesi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2009.

Ebherî, Esîrüddîn el-Mufaddal İbn Ömer, *Açıklamalı İsağoci Tercemesi (Kırık Mana)*, çev. Taha Alp, İstanbul: Yasin Yay., 1998.

Ebherî, Esîrüddîn el-Mufaddal İbn Ömer, *Açıklamalı İsağuci: Klasik Mantık*, çev. Rıza Pehlivan Gür, Gonca Yay., İstanbul 1987.

Ebherî, *İsâgûcî-Mantığa Giriş*, tenkitli metin-çeviri-inceleme Hüseyin Sarıoğlu, İz Yay., İstanbul 1998.

Görkaş, İrfan, “Sultan Abdülaziz’in Bazı Mebâhis-i Hikemiyye ve Mantikiyye Tercemeleri Adlı Risalesi”, (Tanıtma), *Türkiyat Araştırmaları E. D. 46*, (2011).

Görkaş, İrfan, “Türk Düşüncesinde İsağoci Mantığına Giriş Geleneği”, *Bilge D. 26*, (2000): 87-89.

Kayacık, Ahmet, *Ebherî’nin İsağoci’sinin İlk Şerhleri XIV-XVI Yüzyıl*, Dr., Erciyes Ü. SBE, Kayseri 1996.

Kömürcü, Kamil, “Esirüddin el-Ebherî’nin *Kitabu Beyani’l-Esra İsimli Eserinin Mantık Bölümü Üzerine İnceleme*”, *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D. XV/1*, (2011).

Kömürcü, Kamil, “Esirüddin el-Ebherî’nin Muğalata’ya (Safsata) Bakışı”, *İslamî İlimler D. 10/2*, (2010): 131-147.

Kömürcü, Kamil, “Esîrüddin El-Ebherî’nin Mantık Tarihindeki Yeri”, *Uluslararası 13. Yüzyılda Felsefe Sempozyumu Bildirileri*, Ankara 2014, s. 150-164.

Kömürcü, Kamil, *Esîrüddin el-Ebherî’nin Mantık Anlayışı*, Yayınevi Yay., Ankara 2010.

Kömürcü, Kamil, *Esîrüddin el-Ebherî’nin Kıyas Anlayışı*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2004; *Klasik Mantıkta Kıyas Teorisi, Ebherî Örneği*, Yayınevi Yay., Ankara 2010.

Sarıoğlu, Hüseyin, “Ebherî, Esîrüddin”, *Felsefe A.*, ed. Ahmet Cevizci, Ankara Babil Yay., c. 5, İstanbul 2007, s. 15-24. 2007.

Sarıoğlu, Hüseyin, “Klasikleşmiş İki Ders Kitabı: Ebherî’nin İsağûcî ve Hidâyetü’l-Hikme’si”, *İslam ve Klasik*, İstanbul 2008, s. 417-425.

Sarıoğlu, Hüseyin, “Ünlü Türk Mantıkçısı Ebherî ve Mantık Kuralları Risalesi”, *İlmî Araştırmalar XI*, (2001): 151-165.

Sarıoğlu, Hüseyin, *Esîrüddin Ebherî ve Keşfu'l-Hakâik fi Tahrîri'd-Dekâik* (Edisyon kritik ve inceleme), Çantay, İstanbul 2001.

Yormaz, Abdullah, *Ebherî'nin Hidayetü'l-Hikme'si ve Osmanlı Türk Düşüncesindeki Yeri*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2003.

ALİ. B. ÖMER KÂTİBİ KAZVİNİ

Başdemir, Hasan Yücel, “Necmeddin el-Kâtibî'nin Şemsiyye'si ve Mantık Kitapları İçindeki Yeri”, *Uluslararası 13. Yüzyılda Felsefe Sempozyumu Bildirileri*, 2014, s. 122-131.

Çaldak, Hüseyin, “Necmeddin Ali bin Ömer El-Kâtibî el-Kazvînî, Hayatı, Eserleri ve “Şemsiyye”si”, *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D. 3/1*, (1999): 491-508.

Çaldak, Hüseyin, *Necmeddin Ali b. Ömer el-Kâtibî el-Kazvînî'nin Hayatı, Eserleri ve Şemsiyesi*, YL, Atatürk Ü. SBE, Erzurum 1998.

Çetin, Ali, “Klasik Mantıkta Kullanılan Kavramlar -Şemsiyye Örneği-”, Çukurova Ü. İlahiyat F. D. 12/1, (2012): 101-124.

Demirkol, Bekir, “Kâtibî ve Tûsî'de Tanrı'nın Varlığını Zincirlemenin İptali Yoluyla İspatlama”, *Kelam Araştırmaları D. 9/2*, (2011): 93-129.

Durusoy, Ali, “eş-Şemsiyye”, *DİA*, c. 25, TDV Yay., Ankara 2003, s. 530-531.

Street, Tony, “İbn Sina'dan Sonra Bir Kıyas Tarihine Doğru: Rescher'ın Arap Modal Mantığı İle İlgili Çalışmaları Üzerine”, çev. İbrahim Çapak, *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 13, (2006): 197-218.

Street, Tony, “Mantık”, çev. M. Cüneyt Kaya, *İslam Felsefesine Giriş*, ed. Peter Adamson-Richard C. Taylor, Küre Yay., İstanbul 2007.

Yavuz, Yusuf Şevki, “Ali b. Ömer Kâtibî”, *DİA*, c. 25, TDV Yay., Ankara 2002, s. 41-42.

NÂSİREDDİN ET-TÛSÎ

Demirkol, Bekir, “Varlık-Mahiyet İlişkisi Konusunda Sadreddin Konevî İle Nasîreddin Tûsî Arasındaki Görüş Ayrılığı”, *Uluslararası Sadreddin Konevî Sempozyumu*, Konya, 6-8 Ekim 2011.

Demirkol, Bekir, “Kâtibî ve Tûsî’de Tanrı’nın Varlığını Zincirlemenin İptali Yoluyla İspatlama”, *Kelam Araştırmaları D. 9/2*, (2011): 93-129.

Demirkol, Bekir, “Nasîreddin Tusî’nin İbn Sina Felsefesini Fahreddin Râzî’nin Eleştirilerine Karşı Savunması”, *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D. XIV/1*, (2010): 247-276.

Demirkol, Bekir, “İbn Sina’nın Varlık Felsefesi Üzerinde Nasîreddin Tûsî ile Sadreddin Konevî Arasında Geçen Tartışmalar”, *Şarkiyat İslami Araştırmalar D. 2/3*, (2010): 83-102.

Street, Tony, “İbn Sina’dan Sonra Bir Kıyas Tarihine Doğru: Rescher’in Arap Modal Mantığı İle İlgili Çalışmaları Üzerine”, çev. İbrahim Çapak, *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 13*, (2006): 197-218

KUTBEDDİN RÂZÎ

Derin, Necmi, “Hikmetü’l-Ayn Geleneğine Göre Varlık: İbn Mübarekşah Yorumu”, *İslam Araştırmaları D. 27*, (2012): 69-86.

Derin, Necmi, “Kutbeddin Râzî ve Metafizik Anlayışı”, *Dicle Ü. İlahiyat F. D. XI/1*, (2009): 131-155.

Esen, Bekir, *Kutbeddin Râzî’de Kavramlar Mantığı*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2012.

OSMANLI (MÜTEAHHİRİN VE MUHAKKİKİN)

Adsoy, Şerefettin, “Seyfuddin el-Âmidî ve *Dekâ’iku’l-Hakaik Fi’l-Mantık* Adlı Eseri”, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D. XIV/26*, (2012): 109-118.

Adsoy, Şerefettin, Amidi, “Seyfuddin, “Seyfuddin Amidi’nin (1156-1233) *Dekaikul Hakaik Fil Mantık* Adlı Eserinin Tahkik ve Tercümesi”, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D. XVI/27*, (2013): 275-299.

Arıdurdu, Şenol, *Burhaneddin Kemaleddin B. Hamid’in Mantıkta İzlediği Yöntem*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2000.

Bingöl, Abdulkuddûs, “al-Semerikandi ve *Kıtasu’l-Efkârî*”, *Fen-Edebiyat F. Araştırma D. Erzurum 1991*, s. 173-182; *Uluslararası Osmanlı Öncesi Türk Kültürü Kongresi Bildirileri*, s. 107-118, AKM. Yay., Ankara 1997.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Osmanlı Dünyasında Mantık Bilimi ve Eğitim”, *Felsefe Dünyası 29*, (1999): 12-21.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Osmanlılarda Mantık Bilimi, İçeriği, Medrese Eğitimindeki Yeri ve Osmanlı Mantıkçıları”, *Osmanlı A.*, c. 8 (Bilim), Yeni Türkiye Yay., Ankara 1999, s. 231-243.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Türklerde Mantık”, *Türk Düşünce Tarihi*, s. 73-130, haz. Hüseyin G. Topdemir, AKM Yay., Ankara 2001.

Bingöl, Abdulkuddûs, “XVIII. Yüzyıl Türk Mantıkçıları”, *Fen-Edebiyat F. Araştırma D.* 14, (1986), s. 55-67.

Çapak, İbrahim, “Bingöl ve Çevresindeki Medreselerde Mantık Eğitimi”, *I. Bingöl Sempozyumu, 10-11 Haziran 2006*, Ankara 2007, s. 99-109.

Çapak, İbrahim, “Cürcanî'nin *er-Risaletü'l-Kübra fi'l-mantık* Adlı Risalesi İle Hâlidî'nin *Kifâyetü'l-Mübtedi et-Tahkik fi Fenni İlm-i Mantık* Adlı Risalesinin Karşılaştırılması”, *Felsefe Dünyası* 56, (2012): 56-77.

Çapak, İbrahim, “Urmevi ve Mantık”, *Uluslararası 13. Yüzyılda Felsefe Sempozyumu Bildirileri*, 2014, s. 76-84.

Ece, Muhammet, *Nasih Cürcânî'nin er-Risâletü'l-Kübrâ Fi'l-Mantık Adlı Eseri Üzerine Bir İnceleme*, YL, Sakarya Ü. SBE, Sakarya 2011.

Erkal, Abdulkadir, “Ahmed Dursun Nâtıkî'nin Mantık Bilimi İle İlgili Bir Şiiri Üzerine”, *Turkish Studies* 7/3, (2012): 1177-1187.

Fazlıoğlu, İhsan, “Osmanlı Felsefe-Biliminin Arkaplanı: Semerkand Matematik- Astronomi Okulu”, *Dîvân İlmî Araştırmalar Dergisi* 14, (2003): 1-66.

Fazlıoğlu, İhsan, “Selçuklu Döneminde Anadolu'da Felsefe ve Bilim- Bir Giriş-”, *Cogito* 29, (2001): 152-168.

İhsanoğlu, Ekmeleddin-Şeşen, Ramazan-İzgi, Cevat, ed. *Osmanlı Matematik Literatürü Tarihi*, IRCICA, İstanbul 1999.

Karlığa, Bekir, “Osmanlı Düşüncesinin Oluşumu”, ed. Güler Eren, *Osmanlı*, c.7, Yeni Türkiye Yay., Ankara 1999, s. 28-37.

Kayacık, Ahmet, “Osmanlı Medreselerinde Mantık Eğitimi Üzerine”, *Yeni Türkiye D.* 33, (2000): 600-606.

Kayacık, Ahmet, “Osmanlı Medreselerinde Mantık Eğitimi Üzerine”, *İslâmiyât* 4, (1999): 111-121.

Kayacık, Ahmet, “Savi ve *el-Besâir* Adlı Mantık Eseri Üzerine Bir İnceleme”, *Felsefe Dünyası* 39, (2004): 42-54.

Kızılcıardak, Havva, *Lâdikli Mehmet Çelebi’nin Türkçe Zübdetü’l-Beyân Adlı Mantık Eseri Üzerine Bir İnceleme*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2010.

Mermutlu, Bedri, “Bir Mantık Bilgini: Hoca Abdulkerim Efendi”, *Uludağ Ü. Fen-Edebiyat F. SBE, D. 8*, (2005): 23-34.

Mermutlu, Bedri, “Miftahu’l-Fünun’un Mütercimi Meselesi”, *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler D. 4/4*, (2003): 53-60.

Öçal, Şamil, “Rusûhî İsmail Ankaravî’nin Mantıkla İlgili Bilinmeyen Bir Eseri: “Kitâbu Istilâhâtî’l-Mantık”, *Çankırı Karatekin Ü. SBE D. 2*, (2010): 85-104.

Öktem, Ülker, “Osmanlı Medreselerinde Felsefe”, *Atatürk Ü. Osmanlı Tarihi Araştırmaları Merkezi D. 15*, (2004): 271-288.

Özkaya, Muharrem, “Klasik Mantıkta Önermeler ve Halidi’nin Önerme Anlayışı”, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D. XVI/27*, (2013): 75-93.

Pattabanoglu, Fatma Zehra, “Medreselerde Okutulan Mantık ve Felsefe Derslerinin Osmanlı Düşüncesindeki Yeri ve Önemi”, *Süleyman Demirel Ü. İlahiyat F. D. 32*, (2014): 23-50.

Pehlivan, Necmettin, *Şemsu’d-Din Muhammed b. Eşref es-Semerkandi’nin “Kıstâsu’l-Efkâr fî Tahkiki’l-Esrâr” Adlı Eserinin Tahkiki, Tercümesi ve Değerlendirmesi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2010.

Tiryaki, Mehmet Zahit, “Sadeddin Taftazanî’nin *Tehzibü’l-Mantık* İsimli Eseri: Sunuş, Tahkik, Tercüme”, *Dîvân: Disiplinlerarası Çalışmalar D. XVII/32*, (2012): 129-167.

Tiryaki, Mehmet Zahit, *Mehmed Emin Üsküdârî’nin Şerhü Tehzîbi’l-mantık Adlı Eserinin Tahlili*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2007.

GELENBEVİ İSMAIL

Bingöl, Abdulkuddûs, *Gelenbevi İsmail*, Kültür Bakanlığı Yay., İstanbul 1988.

Bingöl, Abdülkuddûs, *Gelenbevi’nin Mantık Anlayışı*, Ankara Ü. İlahiyat F., Dr., Ankara 1978; *Gelenbevi’nin Mantık Anlayışı*, MEB Yay., İstanbul 1993

Demir, Remzi, “İsmail Gelenbevinin Üçgenlerin Kenarları Adlı Risâlesi”, *Erdem 9*, No. 25, 1996, s. 175-222.

Duran, Recep, “Gelenbevi’nin “Nefsu’l-emr” Karşısındaki Tavrı”, *Felsefe Dünyası* 1, (1994): 45-47.

Fazlıoğlu, İhsan, “İsmail Efendi (Gelenbevi)”, ed. Ekrem Çakroğlu, *Yaşamları Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi*, Yapı Kredi Kültür Sanat Yay., İstanbul 1999.

Gelenbevi, İsmail, *Kıyas Risalesi, (Risaletu’l-Kıyas)*, çev. Abdulkuddüs Bingöl, Atatürk Ü. Fen-Edebiyat F. Yay., Erzurum 1988.

Gölcük, Şerafettin-Metin Yurdagür, “Gelenbevi”, *DİA*, c. 13, TDV Yay., İstanbul 1996, s. 552-555.

Hacinebioğlu, İsmail Latif, “İsmail Gelenbevi’nin (1730-1791) Mantık Bilimine Katkıları”, *Uluslararası Türk Dünyasının İslamiyet’e Katkıları Sempozyumu*, Isparta 6-7 Haziran 2007, s. 503-509.

İsmail Gelenbevi, İslâmî İlimler *Geleneğinde Tartışma Usûlü*, çev. Taha Alp, İstanbul 2011.

Kömbe, İlker, “Osmanlı-Türk Düşüncesinde Münâzara İlmi ve Abdünnâfi İffet’in *Tercüme-i Adâb-ı Gelenbevi* Adlı Eseri”, *Dîvân: İlmî Araştırmalar D. XI/20*, (2006): 119-167.

Nik, Meliha İhsani, “13. Yüzyıl Mantıkçıları ve Gelenbevi’nin Kıyas Teorisi Hakkındaki Görüşlerinin Mukayesesi”, çev. Murat Demirkol, *Uluslararası 13. Yüzyılda Felsefe Sempozyumu Bildirileri*, 2014, s. 177-187.

Okudan, Rifat, *İsmail Gelenbevi’de Vahdet-i Vücut*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 1995.

Okudan, Rifat, *Gelenbevi ve Vahdet-i Vücut*, Fakülte Kitabevi, Isparta 2006.

Okutan, Rifat, “18. Yüzyıl Osmanlı Kelâmcı ve Mantıkçısı İsmâil Gelenbevi’nin Varlık Nazariyesi (Vahdet-i Vücut Savunması)”, *Tasavvuf: İlmî ve Akademik Araştırma D. (İbnü’l-Arabî Özel Sayısı-2)* 23, (2009): 241-255.

İRAN’DA MANTIK

Acar, Rahim, *Molla Sadra’nın Bilgi Anlayışı*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 1992

Açıkgenç, Alparslan, “Molla Sadrâ”, *DİA*, c. 30, TDV Yay., İstanbul 2005.

Aydın, Salih, “Hâdî Sebzivârî’de Felsefî ve Mantıkî Kavramların Tasdikât Merkezli Ayrımı”, *Felsefe Dünyası* 60, (2014):

Ertürk, Ramazan, *Molla Sadra'da Bilgi Teorisi*, YL, Erciyes Ü. SBE, Kayseri 1992.

Mutahhari, Murtaza, *Felsefe Dersleri I-II*, çev. Ahmet Çelik, İnsan Yay., İstanbul 1997.

Nasr, Seyyid Hüseyin. "Molla Sadrâ", *İslâm Düşüncesi Tarihi*, İstanbul 1991.

Parıldar, Sümeyye, *Molla Sadra Ontolojisinde Varlık ve Mahiyet*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2008.

Yenen, Halide, *Sühreverdi Felsefesinde Epistemoloji*, Dr., Marmara Ü. SBE, İstanbul 2006.

OSMANLI (GEÇ-OSMANLI/TANZİMAT)

Altaş, Eşref, "XVIII. Yüzyıl *Eczâü'l-kaziyye* Risaleleri ve Darendeli Mehmed Efendi'nin *Risâle fi't-tefrika beyne mezhebi'l-müteahhirîn ve'l-kudemâ fi'l-kaziyye ve't-tasdîk* İsimli Eseri", *Marmara Ü. İlahiyat F. D.* 38, (2010): 25-46.

Ayni, Mehmet Ali, "Türk Mantıkçıları", *İstanbul Daru'l-Fünun İlahiyat F. Mecmuası* 3/10, (1928); sad. Naim Şahin, *Türkiyat Araştırmaları D.* (17), 343-354.

Bingöl, Abdulkuddûs, "İslam Kültür Dünyasında Mantık Geleneğinin Kurulmasında Türk Düşünürlerin Yeri", *Fen-Edebiyat F. Araştırma F. Araştırma D.* 18, (1990): 120-240; *Milli Eğitim* 92, (1989): 48-54.

Çapak İbrahim, "İzmirli İsmail Hakkı'nın Akıl Yürütme Hakkındaki Görüşleri Üzerine Bir Tahlil", *Dârülfünûn İlahiyat Sempozyumu*, 18-19 Kasım 2009.

Durusoy, Ali, "Mi'yar-ı Sedâd", *DİA*, c. 30, TDV Yay., Ankara 2006, s. 201-202.

Emiroğlu, İbrahim, "İzmirli'nin Mantık Anlayışı", İzmirli İsmail Hakkı Sempozyumu, Ankara 1996.

Erdem, H. Subhi, "18. Yüzyıl Sonrası Van Gölü Havzasındaki Mantık-Felsefe Çalışmalarının Tespiti ve Değerlendirilmesi", *Bapb İlh-50 kodlu Proje*: Van, 2010.

Fazlıoğlu, İhsan, "Türk Mantık Tarihi Nasıl İncelenebilir?", İstanbul Ü. Edebiyat F. *Felsefe Bölümünde Sunulan Seminer*, İstanbul 2001.

Hacinebioğlu, İsmail Latif, "İsmail Gelenbevi'nin (1730-1791) Mantık Bilimine Katkıları", *Uluslararası Türk Dünyasınının*

İslamiyet'e Katkıları Sempozyumu, Isparta 6-7 Haziran 2007, s. 503-509.

Hilal, Özahışhalı, *Ali Sedad'ın Mantık ve Metot Anlayışı*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2005.

Hüseyin Hıfzı Efendi, "Hüseyin Hıfzı Efendi'nin Zübde-i Mantık Yahut Sualli Cevaplı İsbâgüci Adlı Eserinin Transkripti", sad. Cahid Şenel, *İslâmî İlimler Dergisi* VII/2, (2012): 141-179.

İmamoğlugil, Halil, "Kilisli Abdullah Efendi'nin Hayatı, Mantık Eserleri ve Kitabü'l-Mantık fi Tertibi Akîse Adlı Eseri", Çukurova Ü. İlahiyat F. D. XII/1, (2012): 43-54.

Kayacık, Ahmet, "Mehmet Ali Ayni'ye Göre Türk Mantıkçıları", *Yeni Türkiye* 46, (2002): 564-573.

Kelikli, Murat, "Ahmed Cevdet Paşa'nın Mantık ve İlim Anlayışı", *Kutagdübilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları D. 22*, (2012): 173-185.

Kilisli Abdullah Efendi, "*Kitâbü'l-Mantık fî Tertîbi Akîse*", sad. Halil İmamoğlugil, Çukurova Ü. İlahiyat F. D. XII/1, (2012): 43-54.

Köz, İsmail, "Salih Zeki'nin Çağdaş Türk Düşüncesindeki Yeri", *Felsefe Dünyası* 28, (1998): 73-87.

Kundakçı, Deniz, "Mantık ve Felsefe Eğitiminin Bosna-Hersek'teki Tarihsel Gelişimi", *Kastamonu Eğitim D. 20*, (2012): 689-700.

Özel, Aytekin, "Giritli Sırrı Paşa'nın Mantık Anlayışı", *Uludağ Ü. İlahiyat F. D. 21*, (2012): 49-62.

Özel, Elif, *Giritli Sırrı Paşasının Türk Düşüncesine Katkıları Miyârül-Makâl Adlı Eserinin Tercümesi ve Mantık Anlayışı*, YL, Gazi Ü. SBE, Ankara 2012.

Özkaya, Muharrem, *Ahmet Bin Süleyman el-Halidi'nin Risale Fi'İlmil Mantık Adlı Eserinin Tahkik, Tercüme ve Değerlendirmesi*, YL, Sakarya Ü. SBE, Sakarya 2012.

Sarıkavak, Kazım, *Es'ad Efendi'nin Mantık ve Felsefe Çalışmaları*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1992.

Sarıkaya, Yaşar, "Osmanlı Medreselerinde Aklî İlimlerin İhmali Meselesi Üzerine Bazı Mülâhazalar", *Osmanlı Dünyasında Bilim ve Eğitim Milletlerarası Kongresi, 12-15 Nisan 1999, Tebliğler*, İstanbul 2001, s. 145-158.

Sayılı, Aydın, *Abdülhamit İbn Türk'ün Katışık Denklemlerde Mantıki Zaruretler Adlı Yazısı ve Zamanın Cebiri*, TTK Yay., Ankara 1985.

Şahan, Halil, *Gözübüyükzade İbrahim Efendi’nin Mantık Görüşleri*, YL, Erciyes Ü. SBE, Kayseri 2009.

Şeker, Meryem, *Ahmet Cevdet’in Mantık ve Adab (Tartışma) Anlayışı*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2001.

Tümsek, Abdullah, *İstanbul Kütüphanelerinde Bulunan Mantıkla İlgili Yazma Eserler*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 1988.

Ülger, Mustafa-Ramazan Gündüz, “Kilisli Abdullah Enveri’nin Mantık-Din İlişisine Bakışı”, *Fırat Ü. İlahiyat F. D.* XVIII/1, (2013): 57-70.

CUMHURİYET DÖNEMİ

Arıkan, Mustafa, *Hamdi Ragıp Atademir: Hayatı, Şahsiyeti ve Eserleri*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1998.

Ayık, Hasan, “Ali Sedat Mantığında Dil-Düşünce İlişkisi”, *Atatürk Ü. Fen- Edebiyat F. Sosyal Bilimler D.* 2/28, 29, (2002): 267-276.

Ayık, Hasan, “Ali Sedat”, *Felsefe A.*, c. I, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., Ankara 2003.

Ayık, Hasan, “Eski ve Yeni Mantığın Kavşağında Ali Sedat”, *Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler D.* IV/1, Afyon 2002, s. 195-205.

Bayraktar, Bayraktar, “Mantık ve Metodoloji Çalışmaları”, *Cumhuriyet Dönemi Türk Kültürü Atatürk Dönemi (1920-1938)*, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara 2009, s. 637-640.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Türk Kültür Tarihinde Mantık Hareketleri”, *Türk Kültürü ve Felsefe Panelleri*, 24-25 Nisan 1991, *Kayseri Tebliğleri*, Kayseri 1992, s. 11-24,

Çolakoğlu, Şinasi (der.), *Kilis’te Mantık, Toplum ve Ekonomi*, Kilis Kültür Derneği, Ankara 1992.

Çuçen, A. Kadir, “Modern Türkiye’de Mantık Çalışmaları”, *Felsefe Dünyası D.* 30, (1999): 45-49.

Çuçen, Dursun Murat, “Atatürk’ün Dehasının Mantık Yönü Yeni Bir Türk Devleti Kurma Kararının Dayandığı Mantık”, *Erdem Atatürk Kültür Merkezi D.*, Özel Sayı, 4/12, (1988): 781-811.

Demir, Necati, “Adab-ı Sedat’taki Tartışma Örneklerinden Bazılarının Modern Mantık’taki Tartışma Mantığı Çizelgesi İçinde Uygulanması”, *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D.* XII/II, (2008): 381-406.

Grünberg, Teo-Raşel, “[Felsefe Üzerine Mülakat] Konuşan: Ahmet İnam”, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 20, (2011): 399-428.

İnam, Ahmet, “‘Türkiye’de Mantık Nerede?’ Sorusu Işığında Teo Grünberg’in Mantık Çalışmaları”, *Bilim ve Ütopya* 103, (2003): 44-45.

Korkut, Şenol, “Varlık ve Oluş Temelinde Hilmi Ziya Ülken’in Felsefe, Mantık ve Yöntem Hakkında Bazı Görüşleri”, *Felsefe Dünyası* 53, (2011): 132-155.

Köz, İsmail, “Modern Türk Düşüncesinde Mantık Çalışmaları”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 43/1, (2002).

Köz, İsmail, “Prof. Dr., Necati Öner’in Biyografisi”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D. (Prof. Dr., Necati Öner Armağanı)* 39, (1999): 3-7.

Köz, İsmail, “Salih Zeki’nin Çağdaş Türk Düşüncesindeki Yeri”, *Felsefe Dünyası D.* 28, (1998): 73-87.

Kutlusoy, Zekiye, “Türkiye’deki Mantık Eğitimi, Sorunlar ve Öneriler”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 3, (2004):90-96.

Namık, Mustafa, *Felsefe Bakaloryası: Ruhîyat, Mantık, Ahlak, Metafizik*, İnkılap Kütüphanesi, İstanbul 1932.

Öner, Necati, *Tanzimattan Sonra Türkiye’de İlim ve Mantık Anlayışı*, Ankara 1967.

Öner, Necati, “Tanzimattan Sonra Türkiye’de İlim ve Mantık Anlayışı I”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 6, (1956): 100-136.

Öner, Necati, “Tanzimattan Sonra Türkiye’de İlim ve Mantık Anlayışı II”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 1-4, (1958): 131-177.

Öner, Necati, “Türkiye’de Mantık Çalışmaları”, *Felsefe Dünyası D.* 6, (1992): 2-11.

Öner, Necati, “Türkiye’de Yeni Mantık Cerayanlarının İlk Habercisi: Ali Sedad”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 1-4, (1957): 60-70.

Öner, Necati, Mantıkçı Baba-Oğul, *Erdem D.* 2/6, (1986).

Saka, Mustafa, “Okullarımızdaki Matematik, Orta Öğretimde Mantık”, *Bilim ve Ütopya* 135, 2005.

Sarıkavak, Kâzım, “Hamdi Ragıp Atademir’in Mantık Anlayışı”, *Türkiye Sosyal Araştırmalar* 1, (2003)

Selçuk, Remziye, *Türkiye’de Mantık Çalışmaları ve Mantık Bili-mine Katkıları*, YL, Erciyes Ü. SBE, Kayseri 2009.

Sidiropoulou, Chryssi, “İlhan Dilman” *Felsefe A.*, c. 4, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2004, s. 417-419.

Ülken, Hilmi Ziya, “Türkiye’de Tanzimat’tan Sonraki Mantık Hareketleri”, *Edebiyat Dergisi* 3, (1935).

Komasyon, “Türkiye’de Felsefe ve Mantık Üzerine: İbrahim Emiroğlu ile Röportaj”, *İslâmî İlimler D. V/2*, (2010): 195-205.

BATI (ÇAĞDAŞ)

Akkaş, Sema Önal, “Francis Bacon’un “Novum Organum” Adlı Eseriyle Düşünce Tarihine Getirdiği Yenilikler”, *Felsefe Dünyası Dergisi* 19, Ankara, (1996): 53-67,

Bacon, Francis, *Denemeler*, çev. Saffet Korkut, İstanbul 1943.

Bacon, Francis, *Novum Organum*, çev. Sema Önal Akkaş, Daruk Yay., Ankara 1999.

Çeler, Yasin, *Francis Bacon’un Yeni Mantık (New Organum) Anlayışı*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2007.

Eroğlu, Gültekin, “Klasik Mantıktan Modern Mantığa Geçiş: Modern Mantığın Doğuşuna Temel Sayılabilecek Bazı Hususlar”, *Hikmet Yurdu V/9*, (2012): 115-135.

Pozzo, Riccardo, “Kantı’nın Mantık Felsefesi İçin Mirası”, çev. Burhanettin Tatar, *Bilimname: Düşünce Platformu 2/6*, (2004/3): 187-200.

Rızatepe, Harun, “Çağdaş Mantık”, *Felsefe A.*, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2005, s. 487-491.

Rossi, Paolo, “Baconculuk”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004.

Topdemir, Hüseyin Gazi, “Francis Bacon’un Bilim Anlayışı”, *Felsefe Dünyası* 30, (1999): 51-68.

ANALİTİK/ÇÖZÜMLEYİCİ/MANTIKÇI POZİTİVİST GELENEK

Albrech, Edhard, “Mantıksal Dil Analizi ve Analitik Felsefe”, *Felsefe Dergisi* 2-3, (1990): 249-254,

Altınörs, Atakan, *Analitik Felsefe*, der. çev. Atakan Altınörs, Say Yay., İstanbul 2008.

Altuner, İlyas, “Olguların Diliyle Konuşmak: *Tractatus* Üzerine Bir Deneme”, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları D. 17*, (2010).

Anlı, Ömer Faik, “Yararı Doğruluk-Anlam Kuramı ve ‘Alet’ Olarak Dil Anlayışı Bağlamında Anlamın Temelsizliği Problemi”, *Dil ve Yararı İnsan Bilimleri D. 4*, Ankara, (2008): 58-71.

Aray, Başak, “Sol Viyana Çevresi: Mantıksal Deneyciliğin Siyaset Felsefesine Bir Bakış”, *Felsefe Tartışmaları* 47. Kitap, (2011): 12-25.

Ayer, Alfred J. “Mantıkçı Pozitivizm ve Kalıtı: Ayer ile Söyleyişi”, çev. A. Oksal, *Yeni Düşün Adamları*, haz. Mete Tunçay, MEB Yay., İstanbul 1979; Birey- Toplum Yay., İstanbul 1985.

Ayhan, Emine, *Pozitivist Mantık Anlayışı ve Viyana Çevresine Yöneltilen Eleştiriler*, YL, Atatürk Ü. SBE, Erzurum 2005.

Bachelard, Gaston, *Yeni İlmi Zihniyet*, çev. Hilmi Ziya Ülken, Vakıf Kitabevi, Dün ve Yarın Ter. Külliyyatı İstanbul 1935.

Baş, Hatice Başdağ, Önergelerin Analitikliği Bağlamında W. V. Quine’nin Mantıkçı Pozitivizme Eleştirisi, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2005.

Carnap, Roudolf, “Metafiziki Dilin Mantıksal Analiziyle Aşma”, der. çev. Zeki Özcan, *Viyana Çevresi Üzerine*, Birleşik Yay., Ankara 2011.

Cevizci, Ahmet, “Dilin Özerliği”, *Felsefe A.*, c. 4, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2006, s. 414-415.

Çakmak, Cengiz, “Logico-Philosophicus’un Temel Özellikleri”, *felsefelogos 2*, (1999): 177-193.

Çakmak, Cengiz, “Wittgenstein’da Dil ve Felsefe İlişkisi”, *Felsefe Arkivi* 30, (1997): 141-151.

Çitil, Ahmet Ayhan, “Ontolojik Açından Frege’nin Begriffsschrift’inin Barındırdığı Döngüsellik ve Gödel Tamamlanamazlık Teoremlerinin Yorumu”, ed. Şafak Ural-Mehmet Özer-Ayten Koç-Arzu Şen-Gürsel Hacıbekiroğlu, *Mantık, Matematik, Felsefe 1. Ulusal Sempozyumu*, İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2003.

Çüçen, A. Kadir, “Çözümleyici Çizelge”, *Felsefe A.*, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2005, s. 719-725.

Daşkaya, İbrahim, “W.V.O. Quine’nin Bilgikuramında Biçimsel Doğruluğun Dil ile İlişkisi”, *EKEV Araştırma D.* 11/33, (2007): 35-54.

Denkel, Arda, “Frege’nin Dil Felsefesi: Ana Çizgiler”, *Felsefe Tartışmaları* 5. Kitap, (1989): 24-46.

Denkel, Arda, *Yönletim: Dil Felsefesinde Bir Konu*, Boğaziçi Yay., İstanbul 1981.

Dursun, Yücel, *Felsefe ve Matematikte Analitik / Sentetik Ayrımı*, Elips Yay., Ankara 2004.

Elibol, Sadettin, “Mantığın Dünü ve Bugünü”, *Felsefe Konuşmaları*, s. 55-75, Ankara 1987.

Elibol, Sadettin, “Pozitivist ve Neopozitivist Felsefe Üzerine Şafak Ural ile Bir Konuşma”, *Türk Yurdu* 8, (1987): 47-50,

Elyıldırım, Sema, “Formel Semantik”, *Felsefe A.*, c. 6, ed. Ahmet Cevizci, e-Babil Yay., Ankara 2009, s. 713-718.

Erdem, Hüseyin Subhi, *Wittgenstein: Dilin Yörüngesinde Felsefe*, Bilge Adam Yay., İstanbul 2007.

Erdoğan, Şenol, *Mimar Wittgenstein*, Altıkkırbeş Yay., İstanbul 2006.

Erkan, Yusuf Kenan, *Mantıkçı Pozitivizmde Metafizik Önermeler ve Eleştisi*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2004.

Frank, P. *Doğa Bilimlerinde Pozitivizm*, der. çev. Y. Öner, Metis Yay., İstanbul 1985.

Fraser, Craig, “Paolo Mancosu’nun Philosophy of Mathematics and Mathematical Practice in the Seventeenth Century Adlı Kitabı Hakkında”, [çev. Sadık Türker, *Kutadgubilig*, 3, (2003): 239-247.

Frege, Gottlob, “Anlam ve Yönetim Üstüne”, çev. Şule Elkatip, *Felsefe Tartışmaları* 5. Kitap, (1989): 7-23.

Frege, Gottlob, *Aritmetiğin Temelleri*, çev. Bülent Gözkân, YKY, İstanbul 2008, 2012.

Freydberg, Bernard, “Kant’ın Analitik’de Transendental ve Formel Mantık”, çev. İhsan Berk Özcangiller, *Felsefe Arkivi* 34, (2011): 11-20.

Gödelek, Kamuran, “Hans Reichenbach’ın Mantıkçı Deneyciliği: Eleştirel Bir İnceleme”, *Yeditepe’de Felsefe*, 4. Kitap, (2004): 61-186,

Gözkân, Bülent, “Frege”, *Felsefe A.*, c. 6, ed. Ahmet Cevizci, e-Babil Yay., Ankara 2009, s. 838-867.

Grünberg, David “Geç Wittgenstein’da ‘Kesinlik’ Kavramı ve Analitik Bilgi Kuramı”, ed. Doğan Özlem-Hayrettin Ökçesiz-Şükrü Arğın, *Felsefe Tartışmaları: Vehbi Hacıcadıroğlu Armağanı*, Everest Yay., İstanbul 2002.

Grünberg, David, “A Set Theoretical Reconstruction of Wittgenstein’s Ontology and Picture Theory”, *ODTÜ İnsan Bilimleri D. 5/1*, (1985).

Grünberg, David, “A Wittgensteinian Approach to Truth”, *The Role of Pragmatics in Contemporary Philosophy, Kirchberg am Wechsel*, c. 1, 1997.

Grünberg, David, “Özne-Yüklem Önermesinin Mantıksal-Ontolojik Çözümlemesi”, Şafak Ural’a Armağan, ed. Yücel Yüksel, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Grünberg, Teo, “Analitik Felsefe ve Metafizik Önermeler”, Şafak Ural’a Armağan, ed. Yücel Yüksel, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Grünberg, Teo, “B. Russell’in Tasvirler Teorisi”, *Felsefe Arkivi* 14, İstanbul (1963): 138-173.

Grünberg, Teo, “Neo-Pozitivizm’in Bilim Anlayışının Eleştirisi”, Ankara Ü. Rektörlüğü Yay., Ankara 1985.

Gürkan, Güçlü, *Pozitivist ve Post-Pozitivist Bilim Felsefelerinde Rasyonalite Anlayışı*, YL, Mersin Ü. SBE, Mersin 1999.

Hacıkadiroğlu, Vehbi, “Analitik Yargılar ve Apriori Yargılar”, *Felsefe Tartışmaları* 15. Kitap, (1994): 72-84.

Hacıkadiroğlu, Vehbi, “Frege ve Aritmetik”, *Felsefe Tartışmaları* 5. Kitap, (1989): 65 -75.

Hacıkadiroğlu, Vehbi, “Matematik Önermeleri Üzerine”, *Felsefe Tartışmaları* 20. Kitap, (1996): 5-19.

Hacıkadiroğlu, Vehbi, “Wittgenstein ve Kişisel Dil”, *Felsefe Tartışmaları* 9. Kitap, (1991): 42-56.

Hacıkadiroğlu, Vehbi, *Algılama, Duyuma ve Bilme*, Metis Yay., İstanbul 1984.

Hadot, Pierre, *Wittgenstein ve Dilin Sınırları*, çev. Murat Erşen, Doğu-Batı Yay., Ankara 2009.

Herbert, Feigl, “Mantıkçı Empirizmin Bilim Felsefesi”, çev. Füsün Altıok, *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. Araştırma D. 5*, (1967): 273-290.

Hızır, Nusret, “Bünye Tahlili ve Bu Tahlilin Condillac’ın Tarih Görüşüne Tatbiki”, *Ankara Ü. Dil ve TarihCoğrafya F. D. 2/4*, (1944).

Hızır, Nusret, “Doğru Kavramı Üzerinde Bir iki Söz”, *Ankara Ü. Dil ve TarihCoğrafya F. D. 3/3*, (1945).

Hızır, Nusret, “Viyana Çevresi”, *Araştırmalar Dergisi*, c. II, TTK, Ankara 1965.

Hızır, Nusret, *Bilimin Işığında Felsefe*, Adam Yay., İstanbul 1985.

Hızır, Nusret, *Felsefe Yazıları*, Çağdaş Yay., İstanbul 1976.

Irzık, Gürol, “Carnap, Rudolf”, *Felsefe A.*, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2005, s. 58-62.

İrızık, Gürol, “Geometrik Aksiyomlar ve Frege-Hilbert Tartışması”, *Bilim Felsefesi Seminerleri*, ed. Benam Dinçtürk, Gebze-Kocaeli: TÜBİTAK MAM, 1997, s. 53-65.

İrızık, Gürol, “Wittgenstein ve Carnap: Tractatus’un Mantıkçı Pozitivizme Etkisi”, *Felsefe Tartışmaları* 11. Kitap, (1992): 59-81.

İnam, Ahmet, “Çözümlemeci Düşünmenin Felsefedeki Yeri Üstüne”, *Felsefe Dünyası D. 10*, (1993): 2-8,

Jacques, Francis, “Teolojik Önermelere Analitik Yaklaşım”, çev. Zeki Özcan, *Uludağ Ü. İlahiyat F. D. 6/6*, (1995): 357-380.

Kabadayı, Talip, *Bilim Felsefesine Giriş*, Adnan Menderes Ü. Yay., Aydın 2009.

Kant, Immanuel, “Analitik ve Sentetik Yargıların Ayrımı Üstüne”, çev. Ömer Naci Soykan, *Felsefe D. 5*, (1978): 59-61.

Kocabaş, Şakir, *İfadelerin Gramatik Ayrımı*, Ekin Yay., İstanbul 1984; *İfadelerin Gramatik Ayrımı*, Küre Yay., İstanbul 2012.

Koç, Yalçın, “Matematiğin Ontoloji Bakımından Kant ile Frege Karşılaştırması”, *Felsefe Arkivi* 30, (1997): 49-54.

Kripke, Saul, *Wittgenstein: Kurallar ve Özel Dil*, çev. Berat Açıl, Litera Yay., İstanbul 2007.

Kutluer, İlhan, “Pozitivizm”, *DİA*, c. 34, TDV Yay., İstanbul 2007, s. 335-339.

Kutlusoy, Zekiye, “Bir Paradoks ve Düşündürdükleri”, *Felsefe Dünyası* 15, (1995): 73-80,

Kutlusoy, Zekiye, “Church, Alonzo”, *Felsefe A.*, c. 3, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2005. 190-194.

Kutlusoy, Zekiye, “Deontik Mantık ve Başlıca Sorunları”, *Felsefe Dünyası* 23, (1997): 156-165.

Kutlusoy, Zekiye, “İşte Paradokslar”, *TÜBİTAK-Bilim ve Teknik* 330, (1995): 18-23.

Lakatos, Imre, “Yanlışlama ve Bilimsel Araştırma Programlarının Metodolojisi”, I. Lakatos ve A. Musgrave (ed.), *Bilginin Gelişimi ve Bilginin Gelişimiyle İlgili Teorilerin Eleştirisi*, Paradigma Yay., İstanbul 1982, s. 111-242.

Neurath, Otto, “Protokol Sözcükler”, der. çev. Zeki Özcan, *Vienna Çevresi Üzerine*, Birleşik Yay., Ankara 2011.

Osman, Fikret, “Modern Mantık Açısından Ahlak Çıkarımı”, *Kaygı-Uludağ Ü. Felsefe D. 19*, (2012): 159-164.

Ömerustaoğlu, Adnan, *Bilgi Kuramı. Karl Popper'in Eleştirel Akılcılığı Üzerine*, Araştırma Yay., Ankara 2004.

Özdemir, İlyas, *İbn Sinâ ve Wittgenstein'da Dil-Gerçeklik ve Mantık İlişkisi*, YL, Yüzüncü Yıl Ü. SBE, Van 2008.

Öztürk, Ümit, "Thomas Kuhn'un *Paradigma* Kavrayışı Üzerine Analitik Bir İrdeleme", *Kaygı: Uludağ Ü. Fen-Edebiyat F. Felsefe D.* 19, (2012): 173-191.

Özügül, Oğuz, *Pozitivizm ya da Mantık Olarak Felsefe*, Us Yay., İstanbul 1991.

Pears, David, *Wittgenstein*, çev. Arda Denkel, Afa Yay., İstanbul 1985.

Poyraz, Hakan, *Dil Açısından Ahlak Felsefesi ve R. M. Hare*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 1995; *Dil ve Ahlak*, Vadi Yay., Ankara 1995.

Reichenbach, Hans, *Bilimsel Felsefenin Doğuşu*, çev. Cemal Yıldırım, Remzi Kitapevi, İstanbul 1981.

Reichenbach, Hans, *İlmi Felsefe*, çev. Ziya Somar, Dün ve Yarın Yay., İstanbul 1935.

Reichenbach, Hans, "İhtimaliyet Hesabının Mantıki Esasları", çev. Nusret Ş. Hızır, *Felsefe Yıllığı 2*, İstanbul 1934.

Reichenbach, Hans, "İhtimaliyet Hesabının Mantıki Esasları", çev. Nusret Ş. Hızır, *Felsefe Yıllığı 2*, İstanbul 1935; "Yeni Mantık", *Varlık 12*, Ankara 1934.

Rossi, Jean Gérard, "Analitik Felsefe", *Analitik Felsefe*, der. Atakan Altınörs, Say Yay., İstanbul 2008, s. 9-44.

Rossi, Jean Gérard, *Analitik Felsefe*, çev. Atakan Altınörs, Paradigma Yay., İstanbul 2001.

Rougier, M. Louis, "Aristoteles Mantığından Kaynaklanan Sahte Problemler", der. çev. Zeki Özcan, *Viyana Çevresi Üzerine*, Birleşik Yay., Ankara 2011.

Rougier, M. Louis, "Descartesçi Evrim ve Mantıkçı Empirizm", der. çev. Zeki Özcan, *Viyana Çevresi Üzerine*, Birleşik Yay., Ankara 2011.

Russell, Bertnard, "Mantıkî Tahlil Felsefesi", *Akademi Fikir Hareketleri 8* (1946): 13-15.

Russell, Bertnard, "Mantıkî Tahlil Felsefesi", *Akademi Fikir Hareketleri 7* (1946): 11-13.

Russell, Bertrand, “Felsefenin Özü: Mantık”, *Mantık; Doğru Düşünme Yöntemi*, çev. Cemal Yıldırım, Bilgi Yay., Ankara 1999, s. 239-246.

Russell, Bertrand, “Matematiksel Felsefeye Giriş”, *Matematik Felsefesi*, çev. Muharrem Özlük, der. Bekir S. Gür, Kadim Yay., Ankara 2011, s. 68-100.

Russell, Bertrand, “Matematiksel Mantığın Felsefi Önemi”, *Matematik Felsefesi*, çev. Muharrem Özlük, der. Bekir S. Gür, Kadim Yay., Ankara 2011.

Salerno, Joseph, *Frege’ye Dair*, çev. Ayhan Dereko, Birleşik Yay., İstanbul 2011.

Salgar, Ercan, *Pozitivist Felsefede Doğrulama Kavramının Yeri*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2011.

Sayan, Erdinç, “Analitik Zihin Felsefesinin Temel Problemlerine Bir Bakış”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 19, (2012): 37-54.

Sayan, Erdinç, “Bilinç”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, s. 574-585.

Saygın, Tuncay, “Çağdaş İngiliz Felsefesi”, *Felsefe A.*, c. 3, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005, s.442-454.

Schlick, Moritz, *İlim ve Felsefe*, çev. Hilmi Ziya Ülken, Vakıf Kitabevi, İstanbul 1934.

Schlick, Moritz, *İlmi Beyanlar ve Dış Âlemin Gerçeği*, çev. Hamdi Ragıp Atademir, Ankara 1948.

Sezgin, Erkut, “Descartes, Moore ve Wittgenstein-Kesinlik Üzerine”, *Felsefe Tartışmaları* 17. Kitap, (1994): 104-116.

Sezgin, Erkut, “Wittgenstein, Özel-Dil, Ayer”, *Felsefe Tartışmaları* 8. Kitap, (1990): 47-58.

Sezgin, Erkut, “Wittgenstein’in Ardından: Felsefede Yöntem”, *Felsefe Tartışmaları* 3. Kitap, (1988): 18-27.

Soames, Scott, “Felsefi Çözümleme”, *Felsefe A.*, c. 6, ed. Ahmet Cevizci, e-Babil Yay., Ankara 2009, s. 212-229.

Soykan, Ömer Naci, “‘Örneğin’in Dilsel-Mantıksal Bir Çözümlemesi”, *Felsefe Dünyası* 4, (1992): 43-47.

Soykan, Ömer Naci, “Bir Wittgenstein Yorumu Üstüne Açıklayıcı Bir Eleştiri”, *Felsefe Tartışmaları* 12. Kitap, (1992): 147-151.

Soykan, Ömer Naci, “Dilbilgisinin Felsefeye Ne Yardımı Olur?”, *Felsefe Tartışmaları* 13. Kitap, (1993): 46-59.

Soykan, Ömer Naci, “Wittgenstein’in Felsefe ve Metafizik Karşısındaki Tutumu”, *Felsefe Tartışmaları* 16. Kitap, (1994): 63-75.

Soykan, Ömer Naci, *Felsefe ve Dil, Wittgenstein Üstüne Bir Araştırma*, Kabalcı Yay., İstanbul 1995.

Soykan, Ömer Naci, *Wittgenstein-Yaşamı, Felsefesi, Yapıtları*, MVT Yay., İstanbul 2006.

Ströker, Elisabeth, *Bilim Kuramına Giriş*, Ara Yayınları, İstanbul 1990

Taşdelen, Demet Kurtoğlu, “Dir’den Gerekir’in Çıkarsaması - Meta-Etik Problemindeki ‘Dir’, ‘Gerekir’ ve ‘Çıkarsama’ Terimlerinin Anlamı Üzerine”, *Kutadgubilig* 16, (2009): 181-192.

Taşdelen, İskender, “Çifte Değilleme”, *Felsefe A.*, 3. c., ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005.

Taşdelen, İskender, *Sembolik Mantık*, Anadolu Ü. Anadolu Ü. Yay., Eskişehir 2009.

Taşdelen, İskender, “Bağıntı”, *Felsefe A.*, 2. c., ed. Ahmet Cevizci, Etik Yayınları, İstanbul 2004.

Taşdelen, İskender, “Bileştiriciler Mantığı”, *Felsefe A.*, ed. Ahmet Cevizci, 2. c., Etik Yay., İstanbul 2004.

Taşdelen, İskender, “Erken 20. Yüzyıl Dil Felsefesinde Mantıksal Çözümleme”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 12, (2009): 217-224.

Taşdelen, İskender, “Formalizm”, *Felsefe A.*, 6. c., ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2008.

Tepe, Harun, “Viyana Çevresi Filozoflarında Doğrulama ve/veya Onaylama”, *Hacettepe Ü. Edebiyat F. D.* 16/2, (1999): 1-10.

Turanlı, Aydan, “Dilsel Çerçeve”, *Felsefe A.*, c. 4, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2006, s. 419-421.

Turanlı, Aydan, “Geç Wittgenstein’da Temel Önergelerin Niteliği”, *Felsefe Dünyası* 14, 1994, s. 11-17.

Turgut, İhsan, *B. Russell L. Wittgenstein ve Mantıksal Atomculuk*, Karınca Yay., İzmir 1989.

Utku, Ali, *Ludwig Wittgenstein Erken Döneminde Dilin Sınırları ve Felsefe*, Doğu-Batı Yay., İstanbul 2009.

Uygur, Nermi, “Bertrand Russell’in Doğruluk Anlayışı”, *Felsefe Arkivi D.* 14, İstanbul (1963): 3-35.

Uygun, Nermi, “Bertrand Russell’in Felsefedeki Gelişmesi”, *Felsefe Arkivi D. 13*, (1963): 103-115.

Wittgenstein, Ludwig “Kesinlik Üzerine’den”, çev. Dürrin Tunç, *Cogito 33*, (2002): 284-295.

Wittgenstein, Ludwig, *Felsefi Soruşturmalar*, çev. Deniz Kanıt, Küyerel Yay., İstanbul 1998; Totem Yay., İstanbul 2006; çev. Haluk Barışcan, Metis Yay., İstanbul 2010.

Wittgenstein, Ludwig, *Tractatus Logico-Philosophicus*, çev. Oruç Aruoba, YKY, İstanbul 1985, 2003; Metis Yay., İstanbul 2011.

Yalçın, Şahabeddin “Frege: Semantikten Matematiğe Paradokslar”, *Felsefe Tartışmaları 30*, (2003): 47- 60.

Yılmaz, Muhsin “Analitik Felsefede Felsefenin Ne Olduğu Üzerine Bir Deneme”, *Felsefe Dünyası 21*, (1996): 63-79.

DESCARTES

Altınörs, Atakan, “Düşünce ile Dil Arasındaki İlişkiye Descartes’in Yaklaşımı”, *Erciyes Ü. SBE, D. 28*, (2010): 389-401.

Ariev, Roger, “Descartes ve Skolastisizm: Descartes’in Düşüncesinin Anlksal Arka Planı”, çev. Alp Tümertekin, *Cogito 10*, s. 41-63, 1997.

Beysade, Jean Marie, “Descartes’tan Hume’a Nedensellik Düşüncesi”, Tülin Bumin, *Seminer Dergisi*, E.Ü. Edebiyat Fakültesi Yay. 7, (1990).

Beysade, Jean Marie, “Descartes”, çev. Tülin Bumin, *Cogito [Descartes özel Sayısı] 10*, (1997): 63-83,

Cottingham, John, “Descartes, Altıncı Meditasyon: Dış Dünya, Doğa ve İnsan Tecrübesi”, çev. Ülker Öktem, *Araştırma XV*, Ankara (1994): 245-264.

Çıvgın, Ayşe Gül, “Descartes’da Görü, Muhakeme ve Metot: Akılın İdaresi İçin Kurallar Ekseninde Bir Çözümleme”, *Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Sosyal Bilimler D. 24*, (2013): 188-200.

Çorum, Yücel, *Bir Bilinç Felsefesi Olarak Descartes’in Sistemi*, Dr., Ege Ü. SBE, İzmir 1988.

Damasio, Antonio R., “Uslamlama Tutkusu”, çev. İlkur Özdemir, *Cogito [Descartes Özel Sayısı] 10*, (1997): 239-243.

Damasio, Antonio R., *Descartes’in Yanılgısı*, çev. Bahar Atlamaz, Varlık/Bilim, İstanbul 1999

Descartes, René, *Aklın İdaresi İçin Kurallar*, çev. Mehmet Karasan, MEB, İstanbul 1945; MEB, Ankara 1962, 1966; MEB, İstanbul 1989, 1997; *Aklın Yönetimi İçin Kurallar* adıyla, çev. Müntekim Ökmen, Sosyal Y., İstanbul 1986, 1999, 2010.

Descartes, Rene, *Felsefenin İlkeleri*, çev. Mesut Akın, Say Yay., İstanbul 1995; *Felsefenin İlkeleri*, çev. Mesut Akın, Say Yay., İstanbul 2008.

Descartes, René, *Meditasyonlar*, çev. İsmet Birkan, Bilgesu Yay., Ankara 2007.

Descartes, Rene, *Metod Üzerine Konuşma*, çev. M. Karasan, MEB Yay., Ankara 1947.

Descartes, René, *Anlığın Yöntemi İçin Kurallar, İlk Felsefe Üzerine Meditasyonlar*, çev. Aziz Yardımlı, İdea Yay., İstanbul 1997.

Descartes, René, *Metot Üzerine Konuşma*, çev. Sahir Sel, Sosyal Yay., İstanbul 1994.

Dilman, İlham, “Descartes’in İnsan Kavramı: Zihin ve Vücut”, *Felsefe Tartışmaları* 3. Kitap, s. 7-16, İstanbul, Eylül 1988.

Eralp, H. Vehbi, “Descartes Fiziğinin Metafizik Temelleri”, *Felsefe Semineri D.*, c. 1, İstanbul 1939.

Eralp, Halil Vehbi, *Descartes Fiziğinin Metafizik Temelleri*, Türkiye Basımevi, İstanbul 1951.

Erişirgil, M. Emin, *Descartes ve Kartezyenler*, haz. Erdoğan Erbay, Ali Utku, Çizgi Felsefe, Konya 2006.

Gödelek, Kamuran. “Açık Seçik İdeler”, *Felsefe A.*, c. 1, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2003, s. 13-16.

Göktepe, Mehmet, *Platon ve Descartes'ta “Yanıılma” Bir Karşılaştırma*, YL, Hacettepe Ü. SBE, 1985.

Honniere, Labert, *Descartes Üzerine Tetkikler*, çev. Mehmet Karasan, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1977.

Kasap, Meliha, *Descartes'in Felsefesinin İlk Temel Sorunu Yöntemli ve Kurallı Düşünce “Aklın İdaresi İçin Kurallar”ın İncelenmesi*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1990.

Markie, Peter, “Cogito ve Önemi”, çev. Alp Tümertekin, *Cogito [Descartes özel Sayısı]* 10, (1997): 213-237.

Nutku, Uluğ, “Descartes’in İmmanent Apriorisi”, *Felsefe Arkivi* 20, (1976): 63-69.

Öktem, Ülker, “Descartes, Kant, Bergson ve Husserl’de Sezgi”, *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D.* 40/1-2, (2000): 159-189.

Öktem, Ülker, “Descartes’da Bilginin Kesinliği Problemi”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D. Prof. Dr. Necati Öner Armağanı XL*, Ankara (1999): 310-332.

Özden, H. Ömer, *İbn Sina ve Descartes: Metafizik Bir Karşılaştırma*, Dergâh Yay., İstanbul 2001.

Rodis, Goneieve-Lewis, *Descartes ve Rasyonalizm*, çev. Haldun Kardol, İletişim Yay., İstanbul 1993.

Rorty, Amelie Oksanberg, “Bedenle Düşünme Konusunda Descartes”, çev. Doğan Şahiner, *Cogito* 10, (1997): 199-213.

Rougier, M. Louis, “Descartesçı Evrim ve Mantıkçı Empirizm”, der. çev. Zeki Özcan, *Viyana Çevresi Üzerine*, Birleşik Yay., Ankara 2011.

Sezgin, Erkut, “Descartes, Moore ve Wittgenstein-Kesinlik Üzerine”, *Felsefe Tartışmaları* 17. Kitap, (1994): 104-116.

Sezgin, Erkut, “Descartes’in Kuşkusu ve Oyunun Kuralları”, *Felsefe Tartışmaları* 12. Kitap, (1992): 37-42.

Tepe, Harun, “Descartesci Bilgi Kuramı”, *Felsefe Tartışmaları* 21. Kitap, İstanbul, s. 96-101.

Topdemir, Hüseyin G., “Descartes’in Yöntem Çalışması”, *Felsefe Dünyası D. 19*, (1996): 39-53.

Turan, Halil, “Descartesci Kuşku Deneyi ve Matematik”, *Felsefe Tartışmaları* 25. Kitap, (1999): 93-101.

Yıldırım, Mustafa, *Descartes ve Spinoza’nın Cevher Anlayışları*, Dr., Atatürk Ü. SBE, Erzurum 1999.

KANT

Açar, Halil Rahman, “Kant Epistemolojisinde Matematiksel Nesnelerin Statüsü”, *Matematik, Felsefe ve Mantık*, ed. Şafak Ural vd., İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2004, s. 349-356.

Aruoba, Oruç, *Nesnenin Bağlantısallığı-Hume Kant, Wittgenstein Üzerine Bir Çalışma*, Hacettepe Ü. SBE, Ankara 1979.

Cassirer, Ernst, *Kant’ın Yaşamı ve Öğretisi*, çev. Doğan Özlem, İnkılâp Yay., İstanbul 2007.

Copleston, Frederick, *Felsefe Tarihi, Cilt 6 Bölüm 2, Kant*, çev. Aziz Yardımlı, İdea Yay., İstanbul 2004.

Çitil, Ahmet Ayhan, “Matematiksel Nesne, Saf Görüde İnşa ve Turing Makinası”, *Muğla Ü. Uluslararası Kant Sempozyumu Bildirileri*, ed. Ercan Şen, Vadi Yay., Ankara 2006.

Deleuze, Gilles, *Kant Üzerine Dört Ders*, çev. Ulus Baker, Kabalıcı Yay., İstanbul 2007.

Deleuze, Gilles, *Kant’ın Eleştirel Felsefesi*, çev. Taylan Altuğ, Payel Yay., İstanbul 1995.

Duralı, Teoman, *Aklın Anatomisi-Saf Aklın Eleştirisi’nin Teşhiri*, Dergâh Yay., İstanbul 2010.

Erken, Uğur; Yüksel, Yücel, “Kant’ın “Mantık Dersleri”ndeki Formel (Genel) Mantık Analizi”, *Kutadgubilig: Felsefe Bilim Araştırmaları D. 23*, (2013): 11-25.

Freydberg, Bernard, “Kant’ın Analitik’in Transendental ve Formel Mantık”, çev. İhsan Berk Özcangiller, *Felsefe Arkivi 34*, (2011): 11-20.

Grünberg, David, “Kant, Aşkınsal Çıkarımlar ve Kuşkuculuk”, *Cogito, Sonsuzluğun Sınırında: Immanuel Kant 41-42*, Yapı Kredi Yay., İstanbul (2005): 31-54.

Güven, Özgüç, “Kant’ta Sayının Temellendirilmesi”, ed. Yücel Yüksel, Şafak Ural’a Armağan, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Güven, Özgüç, *Kant, Bolzano ve Frege’de Yargıların Temellendirilmesi ve A Priorilik Sorunu*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2012.

Heimsoeth, Heinz, *Kant’ın Felsefesi*, çev. Takiyettin Mengüşoğlu, Doğu-Batı Yay., Ankara 2007.

Keskin, Gamze, *Kant’ın Transendental Mantık Anlayışı*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2011.

Koç, Yalçın, “Matematiğin Ontoloji Bakımından Kant ile Frege Karşılaştırması”, *Felsefe Arkivi 30*, (1997)

Wood, Allen W., *Kant*, çev. Aliye Kovanlıkaya, Dost Yay., Ankara 2005.

Yalçın, Şehabettin, “Kant’ta Matematiğin Felsefi Temelleri”, *Felsefe Dünyası 37*, (2003): 128-143.

Akça, Gökmen, *Orinyasyonlardan Gottlob Frege’ye Kardinal Sayılar ve Aritmetiğin Küme Kavramıyla Temellendirilmesi*, YL, Kocaeli Ü. SBE, Kocaeli 2012.

Armaner, Mehmet Türker, *The Problem of ‘Space’ in Frege’s Ontology A Transcendental Inquiry*, YL, Boğaziçi Ü. SBE, İstanbul 1994.

Çitil, Ahmet Ayhan, “Ontolojik Açıdan Frege’nin Begriffsschrift’inin Barındırdığı Döngüsellik ve Gödel Tamamlanamazlık Teoremlerinin Yorumu”, ed. Şafak Ural-Mehmet Özer-Ayten Koç-Arzu Şen-Gürsel Hacıbekiroğlu, *Mantık, Matematik, Felsefe 1. Ulusal Sempozyumu*, İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2003.

Denkel, Arda, “Frege’nin Dil Felsefesi: Ana Çizgiler”, *Felsefe Tartışmaları* 5. Kitap, (1989): 24-46.

Ekin, Özge, *On Frege’s Theory of Natural Numbers and Necessity of Intuitions in Mathematics*, YL, Yeditepe Ü. SBE, İstanbul 2008.

Frege, Gotlob, “Anlam ve Yönletim Üstüne”, çev. Şule Elkatip, *Felsefe Tartışmaları* 5. Kitap, (1989): 7-23.

Frege, Gottlob, *Aritmetiğin Temelleri*, çev. Bülent Gözkân, YKY, İstanbul 2008, 2012.

Gözkân, Bülent, “Frege”, ed. Ahmet Cevizci, *Felsefe A.*, Babil Yay., 2008, c. 6.

Gözkân, Bülent, “Frege ve Aritmetiğin Temelleri”, *Aritmetiğin Temelleri*, YKY, İstanbul 2007, s. 13-74.

Güven, Özgüç, “Frege’de Sayının Temellendirilmesi”, *Kutadgu-bilig: Felsefe Bilim Araştırmaları D. 23*, (2013): 69-89.

Güven, Özgüç, *Kant, Bolzano ve Frege’de Yargıların Temellendirilmesi ve A Priorilik Sorunu*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2012.

Hacıkadıroğlu, Vehbi, “Frege ve Aritmetik”, *Felsefe Tartışmaları* 5. Kitap, 1989.

İrzık, Gürol, “Geometrik Aksiyomlar ve Frege-Hilbert Tartışması”, ed. Benam Dinçtürk, *Bilim Felsefesi Seminerleri*, Gebze-Kocaeli: TÜBİTAK MAM, 1997, s. 53-65.

Koç, Yalçın, “Matematiğin Ontoloji Bakımından Kant ile Frege Karşılaştırması”, *Felsefe Arkivi* 30, (1997): 49-54.

Rızvanoğlu, Eren, “Dilde Nesnellik Arayışları ve Öznenin Tasfiyesi: Frege ve Wittgenstein”, *Posseible Düşünce D. (2012)*: 43-56.

Salerno, Joseph, *Frege’ye Dair*, çev. Ayhan Dereko, Birleşik Yay., İstanbul 2011.

Soyalp, Hakan, *Les Fondements De L’arithmétiques Chez Frege*, YL, Galatasaray Ü. SBE, İstanbul 2006.

Yalçın, Şahabeddin “Frege: Semantikten Matematiğe Paradokslar”, *Felsefe Tartışmaları* 30, (2003): 47-60.

WITTGENSTEIN

Albrecht, Erhard, “Mantıksal Olguculuğun ve Çözümsel Felsefenin Kaynağı: Ludwig Wittgenstein”, *Felsefe D.* (1986): 134-152.

Alpyağıl, Recep, “Dil Oyunlarından Dilin Yapıbozumuna”, *Doğu Batı D.* 19, (2002): 143-151.

Altuğ, Taylan, “Tractatus’da İçerikli Mantık”, *I. Türkiye Felsefe, Mantık, Bilim Tarihi Sempozyumu*, Ankara, 19-21 Kasım 1986.

Altuner, İlyas, “Olguların Diliyle Konuşmak: *Tractatus* Üzerine Bir Deneme”, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları D.* 17, (2010).

Anlı, Ömer Faik, “Wittgenstein’in Resim Kuramı’nda Doğruluk ve Anlam- Dil’in Ne’liği Üzerine Bir Resim Kuramı”, *Bibliotech 2*, (2007): 14-26.

Aruoba, Oruç, *Nesnenin Bağlantısallığı - Hume, Kant, Wittgenstein Üzerine Bir Çalışma*, Dr. Hacettepe Ü. SBE, Ankara 1979.

Baç, Murat, “Wittgenstein ve Anlamın ‘Ortalıkta’ Olması”, *Felsefe Tartışmaları* 28, İstanbul (2001): 47-60.

Blackstone, William T., “Mantıkçı Pozitivizm ve Din”, çev. Celal Büyük, Tuncay İmamoğlu, *Tabula Rasa: Felsefe-Teoloji Araştırmaları* 3, (2003): 135-146.

Canbolat, Cem Burak, *Wittgenstein’in Felsefi Araştırmalarında Özne Sorunu*, YL, Ege Ü. SBE, İzmir, 2000.

Cevizci, Ahmet, “Dilin Özerliği”, *Felsefe A.*, c. 4, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2006, s. 414-415.

Çakal, Ayşegül, *Wittgenstein’in İki Dönemi: Anlam Kavramı Üzerine Bir Karşılaştırma*, YL, Akdeniz Ü. SBE, Mersin 2004.

Çakmak, Cengiz, “Dil-Felsefe İlişkisi: Herakleitos ve Wittgenstein”, *Felsefe Açısından Kültür, Sanat, Dil Sempozyumu*, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Yay., Temmuz-2001, s. 108-113.

Çakmak, Cengiz, “Logico-Philosophicus’un Temel Özellikleri”, *felsefelogos* 2, (1999): 177-193.

Çakmak, Cengiz, “Wittgenstein’da Dil ve Felsefe İlişkisi”, *Felsefe Arkivi* 30, (1997): 141-151.

Çakmak, Cengiz, *Wittgenstein’in İlk Dönem Felsefesinde Olgusal Dil ve Felsefe Sorunları Üzerine Bir Deneme*, Dr., İstanbul Ü. SBE Felsefe Bölümü, İstanbul 1986.

Çolak, Sedat, *Wittgenstein’in Mantık Anlayışı ve Günümüz Felsefesine Etkileri*, YL, Uludağ Ü. SBE, Bursa 2007.

Dede, Münir, L. *Wittgenstein’da Dil Felsefesi (Tractatus’la Sınırlandırılmış Olarak)*, YL, Atatürk Ü. SBE, Erzurum 1992.

Dilman, İlham, “Wittgenstein ve Kendimden Başka İnsanlığın Varlığı”, *Felsefe Tartışmaları* 4. Kitap, (1988): 9-16.

Erdem, Hüseyin Subhi, *Wittgenstein: Dilin Yörüngesinde Felsefe*, Bilge Adam Yay., İstanbul 2007.

Erdoğan, Şenol, *Mimar Wittgenstein*, Altıkırkbeş Yay., İstanbul 2006.

Garver, Newton, “Gramer Olarak Felsefe”, *Cogito* 33, (2002).

Gianni, Vattimo, “Şişedeki Sinek mi Ağlardaki Balık mı?” [Söyleş], çev. Filiz Özdem, Konuşan: Nino Sianna, *Cogito* 38, (2004): 14-17.

Grünberg, David, “Geç Wittgenstein’da ‘Kesinlik’ Kavramı ve Analitik Bilgi Kuramı”, ed. Doğan Özlem-Hayrettin Ökçesiz-Şükrü Argın, *Felsefe Tartışmaları: Vehbi Hacıcadıroğlu Armağanı*, Everest Yay., İstanbul 2002.

Grünberg, David, “A Set Theoretical Reconstruction of Wittgenstein’s Ontology and Picture Theory”, *ODTÜ İnsan Bilimleri D. 5/1*, (1985).

Grünberg, David, “A Wittgensteinian Approach to Truth”, *The Role of Pragmatics in Contemporary Philosophy*, *Kirchberg am Wechsel*, c. 1, 1997.

Hacıcadıroğlu, Vehbi, “Wittgenstein ve Kişisel Dil”, *Felsefe Tartışmaları* 9. Kitap, (1991): 42-56.

Hadot, Pierre, *Wittgenstein ve Dilin Sınırları*, çev. Murat Erşen, Doğu-Batı Yay., 2009.

İrzık, Gürol, “Geometrik Aksiyomlar ve Frege-Hilbert Tartışması”, ed. Benam Dinçtürk, *Bilim Felsefesi Seminerleri*, Gebze-Kocaeli, TÜBİTAK MAM, 1997, s. 53-65.

İrzık, Gürol, “Wittgenstein ve Carnap: Tractatus’un Mantıkçı Pozitivizme Etkisi”, *Felsefe Tartışmaları* 11. Kitap, (1992): 59-81.

Kripke, Saul, *Wittgenstein: Kurallar ve Özel Dil*, çev. Berat Açıl, Litera Yay., İstanbul 2007.

Kutluer, İlhan, “Pozitivizm”, *DİA*, c. 34, TDV Yay., İstanbul 2007.

Monk, Ray, *Wittgenstein: Dahînin Görevi*, çev. Berna Kılınçer, Tülin Er, Kabalcı Yay., İstanbul 2005.

Osman, Fikret, *Wittgenstein'in Dil Oyunları Teorisinin Din Diline Etkisi*, YL, Uludağ Ü. SBE, Bursa 2003.

Özdemir, İlyas, *İbn Sinâ ve Wittgenstein'da Dil-Gerçeklik ve Mantık İlişkisi*, YL, Yüzüncü Yıl Ü. SBE, Van 2008.

Özel, Aytekin, *Wittgenstein Mantığında Önergeler Meselesi*, YL, Selçuk Ü. SBE, Konya 2002; *Wittgenstein Mantığında Önergeler Meselesi*, Emin Yay., Bursa 2009.

Quinton, Anthony, "Wittgenstein'in Çiftte Felsefesi", Bryan Magee, *Yeni Düşün Adamları*, çev. Mete Tunçay, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul 2004.

Sezgin, Erkut, "Descartes, Moore ve Wittgenstein-Kesinlik Üzerine", *Felsefe Tartışmaları* 17. Kitap, (1994): 104-116.

Sezgin, Erkut, "Wittgenstein, Özel-Dil, Ayer", *Felsefe Tartışmaları* 8. Kitap, (1990): 47-58.

Sezgin, Erkut, "Wittgenstein'in Ardından: Felsefede Yöntem", *Felsefe Tartışmaları* 3. Kitap, (1988): 18-27.

Soykan, Ömer Naci, "Bir Wittgenstein Yorumu Üstüne Açıklayıcı Bir Eleştiri", *Felsefe Tartışmaları* 12. Kitap, (1992): 147-151.

Soykan, Ömer Naci, "Wittgenstein Felsefesi: Temel Kavram ve Sorunlar", *Cogito; Wittgenstein: Sessizliğin Grameri* 33, (2002).

Soykan, Ömer Naci, "Wittgenstein'in Felsefe ve Metafizik Karşısındaki Tutumu", *Felsefe Tartışmaları* 16. Kitap, İstanbul (1994): 63-75.

Soykan, Ömer Naci, "Wittgenstein'da Dil Oyunları", (Söyleşi), *Atatürk Kitaplığı*, İstanbul 1996.

Soykan, Ömer Naci, *Felsefe ve Dil, Wittgenstein Üstüne Bir Araştırma*, Kabalcı Yay., İstanbul 1995.

Soykan, Ömer Naci, *Wittgenstein-Yaşamı, Felsefesi, Yapıtları*, MVT Yay., İstanbul 2006.

Turanlı, Aydan, "Geç Wittgenstein'da Temel Önergelerin Niteliği", *Felsefe Dünyası* 14, (1994): 11-17.

Turgut, İhsan, *B. Russell L. Wittgenstein ve Mantıksal Atomculuk*, Karınca Yay., İzmir 1989.

Ulukütük, Mehmet, "Anlamın Dilselliği İçindeki Oyunsallık: Gadder ve Wittgenstein'da Oyun Kavramı", *Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi* 40, (2009): 209-224.

Ulukütük, Mehmet, "Dilin Yörüngesinde Felsefe: Wittgenstein", *Ayraç Kitap Tahlili ve Eleştiri Dergisi*, 2010.

Utku, Ali, "Ludwig Wittgenstein: Dilin İmkânsız Kitabını Yazmak", *Virgöl Dergisi* 113, s. 54.

Utku, Ali, "Söylenmeyi Söylemek, *Tractatus*'ta Paradoksal yapı", *Doğu-Batı Dergisi* 9, Ankara 1999.

Utku, Ali, "Şişedeki Sineği Kurtarmak ya da Wittgenstein'in Çifte Felsefesi", *Virgöl Dergisi* 30, s. 52.

Utku, Ali, "Tractatus'a Gecikmiş Bir Düzelti", *Virgöl D.* 18, s. 26.

Utku, Ali, *Ludwig Wittgenstein Erken Döneminde Dilin Sınırları ve Felsefe*, Doğu-Batı Yay., İstanbul 2009.

Wittgenstein, Ludwig "Kesinlik Üzerine'den", çev. Dürrin Tunç, *Cogito* 33, (2002).

Wittgenstein, Ludwig, *Felsefi Soruşturmalar*, çev. Deniz Kanıt, Küyerel Yay., İstanbul 1998; Totem Yay., İstanbul 2006; çev. Haluk Barışcan, Metis Yay., İstanbul 2010.

Wittgenstein, Ludwig, *Renkler Üzerine*, çev. Ahmet Sarı, Salkım-sögüt Yay., Ankara 2007.

Wittgenstein, Ludwig, *Tractatus Logico-Philosophicus*, çev. Oruç Aruoba, YKY, İstanbul 1985, 2003; Metis Yay., İstanbul 2011.

Wittgenstein, Ludwig, *Zettel*, çev. Doğan Şahiner, Nisan Yay., İstanbul 2004.

Yıldız, Nedim, *Wittgenstein'in Tractatus'unda Dil ve Felsefe*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1996.

Yılmaz, Fatma, *Wittgenstein'in Tractatus'dan Geç-Felsefesine Geçiş ve Felsefe İncelemelerinde Dil-Oyunlarının İşlevi*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1988.

BERTRAND RUSSELL

Adanalı, Hadi, *Logical Form and Grammatical Form in Bertrand Russell*, YL, ODTÜ SBE, Ankara 2001.

Grünberg, Teo, "B. Russell'in Tasvirler Teorisi", *Felsefe Arkivi* 14, (1963): 138-173.

Gül, Fikri, "Bertrand Russell'in Felsefe Anlayışı Üzerine Bir İnceleme", *Felsefe Dünyası* 36, (2002): 117-129.

Kutlusoy, Zekiye, "Bertrand Russell'da Bir Felsefe Sorunu Olarak Bilgi", *Prof. Dr., Süleyman Hayri Bolay Armağan Kitabı*, Gazi Kitabevi, Ankara 2005, s. 129-132.

Russell, Bertrand, “Bilimsel Metodun Kökeni ve Niteliği”, çev. Cemal Yıldırım, *Bilim Felsefesi*, İstanbul 2004.

Russell, Bertrand, “Felsefenin Özü: Mantık”, *Mantık; Doğru Düşünme Yöntemi*, çev. Cemal Yıldırım, Bilgi Yay., Ankara 1999, s. 239-246.

Russell, Bertrand, “Mantıkî Tahlil Felsefesi”, *Akademi Fikir Hareketleri* 7 (1946): 11-13.

Russell, Bertrand, “Mantıkî Tahlil Felsefesi”, *Akademi Fikir Hareketleri* 8 (1946): 13-15.

Russell, Bertrand, “Matematiksel Felsefeye Giriş’ten Seçmeler”, çev. M. Özlük, *Matematik Felsefesi* içinde, ed. Bekir S. Gür, Orient Yay., Ankara 2004, s. 73-103.

Russell, Bertrand, “Matematiksel Felsefeye Giriş”, *Matematik Felsefesi*, çev. M. Özlük, *Matematik Felsefesi* içinde, ed. Bekir S. Gür, Kadim Yay., Ankara 2011, s. 68-100.

Russell, Bertrand, “Matematiksel Felsefeye Girişten Seçmeler”, çev. M. Özlük, *Matematik Felsefesi* içinde, ed. Bekir S. Gür, Orient Yay., Ankara 2004, s. 73-103.

Russell, Bertrand, “Matematiksel Mantığın Felsefi Önemi”, çev. M. Özlük, *Matematik Felsefesi* içinde, ed. Bekir S. Gür, Orient Yay., Ankara 2004, s. 105-116.

Turgut, İhsan, *B. Russell L. Wittgenstein ve Mantıksal Atomculuk*, Karınca Yay., İzmir 1989.

Uygur, Nermi, “Bertrand Russell’in Doğruluk Anlayışı”, *Felsefe Arkivi D. 14*, İstanbul (1963): 3-35.

Uygur, Nermi, “Bertrand Russell’in Felsefedeki Gelişmesi”, *Felsefe Arkivi D. 13*, (1963): 103-115.

RUDOLF CARNAP

Akça, Ahmet Ergün, *An Analysis of Carnap’s Logical Syntax of Language*, YL, Boğaziçi Ü. SBE, İstanbul 1995.

Akkaya, Faruk, *Rudolf Carnap’ta Gözlemlenebilirlik Kavramı*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2012.

Carnap, Rudolf, “Eski ve Yeni Mantık”, çev. Macit Şükrü, *Felsefe Yıllığı 2*, İstanbul 1934.

Carnap, Roudolf, “Metafiziği Dilin Mantıksal Analiziyle Aşma”, der. çev. Zeki Özcan, *Viyana Çevresi Üzerine*, Birleşik Yay., Ankara 2011.

Gödelek, Kamuran, “Carnap’tan Popper’e Bilimsellik Sorunu”, *FLSF: Süleyman Demirel Ü. Felsefe D. 3*, (2007): 27-42.

İrzık, Gürol, “Carnap, Rudolf”, *Felsefe A.*, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2005, s. 58-62.

İrzık, Gürol, “Carnap’ın İç-Dış Ayrımı ve Bu Ayrımın 20. Yüzyıl Bilim Felsefesindeki Yeri”, *Dilde/Düşüncede Tutarsızlığın İz Sürücüsü Olmak-Teo Grünberg’e Armağan Kitabı*, ed. Zekiye Kutlusoy, İmge Yay., Ankara 2012.

İrzık, Gürol, “Wittgenstein ve Carnap: Tractatus’un Mantıkçı Pozitivizme Etkisi”, *Felsefe Tartışmaları 11*. Kitap, (1992): 59-81.

Öztürk, M. Fatih, “Carnap, Quine ve Natüralizm” *FLSF: Süleyman Demirel Ü. Felsefe D. 6*, (2008): 101-107.

Öztürk, Ümit, “Carnap’ın Metafizik Eleştirisi”, *Kaygı: Uludağ Ü. Fen-Edebiyat F. Felsefe D. 16*, (2011): 143-160.

Öztürk, Ümit, *Bilime Sınır Çizme Problemine Çözüm Arayışlarında Carnap ve Kuhn’un Bilim Felsefeleri*, YL, Uludağ Ü. SBE, Bursa 2006.

Sönmez, Veysel, “Mantıkçı Pozitivistler - Rudolf Carnap”, *Dokuz Eylül Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi 3/4*, (2010): 212- 214.

MANTIK-MATEMATİK

Açar, Halil Rahman, “Kant Epistemolojisinde Matematiksel Nesnelerin Statüsü”, *Matematik, Felsefe ve Mantık*, ed. Şafak Ural vd., İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2004, s. 349-356.

Açar, Halil Rahman, “Matematik-Ontoloji İlişkisi”, *Yüzüncü Yıl Ü. Fen Bilimleri E. D. 16. Ulusal Matematik Sempozyumu Özel Sayısı*, Van, (2005): 171-177.

Açar, Halil Rahman, *Is Scientific Knowledge Rational?*, İnsan Publication, İstanbul 2008.

Altıparmak, K., Öziş, Turgut, “Matematiksel İspat ve Matematiksel Muhakemenin Gelişimi Üzerine Bir İnceleme”, *Ege Eğitim D. 6*, (2005): 27-33.

Altıparmak, Kemal-Öziş, Turgut, “Matematiksel İspat ve Matematiksel Muhakemenin Gelişimi Üzerine Bir İnceleme”, *Ege Eğitim D. 6*, (2005): 25-37.

Barker, Stephen F., *Matematik Felsefesi*, çev. Yücel Dursun, İmge Kitabevi, Ankara 2003.

Boll, Marcel, *Matematik Tarihi*, çev. Bülent Gözkân, İstanbul: İletişim Yay., 1991, 2008.

Cellucci, Corlo, “Matematik Felsefesi: Yeni Bir Başlangıç Yapmak”, çev. Beno Kuryel, *felsefelogos, [Matematik Felsefesi]* 49, (2013/2): 73-98.

Chaitin, Gregory J., “Matematğin Temelleri Üzerine Uyuşmazlık Yüzyılı”, *Matematik Felsefesi*, der. Bekir S. Gür, Kadim Yayınları, Ankara 2011, s. 335-374.

Craig Fraser, “Paolo Mancosu’nun *Philosophy of Mathematics and Mathematical Practice in the Seventeenth Century* Adlı Kitabı Hakkında”, çev. Sadık Türker, *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları* 3, (2002): 239-247.

Çiftçi, Turhan, Halıcı, Uğur, *Matematik ve Uygulamaları ile Bulanık Mantık ve Nöral Ağları*, TMMOBEMO, Ankara 1995.

Çitil, Ahmet Ayhan, “Matematıksel Nesne, Saf Görüde İnşa ve Turing Makinası”, ed. Ercan Şen, *Muğla Ü. Uluslararası Kant Sempozyumu Bildirileri*, Vadi Yay., Ankara 2006.

Çitil, Ahmet Ayhan, “Ontolojik Açıdan Frege’nin Begriffsschrift’inin Barındırdığı Döngüsellik ve Gödel Tamamlanamazlık Teoremlerinin Yorumu”, ed. Şafak Ural-Mehmet Özer-Ayten Koç-Arzu Şen-Gürsel Hacıbekiroğlu, *Mantık, Matematik, Felsefe 1. Ulusal Sempozyumu*, İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2003.

Çitil, Ayhan, “Matematik ve Felsefe”, *felsefelogos, [Matematik Felsefesi]* 49, (2013/2): 23-52.

Çüçen, A. Kadir-Elvan Ertürk, “Soyut Düşünmede Mantık ve Matematik Bilgisinin Yeri”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 11, (2008): 247-268.

Demiral, M. *Mantıksal ve Matematıksel Dedüksiyonun Karşılaştırılması*, YL, Gazi Ü. SBE, Ankara 2008

Demirtaş, Abdurrahman, *Ansiklopedik Matematik Sözlüğü*, Bilim Teknik Kültür Yay., 1986.

Denkel, Arda, “Frege’nin Dil Felsefesi: Ana Çizgiler”, *Felsefe Tartışmaları* 5. Kitap, (1989): 24-46.

Doğan, Ahmet, *Matematik “Yaramaz”dır: Akıl Yürütme, Mantık ve Matematik*, Bilim ve Gelecek Kitaplığı, İstanbul 2008.

Dosay, Melek, “M.Ö V. Yüzyılda Helen Matematiği ve Felsefesi”, *Felsefe Dünyası* 19, (1996): 16-27.

Dönmez, Ali, *Bir Bilim Olarak Matematik Tarihi*, V Yay., 1986.

Dursun, Yücel, *Felsefe ve Matematikte Analitik/Sentetik Ayrımı*, Elips Yay., Ankara 2004.

Eralp, Halil Vehbi, *Matematikde, Fizik ve Kimyada Metot*, Üçler B., İstanbul 1947.

Field, H., “Matematikte Realizm ve Karşı-Realizm”, ed. B. S. Gür, çev. M. Özlük, C.Kayan, *Matematik Felsefesi* içinde, Orient Yay., Ankara 2004, s. 265-298.

Frege, G., *Aritmetiğin Temelleri Sayı Kavramı Üzerine Mantıksal-Matematiksel Bir İnceleme*, çev. Bülent Gözkân, Yapı Kredi Yay., İstanbul 2008.

Gasking, D., “Matematik ve Dünya”, ed. B. S. Gür, çev. B. S. Gür, C. Kayan, *Matematik Felsefesi*, Orient Yay., Ankara 2004, s. 195-215

Gödel, Kurt, *Principia Mathematica ve İlişkili Dizgelerin Biçimsel Olarak Kararlaştırılamayan Önergeleri Üzerine-I*, çev. Özge Ekin, Boğaziçi Üniversitesi Yay., İstanbul 2010.

Gözkân, Bülent, “Matematik Sadece Mantık Temelinden Türetilebilir mi?”, *felsefelogos*, [Matematik Felsefesi] 49, 2013/2, s.53-72.

Grünberg, David, “Gerekçelendirme ve Doğruluk”, ed. B. Çotuk-söken, A. Tunçel, *Bilgi Felsefesi* içinde, Heyamola Yay., İstanbul 2010, s. 33-76

Gür, B. S., “Descartes’in Matematik Felsefesi”, *Matematik Dünyası Dergisi* 10, (2005): 102.

Gür, Bekir S., “Matematik Felsefesine Giriş”, *Matematik Felsefesi*, der. Bekir S. Gür, Kadim Yay., Ankara (2011): 9-56.

Gür, Bekir S. (der. çev.), *Matematik Felsefesi*, Kadim Yay., Ankara 2004.

Gür, Bekir Sıtkı, “Leibniz’in Matematiksel Düşüncesi”, *Matematik Dünyası* 3, (2005): 91-96.

Gür, Bekir, “Matematik Felsefesi: Kavramsal Bir Giriş”, *felsefelogos*, [Matematik Felsefesi] 49, 2013/2, s. 121-128.

Hacıbekiroğlu, Gürsel (ed.), *Mantık, Matematik, Felsefe 1. Ulusal Sempozyumu*, İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2003.

Hacıkadıroğlu, Vehbi, “Frege ve Aritmetik”, *Felsefe Tartışmaları* 5. Kitap, (1989): 65 -75.

Hacıkadıroğlu, Vehbi, “Matematik Önergeleri Üzerine”, *Felsefe Tartışmaları* 20. Kitap, (1996): 5-19.

Hacıkadıroğlu, Vehbi, “Matematik Önergeleri”, *Felsefe Tartışmaları* 3. Kitap, (1988): 38-54.

Hardy, H. G., *Bir Matematikçinin Savunması*, çev. N. Arık, TÜBİTAK Yay., Ankara 1994.

Hempel, C. G., “Matematiksel Doğruluğun Niteliği”, çev. Yıldırım, C. *Matematiksel Düşünme* içinde, Remzi Kitabevi, İstanbul 2008, s. 191-200.

Hersh, R., “Matematik Felsefesinin İhyası İçin Bazı Öneriler (*Some Proposals for Reviving the Philosophy of Mathematics*)”, ed. B. S. Gür, çev. M. Özlük, B. S. Gür, *Matematik Felsefesi* içinde, Orient Yay., Ankara 2004, s. 399-427.

Hilbert, D., “Matematikğin Temelleri”, ed. B. S. Gür, çev. C. Kayan, *Matematik Felsefesi* içinde, Orient Yay., Ankara 2004, s. 143-161.

Hilbert, D., “Sonsuz Üzerine”, ed. B. S. Gür, çev. H. Güner, *Matematik Felsefesi* içinde, Orient Yay., Ankara 2004, s. 117-142.

İnam, Ahmet, “Kümeler Kuramı Üstüne Bazı Gözlemler”, *Felsefe Dünyası* 30, (1999/2): 3-9.

Kanat, Celal A., “Matematiksel Bilginin Neliği ve Öğeleri Üstüne”, *Felsefe Tartışmaları* 21. Kitap, İstanbul (1994): 117-120,

Karakadılar, Besim, *Logic, Logicism, and Intuitions in Mathematics*, YL, ODTÜ SBE, Ankara 2001.

Karakaş, Mehmet, *Zekâ, Mantık, Matematik*, Ankara 2007.

King, Jerry P., *Matematik Sanatı*, çev. Nermin Arık, Tübitak Yay., Ankara 2006.

Koç, Yalçın, “Doğal Sayıların Ontolojisi Bakımından Transendental Mantığın Önemi ve Matematiksel Mantığın Bir Eleştirisi”, ed. Şafak Ural, *Matematik ve Felsefe*. Viyana-İstanbul Felsefe Çevresi Sempozyumu (1994), Isis Ltd. Şti., İstanbul 1995, s. 54-63.

Koç, Yalçın, “Matematikğin Ontoloji Bakımından Kant İle Frege Karşılaştırması”, *Felsefe Arkivi* 30, (1997): 49-54.

Kuryel, Beno, “Matematik Tarihi ile Felsefenin Bütünlüğü”, *felsefelogos*, [Matematik Felsefesi] 49, (2013/2): 9-22.

Kutlusoy, Zekiye, “Mantık-Matematik İlişkisi Üzerine”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 20, (2013): 127-137.

Leibniz, Gottfried Wilhelm, “Aklın Matematikliği”, çev. Kutsi Kahveci, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* (İnsan Hakları Özel Sayısı), 2, (2003): 89-96.

Leibniz, Gottfried Wilhelm, “Tasımsal Şekillerin Matematiksel Saptanmasına Dair”, çev. Kutsi Kahveci, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 1, (2002): 61-66.

Nesin, Ali, *Önermeler Mantığı*, İstanbul Bilgi Ü. Yay., İstanbul 2004.

Ömerustaoglu, Adnan, *Salih Zeki’de Mantık-Matematik İlişkisi*, YL, Atatürk Ü. SBE, Erzurum 1995.

Pólya, George, İçen, Orhan Ş., *Matematik ve Akla Yakın Muhakeme: Matematikte Endüksiyon ve Benzetme*, T.M.D. Yay., İstanbul 1966.

Renyi, Alfred, *Matematik Üstüne Diyaloglar*, çev. İskender Taşdelen, Dost Yay., Ankara 2000.

Resnik, M. D. “Modeller Bilimi Olarak Matematik: Ontoloji ve Referans”, ed. B. S. Gür, çev. M. S. Kiraz, C. Kayan, *Matematik Felsefesi* içinde, Orient Yay., Ankara 2004, s. 325-357.

Russell, B., “Matematiksel Felsefeye Girişten Seçmeler”, ed. B. S. Gür, çev. M. Özlük, *Matematik Felsefesi* içinde, Orient Yay., Ankara 2004, s. 73-103.

Russell, B., “Matematiksel Mantığın Felsefi Önemi”, ed. B. S. Gür, çev. M. Özlük, *Matematik Felsefesi* içinde, Orient Yay., Ankara 2004, s. 105-116.

Russell, Bertrand, “Matematiksel Felsefeye Giriş’ten Seçmeler”, ed. Bekir S. Gür, çev. M. Özlük, *Matematik Felsefesi*, Orient Yay., Ankara 2004, s. 73-103.

Schaaf, W. L., “Kültürel Bir Birikim Olarak Matematik”, çev. Cemal Yıldırım, *Matematiksel Düşünme* içinde, Remzi Kitabevi, İstanbul 2008, s. 163-168.

Sol, Ayhan, “Matematik Tüm Bilimler İçin En Uygun Dil Midir?”, *Felsefe Dünyası* 19, (1996): 75-81,

Şen, Arzu Yemişçi, Yıldırım, Mesut (ed.), *Mantık, Matematik, Felsefe 7. Ulusal Sempozyumu, Toplum, Bilim, Teknoloji ve Etik Değerler*, İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2010.

Şen, Zekai, *Bilimsel Düşünce ve Matematik Modelleme İlkesi*, Su Vakfı Yay., İstanbul 2002.

Taneri, Kemal Zülfi, *Matematik Prensipleri ve Felsefe*, İlmî Felsefe Yay., İstanbul 1957.

Turan Halil, “Descartesçi Kuşku Deneyi ve Matematik”, *Felsefe Tartışmaları* 25. Kitap, (1999): 93-101,

Türkyılmaz, Kerem (ed.), *Mantık, Matematik, Felsefe 4. Ulusal Sempozyumu, “Olasılık”*, İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2006.

Uçar, Şahin, “Mantık ve Matematik”, *Niğde Üniversitesi Fen Bilimleri D. 1*, (1996): 1-10.

Ural, Şafak, Lucius, Erwin (ed.), *Matematik und Philosophie / Matematik ve Felsefe Mathematics and Philosophy*, Isis, İstanbul 1995.

Ural, Şafak, Yüksel, Yücel, Koç, Ayten, Şen, Arzu, Hacıbekiroğlu, Gürsel, Özer, Mehmet (ed.), *Mantık, Matematik, Felsefe 2. Ulusal Sempozyumu, “Kaos”*, İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2004.

Ural, Şafak, “Mantık Matematik ve Felsefe”, [Kitap Tanıtma], Levent Bayraktar, *Felsefe Dünyası* 39, (2004): 195-200.

Ural, Şafak, “Mantık, Matematik ve Felsefe İşbirliği”, *Cumhuriyet Gazetesi, Bilim-Teknik Eki* 866, (2003): 14.

Ural, Şafak, “Mantık, Matematik, Fizik Nesnelere ve Felsefe”, *Bilim Felsefesi Seminerleri*, der. Benan Dinçtürk, TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi, Gebze- Kocaeli, 1997.

Ustaömeroğlu, Adnan, *Salih Zeki’de Mantık-Matematik İlişkisi*, YL, Atatürk Ü. SBE, Erzurum 1995.

Ünaltepe, Ufuk, “Sonsuzluk Üzerine Birkaç Kelam”, *felsefelogos, [Matematik Felsefesi]* 49, (2013/2): 109-120.

Vilko, Risto, “Mantığın Yeniden Yapılanma Problemi”, çev. İ. Latif Hacınebioğlu, *Tabula Rasa: Felsefe-Teoloji* 4, (2004): 63-66.

Yakut, Kadri, Şen, Arzu (ed.), *Mantık, Matematik, Felsefe 5. Ulusal Sempozyumu, “Bilim ve Sanat”*, İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2008.

Yakut, Kadri, Şen, Arzu (ed.), *Mantık, Matematik, Felsefe 6. Ulusal Sempozyumu, “Evrin”*, İstanbul Kültür Ü. Yay., İstanbul 2008.

Yalçın, Şahabeddin, “Frege: Semantikten Matematiğe Paradokslar”, *Felsefe Tartışmaları* 30, (2003): 47-60.

Yalçın, Şehabettin, “Kant’ta Matematiğin Felsefi Temelleri”, *Felsefe Dünyası* 37, (2003): 128-143.

Yıldırım, Cemal, “Matematik Önergeleri”, *Felsefe Tartışmaları* 4. Kitap, (1988): 99-100.

Yıldırım, Cemal, “Matematikselsel Kesinlik”, *Felsefe Tartışmaları* 3. Kitap, İstanbul, (1988): 28-37.

Yıldırım, Cemal, “Matematikselsel Nesnelere”, *ODTÜ İnsan Bilimleri D. 1*, (1978).

Yıldırım, Cemal, *Matematikselsel Düşünme*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1996.

PUSLU/BULANIK/FUZZY MANTIK

Çetinkaya, Osman, “Çok Değişkenli Mantık”, *İstanbul Ü. Siyasal Bilgiler F. D.* 27, (2002): 27-38.

Çüçen, A. Kadir, “Çok Değerli Mantık”, *Felsefe A.*, c. 3, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005, s. 704-710.

Güzey, Cemil, *Çok-Değerli Mantık*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1989.

Hızır, Nusret Ş., “İkiden Fazla Hakikat Değerli Mantığın Temel Kavramları”, *Ankara Ü. Dil-Tarih Coğrafya F. D.* 2, (1945).

Oral, S. Onur, *Çoklu Değerli Mantık (ÇDM) Fonksiyonlarının Küçültülmesinde Ayırıştırma*, Dr., Ankara Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2005.

Rosser, J. B., A. R. Turquette, “Çok-Değerli Mantıklar”, *Felsefe Arkivi* 28, (1991): 277-85.

Şen, Zekai, *Bulanık Mantık ve Modelleme İlkeleri*, Bilgi Kültür Sanat Yay., İstanbul 2001.

Şen, Zekai, “Bilimde Bulanık Felsefe ve Mantık İlkeleri”, ed. Yücel Yüksel, Şafak Ural’a Armağan, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Ural, Şafak, “Çok-Değerli Mantık”, *Felsefe Arkivi*, *Felsefe Arkivi* 26, (1987): 301-16.

Ural, Şafak, “Çok-Değerli Mantık”, *Felsefe Arkivi* 26, (1987).

Vural, Mehmet, “Düşünce Tarihinde Mantık: Aristoteles Mantığından Bulanık Mantığa”, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 2, (2002): 179-192.

Yüksel, Yücel, “Bağdaşmazlık Eklemi”, *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları D.* 18. (2010): 337-350.

Yüksel, Yücel, “Kesinlik ve Puslu Mantık”, *Sosyoloji D.* 3, (2011).

Yüksel, Yücel, “Yapay Zekâ ve Puslu Mantık”, *Felsefe Arkivi* 32, İstanbul (2008): 33-50.

Yüksel, Yücel, “Quine ve Reductio Ad Absurdum (Saçmaya İndirgeme) Yöntemleri ile Yeni Bir İşlem: Karma Yöntem”, *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları D.* 13, (2008): 117-136.

Yüksel, Yücel, *Bağıntı Kavramının Mantık ve Felsefe Açısından İncelenmesi*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2001.

Zadeh, Lütfi A., “Puslu Mantığın Doğuşu ve Evrimi”, çev. Yücel Yüksel, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 12, (2007): 173-184.

Zadeh, Lütfi A., "Puslu Kümeler", çev. Yücel Yüksel, *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları D. 13*, (2008).

YAPAY ZEKÂ

Akman, Varol, "Bir Metni Farklı Dikişlerinden Sökmek", çev. Özden Arıkan, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 177-181.

Aysever, R. Levent, "Makine ve Zekâ", *Bilim ve Teknik* 403, (2001): 62.

Aytac, Ercument, "Yapayazar", *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 131-136.

Biddick, Kathleen, "İmparatorluk Makineleri / Kutlama Makineleri: Fen Bilimleri ve Beşeri Bilimlerde Bellek İmparatorluğu", çev. Özden Arıkan, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 183-187.

Cohen, Harold, "Ressam Aaron'un Yeni Başarıları", çev. Ulaş Bayraktar, Bediz Yılmaz, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 95-112.

Dreyfus, Hubert L., "Simon'ın Basit Çözümleri", çev. Elif Özsayar, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 189-193.

Elmas, Çetin, *Yapay Zekâ Uygulamaları*, Seçkin Yay., Ankara 2007, 2011.

Elmas, Çetin, *Bulanık Mantık Denetleyiciler, (Kuram, Uygulama, Sinirsel Bulanık Mantık)*, Seçkin Yay., Ankara 2003.

Gözkân, Bülent, "Bilgi, Bilinç ve Yapay Zekâ", ed. Kolektif, *Bilgisayar ve Beyin*, Nar Yay., 1997.

Gün, "Yapay Zekâ ve Yaratıcılık", *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 113-116.

Günday, Şeref, "Yapay Zekâ nedir?", *Atatürk Ü. Kazım Karabekir Eğitim F. SBE 3*, (1996).

Güzeldere, Güven, Stefano Franchi, "Erken Donem Yapay Zekâ 'Şahsiyetleriyle' Renkli Diyaloglar", çev. Elif Özsayar, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 117-128.

Güzeldere, Güven, "Yapay Zekâ'dan Edebiyat Eleştirisine", *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 139-142.

Güzeldere, Güven, "Yapay Zekâ'nın Dünü, Bugünü, Yarını", *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 27-41.

Harrison, Robert Pogue, "Bilişsel Laf-u Guzaf", çev. Özden Arıkan, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 195-198.

Hayles, N. Katherine, “Anlamın Bedenselleşmesi”, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998), s. 201-203.

Holland, Norman N., “Okur Yanıtı Zaten Bilişsel Eleştiridir”, çev. Özden Arıkan 13, (1998): 205-207.

Huxley, Thomas Henry, “Hayvanların Otomat Olduğu Varsayımı Üzerine”, çev. Yurdanur Salman, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 11-15.

İnönü, Nazlı, “Çin Odası Argümanı”, ed. Ahmet Cevizci, *Felsefe A.*, c. 3, Babil Yay., Ankara 2005, s. 679 -683.

İnönü, Nazlı, “Yapay Zekâ Felsefesi”, ed. Kolektif, *Bilgisayar ve Beyin*, Nar Yay., 1997.

Karakaş, Mehmet, *Zekâ, Mantık, Matematik*, Ankara 2007.

Kutlusoy, Zekiye, “Dreyfus, Hubert L.”, *Felsefe A.*, c. 4, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., Ankara 2006. 729-732.

Newell, Allen, Herbert A. Simon, “Ampirik Araştırma Olarak Bilgisayar Bilimi: Semboller ve Arama”, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 43-53.

Özaktaş, Haldun M., “Yapay Zekâ: Bilgi Çağında Akıl-Beden Sorunu”, *Cogito* 13, (1998): 77- 87.

Say, Cem, “Akla Doğru”, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 67-75.

Searle, John, “Bilgisayarlar Düşünebilir mi?”, çev. Liz Amado, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 57-65.

Simon, Herbert A., “Edebiyat Eleştirisi: Bilişsel Bir Yaklaşım”, çev. Alp Tümertekin, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 145-175.

Simon, Herbert A., “Yorumlara Yanıt”, çev. Alp Tümertekin, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 239-256.

Suzuki, D. T., “Zen’de Zihnin Yoksanması Öğretisi”, çev. İlhan Güngören, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 17-25.

Velotti, Stefano, “Kendi Kendini Kandıran İmparator: Edebiyat, Bilişsel Bilim ve Simon’ın Mutlak Bilgisi”, çev. Özden Arıkan, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 231-234.

Wild, Helga, “Kur(maca) ve Kur(gulamaca)”, çev. Ulaş Bayraktar, Bediz Yılmaz, *Cogito [Yapay Zekâ Özel Sayısı]* 13, (1998): 235-238.

Yüksel, Yücel, “Yapay Zekâ ve Puslu Mantık”, *Felsefe Arkivi* 32, (2008): 33-50.

KITA AVRUPASI GELENEĞİ

Agrest, Diana I., “Dışarıdan Mimarlık: Beden, Mantık, Cinsellik”, *Mimarlık* 34, (2007): 14-17.

Sümer, Banu Alan, “Yapısalcılık Eleştirisi Bağlamında Jacques Derrida’da Dil-Anlam İlişkisi”, *Matematik, Mantık, Felsefe IX. Ulusal Sempozyumu, Düşüncenin İletişim Aracı Olarak Edebiyat, Bilim, Sanat ve Felsefe Alanlarında: Dil*, 6-9 Eylül Foça/İzmir 2011.

Anlı, Ömer Faik, “Hegel’in Mantık Bilimi’nde (*Felsefi Bilimler Ansiklopedisi* 1. c.) ‘Nesnellik’in İki Anlamının İncelenmesi”, *Kaygı, Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 12, (2009): 167-180.

Anlı, Ömer Faik, “Deneyim Kavramı Bağlamında Hegel’in Empirizm Eleştirisinin İncelenmesi”, *Baykuş Felsefe Yazıları D. 2*, (2008): 76-101.

Anlı, Ömer Faik, “Olumsuzluk ve Zorunluluk Kavramları Bağlamında Felsefe Tarihine İki Yaklaşım: Richard Rorty, G. W. F. Hegel”, *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler D.* 8 (2009): 71-91.

Anlı, Ömer Faik, “Hermeneutik Temelli Tin-Doğa Ayrımı ile Hegel’in ‘Gerçek Bütündür’ Yaklaşımının Karşılaştırılması”, *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler D.* 9, (2010): 29- 49.

Cemal, Mustafa, *Hegel’in Kayıp Mantığı I: Nitelik Nicelik Ölçü*, Belge Yay., İstanbul 2011.

Coşkun, Adil, *Hegel’in Mantığının İşleyişi: Mantık ve Görüngübilim*, YL, Kocaeli Ü. SBE, Kocaeli 2012.

Dursun, Yücel, “Hegel’de Bir ve Çok Kavramları Üzerine”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* 4, (2007): 77-84.

Hacinebioğlu, İsmail Latif, “Hegel’de Gerçeklik Arayışı Bağlamında Mantığın Metafizik Olarak Yorumu”, *Tabula Rasa: Felsefe-Teoloji Araştırmaları* 6/17, (2006): 52-59.

Hegel, Georg Wilhelm Friedrich, *Mantık Bilimi*, çev. Aziz Yardımlı, İdea Yay., İstanbul 1991, 2008.

Kurtoğlu, Demet Taşdelen, “Kierkegaard’da Varoluşçu Mantık Olarak “Ya / Ya da” Hegel’in Mantığı ile Benzerlikler ve Farklılıklar”, *Felsefe Dünyası*, 37, (2003): 159-172.

Kurtoğlu, Demet Taşdelen, *Hegelci Düşüncede Çelişki ve Kierkegaard’da Yaşamda Çelişki: Mantık ve Yaşam İlişkisini Gösterme Üzerine Bir Deneme*, YL, ODTÜ SBE, Ankara 1999.

Orman, Enver, “Hegelci Diyalektikte ‘Birşey’ ve ‘Başkası’”, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 9. 2006,

Özçınar, Şahin, Hegel'de Düşünümsel Bilincin Pekinlik Yanılısaması ve Kurgusal Özne”, *Ethos: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar* 2/4, 2008.

TASAVVURÂT: KAVRAMLAR/TERİMLER MANTIĞI:

Altuner, İlyas, *Yeniçağ Akılcı ve Görgücü Felsefelerinde Zihin-Kavram İlişkisi*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2007.

Ceylan, Yasin, “Kavram Üzerine”, *Felsefe Dünyası D. 9*, Ankara (1993): 46-51.

Çotüksöken, Betül, “Kavram Kavramı”, *Felsefe Tartışmaları* 10. Kitap, (1992): 48-53,

Emiroğlu, İbrahim, “Beş tümel”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, s. 344-345.

Esen, Bekir, *Kutbeddin Râzî'de Kavramlar Mantığı*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2012.

Hacinebioğlu, İsmail Latif, “Kavram, Diyalog ve Söz”, *SOBE Sosyal Bilimler Evi* 4, (2006).

Hacinebioğlu, İsmail Latif, “Kavramların Epistemik Kökleri: Medeniyetler ve Kültürlerarası İlişkilerde Düşünsel Temeller Üzerine Felsefi bir Bakış”, 24-27 Eylül *DAVRAZ International Conference*, 2009, s. 3018-3021.

Hızır, Nusret Ş., “Kavram İncelemeleri”, *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D. c. 5* 4, (1947).

Hızır, Nusret Ş., “Kavram İncelemeleri II”, *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D. c. 6* 3, (1948).

Hızır, Nusret Ş., “Kavram İncelemeleri III”, *Ankara Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya F. D. c. 6* 4, (1948).

Kaya, Mahmut, “Mahiyet ve Varlık Konusunda İbn Rüşd'ün İbn Sinâ'yı Eleştirisi”, *İbn Sinâ: Doğumunun Bininci Yılı Armağanı*, haz. Aydın Sayılı, Ankara 1984, s. 453-459.

Öner, Necati, “Kavram”, *Felsefe Dünyası* 7, Ankara, (1993): 2-6,

Öner, Necati, “Kavramın Açıklığı ve Seçkiliği”, *Felsefe Dünyası* 24, (1997) : 3-8.

Price, H.H., “Kavramlar ve Kendini Göstermeleri”, çev. Vehbi Hacıcadıroğlu, *Felsefe Tartışmaları* 10. Kitap, İstanbul (1992): 11-43.

Rızatepe, Harun, “Kavramlar Konuları ve Gelişmeler”, *Felsefe Tartışmaları* 19. Kitap, İstanbul (1996): 36-43.

Rızatepe, Harun, “Kavramların Edinilmesi Üzerine Düşünceler”, *Felsefe Tartışmaları* 17. Kitap, (1996): 141-150.

Yıldırım, Cemal, “Kavramsal Terimlerin Anlamı Sorunu”, *Felsefe Tartışmaları* 18. Kitap, (1995): 18-21.

Köktürk, Milay, “Kavram ve Gerçeklik İlişkisi”, *Türk Yurdu* 302, (2012): 9-10.

KATEGORİLER/MAKÛLÂT

Aristoteles, *Kategoriler*, çev. Saffet Babür, İmge Kitabevi Yay., Ankara 1996.

Can, Nevzat, “John Locke’da Birincil-İkincil Nitelikler Ayrımının Epistemolojik Gerekliliği”, *Akademik Araştırmalar* 1/3, (1996).

Çetin, İsmail, “John Locke’un Cevher Anlayışı Üzerine Bazı Düşünceler”, *Uludağ Ü. İlahiyat F. D. VII/7*, (1998): 383-390.

Duralı, Ş. Teoman, “Aristoteles’in ‘Kategoriler’inde, ‘Fizik’i ile ‘Metafizik’inde Değişme ve Zaman Sorunları”, *Felsefe Arkivi* 26, (1987): 94-123.

Erdem, Suphi, “Aristoteles ve İbn Hazm’a Göre Kategorial ve Pros Ti -İzafet Bağlamında Kategorilerin Değerlendirilmesi-” *Hikmet Yurdu* 3/6, (2010): 13- 34.

Fazlıoğlu, İhsan, *Aristoteles’te Nicelik Sorunu*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1998.

Gilbert Ryle, “Kategoriler”, çev. İlyas, Altuner, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 20, (2011): 233-246.

Gözübüyük Zade İbrahim Efendi, “*Kazıyye-i Makûle* Risalesi Üzerine Açıklama”, *Risaletün Fi Hakkı’1-Besmele*, çev. Abdulkuddûs Bingöl, Sevinç Mat., Ankara 1984.

Grünberg, David, “Kuram Yüklü Niceliklere Örnek Olarak Olasılık”, *Seminer, Ege Ü.* 6, 1989.

İbn Sina, *Kitâbu’ş-Şifâ Kategoriler*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2010.

İşçi, Metin, *Türk-İslam Felsefesinde Cevher ve Araz Kavramı*, Dr., İstanbul Ü. SBE Felsefe Bölümü, İstanbul 1989.

Kaya, Mahmut, “Makûlât”, *DİA*, c. 27, TDV Yay., Ankara 2003, s. 461.

Keklik, Nihat, *Ebu Nasr Farabi’de Kategoriler - Aristo İle Mukayeseli Tahlil*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1955.

Keklik, Nihat, *İslam Mantık Tarihi ve Farabi Mantığı*, İstanbul Ü. Edebiyat F. Yay., İstanbul 1969-70.

Kutluer, İlhan, “Cevher”, *DİA*, c. 7, TDV Yay., 1999, s.450-455.

Küyel, Mübahat Türker, “Al-Âmirî ve *Kategoriler*’in Şerhleriyle İlgili Parçalar”, *Araştırma* III, Ankara (1967): 65-122,

Porphyrios, *İsagoge, Aristoteles’in Kategorilerine Giriş*, çev. Betül Çotuksöken, Remzi Kitabevi, İstanbul 1986.

Wein, Hermann, “Metakategorial Problem”, *Felsefe Arkivi* 3/1, (1952): 35-36.

Yalın, Salih, *İbn Rüşd Felsefesinde Kategoriler (Telhisu Kitabı’l-Makulat Esas Alınarak)* YL, Erciyes Ü. SBE, Kayseri 2000.

Yıldırım, Mustafa, *Descartes ve Spinoza’nın Cevher Anlayışları*, Dr., Atatürk Ü. SBE, Erzurum 1999.

BEŞ TÜMEL/ HADD, TANIM, RESM,

Adsoy, Şerefettin, “Porphyrios ve İbn Sina Mantığında Tümeller, İbrahim Çapak, Araştırma Yay., Ankara 2011”, (Kitap Tanıtımı), *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* XIV/25 (2012/1), s. 279-284.

Atay, Hüseyin, *İbn Sina’da Varlık Nazariyesi*, Gelişim Matbaası, Ankara 1983.

Aydoğdu, Hüseyin, “İbn Rüşd Felsefesinde Varlık-Öz Ayırımı Bağlamında Tümeller Sorununun Çözümlemesi”, *Doğu-Batı İlişkisinin Entelektüel Boyutu İbn Rüşd’ü Yeniden Düşünmek: İbn Rüşd*, c. I, Sivas 2009, s. 213-226.

Bingöl, Abdulkuddüs, “Aristoteles’in Tanım Teorisi”, *Sesler* 260/261, Üsküp/Yugoslavya, (Aralık 1991): 59-75,

Bingöl, Abdulkuddüs, *Klasik Mantık’ın Tanım Teorisi (Aristoteles’in İbn-i Sinâ ve Port-Royal Mantıkçıları ile Sınırlanmış Olarak)*, İstanbul 1993.

Bingöl, Abdulkuddüs, *Porphyrios ve İsagojisi Üzerine*, Atatürk Ü. Fen E.F. Y. Erzurum 1988.

Brown, Donald E., ”İnsanî Tümeller, İnsan Doğası ve İnsan Kültürü, çev. Süleyman Aydın, *Hikmet Yurdu İbn Rüşd Özel Sayısı* III/6, (2010): 303-316.

Can, Nevzat, “John Locke’da Birincil-İkincil Nitelikler Ayırımının Epistemolojik Gerekliliği”, *Akademik Araştırmalar* 1/3, (1996).

Çakmak, Cengiz, "Isagoge'nin Felsefe Tarihindeki Önemi", *felsefelogos* 10, (2000): 145-147.

Çapak, İbrahim, *Porphyrios ve İbn Sina Mantığında Tümmeller*, Araştırma Yay., Ankara 2011.

Çetin, İsmail, "John Locke'un Cevher Anlayışı Üzerine Bazı Düşünceler", *Uludağ Ü. İlahiyat F. D. VII/7*, (1998): 383-390.

Çotuksöken, Betül, "Dil-Mantık Filozofu Olarak Abelardus ve Ockham", *Felsefe D 2-3*, (1990): 113-124.

Çotuksöken, Betül, *Porphyrios ve Tümmeller Sorunu, Isagoge Aristoteles'in Kategoriler'ine Giriş* içerisinde, Remzi Kitabevi, İstanbul 1986.

Çotuksöken, Betül, "Abelardus'ta Tümmeller Sorunu", *Felsefe Tartışmaları* 2. Kitap, (1988): 25-33.

Emiroğlu, İbrahim, "Beş Tümel", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, s. 344-345.

Erdem, Suphi, "Aristoteles ve İbn Hazm'a Göre Kategorial ve Pros Ti -İzafet Bağlamında Kategorilerin Değerlendirilmesi-" *Hikmet Yurdu* 3/6, Temmuz-Aralık 2010, s. 13- 34.

eş-Şehristânî, Muhammed b. Abdülkerim, "Zorunlu Varlığın Bilgisi ve Tümel ve Tikel İle İlişkisi", çev. Aygün Akyol, *Milel ve Nihal: İnanç, Kültür ve Mitoloji Araştırmaları D. V/1*, (2008): 211-227.

Fazlıoğlu, İhsan, *Aristoteles'te Nicelik Sorunu*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 1998.

Grünberg, David, "Kuram Yüklü Niceliklere Örnek Olarak Olasılık", *Seminer, Ege Ü.* 6, (1989).

Grünberg, David, "Tümmeller Tartışması ve İlimli Adcılık (II): Tümmeller Sorunu ve Çeşitli Görüşler", *Felsefe Tartışmaları* 30 (2003): 141-157.

Grünberg, David, "Tümmeller Tartışması ve İlimli Adcılık I: Tümmeller Sorununun Dilsel-Mantıksal Çerçevesi", *Felsefe Tartışmaları: A Turkish Journal of Philosophy* 29 (2002): 57-67.

Grünberg, Teo, "Nominalizm", *Araştırma* VI, Ankara 1968.

Hacıkadıroğlu, Vehbi, "Tümmellerin Gerçekliği Üzerine", *Felsefe Tartışmaları* 1. Kitap, s. 76-86, İstanbul Aralık, 1987.

Hasırcı, Nazım, "Tümel Önerme", *Felsefe Dünyası* 42, (2005/2).

İbn Sina, *İşaretler ve Tembihler*, çev. Ali Durusoy, Muhittin Macit, Ekrem Demirli, Litera Yay., İstanbul 2005.

İbn Sina, *Kitâbu's-Şifâ Kategoriler*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2010.

İşçi, Metin, *Türk-İslam Felsefesinde Cevher ve Araz Kavramı*, İstanbul Ü. SBE, Felsefe Bölümü, Dr., İstanbul 1989.

Keklik, Nihat, *İslam Mantık Tarihi ve Farabi Mantığı*, İstanbul Ü. Edebiyat F. Yay., İstanbul 1969-70.

Kutluer, İlhan, “Cevher”, *DİA*, c. 7, TDV Yay., 1999, s. 450-455.

Küyel, Mübahat Türker, “Al-Âmirî ve *Kategoriler*’in Şerhleriyle İlgili Parçalar”, *Araştırma* III, (1967): 65-122.

Mert, Muhit, “Kelamcılarının Tanım Kuramları”, *Kelam Araştırmaları D. 1/2*, (2003).

Refik el-Acem, “Gazalî’nin Mantık Kitaplarında Tanım Konusu”, çev. Ahmet Kayacık, *İslâmî Araştırmalar D. 13/3-4*, 2000, s. 337-339.

Ryle, Gilbert, “Kategoriler”, çev. İlyas, Altuner, *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları 20*, (2011).

Türker, Ömer, “Ta’rif”, *DİA*, c. 40, TDV Yay., İstanbul 2011, s. 28-29.

Üçer, İbrahim Halil, “Müteahhir Dönem Mantık Düşüncesinde Tanımın Birliği Sorunu: Molla Hüsrev’in *Nakdu’l-Efkâr fi Reddîl-Enzâr*’ı Bağlamında Bir Tahlil”, *Kutadgubilig 22*, İstanbul, Ekim 2012, s. 97-122.

Yalın, Salih, *İbn Rüşd Felsefesinde Kategoriler (Telhisu Kitabi’l-Makulat Esas Alınarak)* YL, Erciyes Ü. SBE, Kayseri 2000.

Yıldırım, Mustafa, *Descartes ve Spinoza’nın Cevher Anlayışları*, Atatürk Ü. SBE, Dr., Erzurum 1999.

Zade İbrahim Efendi, “*Kaziyye-i Makûle* Risalesi Üzerine Açıklama”, *Risaletün Fi Hakkî’1- Besmele*, çev. Abdulkuddûs Bingöl, Sevinç Mat., Ankara 1984.

DELÂLET

Alak, Musa, “Meşihat Müsteşarı Eğinli İbrahim Hakkı Efendi ve Vazı İlmine Dâir Risâlesi”, *Araşan Sosyal Bilimler Enstitüsü İlmî D.* Bışkek 11-12, (2011): 191-221.

Bolay, Naci, “Delâlet”, *DİA*, c. 9, TDV Yay., İstanbul 1994, s. 119.

Ceylan, Hadi Ensar, *Molla Hüsrev’in Delâlet Anlayışı ve Furû’a Yansımaları*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2011.

Dilek, Uğur Bekir, “Nassın/Mefhûm-i Muvâfakatin Delâleti: Lafzî Bir Delâlet mi Kıyas-ı Celî mi?”, *İslam Hukuku Araştırmaları D. 20*, 2012, s. 317-339.

Erdem, Mehmet-Deliçay, Tahsin, “Mantık, Belâgat ve Usûl-ü Fıkıh İlimleri Arasında Ortak Bir Terim Olarak Delâlet”, *Marife Bilimsel Birikim* 2/1, (2002): 171-180.

Maşalı, M. Emin, “Kâdî Abdülcebbar’a Göre Dilsel Delâlet”, *Marife Bilimsel Birikim* 3/3, (2003): 151-162.

Özdemir, İbrahim, *İslam Düşüncesinde Dil ve Varlık, Vad’ İlminin Temel Meseleleri*, İz Yay., İstanbul 2006.

Şimşek, Mehmet Ali, “Delâlet Kavramı Çerçevesinde Lâfız ve Anlam İlişkileri”, *Nüsha*, 1/2 (2001), s. 80-111.

Yıldırım, Abdullah, *Vaz İlmi ve Unkudu’z-Zevahir/Alî Kuşçu (İnceleme- Değerlendirme)*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2007.

TASDİKÂT: ÖNERMELER/NİCELEME MANTIĞI:

Acem, Refik, “Gazali’nin Mantık Kitaplarında Önerme Konusu”, çev. Ahmet Kayacık, *Erciyes Ü. İlahiyat F. D.* 11, (2001):

Altaş, Eşref, “XVIII. Yüzyıl *Eczâü’l-kaziyye* Risaleleri ve Darendeli Mehmed Efendi’nin *Risâle fi’l-tefrika beyne mezhebi’l-müteahhirîn ve’l-kudemâ fi’l-kaziyye ve’t-tasdîk* İsimli Eseri”, *Marmara Ü. İlahiyat F. D.* 38, (2010/1): 25-46.

Arıdur, Şenol, *Klasik Mantıkta Önermeler*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2008.

Aristoteles, *Organon, II Önermeler*, çev. Hamdi Rağıp Atademir, MEB, İstanbul 1947; *Yorum Üzerine*, çev. Saffet Babür, İmge Kitapevi, Ankara: 1996.

Baç, Murat, “Önermesel Doğru: Doğum ve İkâmetine Dair Düşünceler”, *ODTÜ Felsefe Bölümü 25. Yıl Etkinlikleri, Felsefe Günleri: Anlam, Bildiri Özetleri Kitapçığı*, Ankara, 17-18-19 Aralık 2008.

Batuhan, Hüseyin, “Etik Önermelerin Çözümü”, *Felsefe Arkivi* 5/1, (1960): 56-73.

Bolay, Mehmet Naci, *İbni Sina Mantığında Önermeler*, MEB, İstanbul 1994.

Bolay, Naci, “İbn Sina Mantığında Modal Önermeler ve Bu Önermelerin İbn Hazm Vasıtasıyla İslâm Fıkıhına Uygulanışı”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu*, Ankara (1983): 207-222.

Bolay, Naci, “Modalite Meselesi ve Modal Önermeler Yönünden Aristo İle Farabi’nin Bir Mukayesesi”, *Seminer D. (Özel Sayı)*, (1989): 183-189.

Bolay, Naci, “Yüklemnin Niceliği Meselesi ve İbn Sina Mantığında Yüklemi Nicelikli Önergeler”, ed. Kolektif, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu* (Bildiri Özetleri), Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1983.

Bolay, Naci, Grünberg, Teo, “İbn Sina’daki Modalitelerin Modern Mantık Açısından İncelenmesi”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu*, Ankara (1983): 341-351.

Bolay, Naci, Grünberg, Teo, “Modalite Meselesi ve Modal Önergeler Yönünden Aristo ile Farabi’nin Bir Mukayesesi”, *Seminer Felsefe (Özel Sayı) 6*, (1989): 183-189.

Çapak, İbrahim, “Stoa Mantığında Önergeler”, *Felsefe Dünyası* 42. (2005): 25-42.

Çapak, İbrahim, “İlk Dönem İslâm Mantıkçılarının Modaliteye Yaklaşımı”, *Felsefe Dünyası* 39 (2004/1): 144-158.

Dağlı, Mustafa M. “Bilimde Koşullu Önergeler ve “Yevi” Paradoksu”, *Felsefe Dünyası* 19, (1996): 67-75.

Doğan, Aysel, “İlişki İfadeleri Olarak Bilimsel Önergeler”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D. 3*, (2004): 60-64.

Dürüşken, Çiğdem, “Stoa Mantığı”, *Felsefe Arkivi* 28, (1991): 287-308.

Emiroğlu, İbrahim, “Ardbileşen”, *Felsefe A.*, c. 1, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul, 2003, s. 539.

Emiroğlu, İbrahim, “Ardçevirme”, *Felsefe A.*, c. 1, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2003, s. 539-540.

Gören, Erman, “Stoacılar da Dilbilim Sorunları ve Anlambilim’in Olgunlaşması”, *Felsefe Arkivi* 31, (2008): 87-105.

Grünberg, David, “Özne-Yüklem Önergemesinin Mantıksal-Ontolojik Çözümlemesi”, ed. Yücel Yüksel, Şafak *Ural’a Armağan*, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Grünberg, Teo, “Analitik Felsefe ve Metafizik Önergeler”, ed. Yücel Yüksel, Şafak *Ural’a Armağan*, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Grünberg, Teo, “Önsel Bilgiler ve Zorunlu Önergeler”, *Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya F. Araştırma D. 12*, (1981): 281-286.

Grünberg, Teo, “Temel Önergeler”, *Felsefe Arkivi* 13, İstanbul (1962): 30-56.

Grünberg, Teo, *Sembolik Mantığa Doğru*, İstanbul 1966.

Grünberg, Teo, *Sembolik Mantık: Önergeler Mantığı*, İstanbul Ü. Edebiyat Fak. Yay., İstanbul 1968

Grünberg, Teo, *Semiotik- Genel İşaretler Bilgisine Giriş*, İstanbul 1965.

Grünberg, Teo, *Symbolic Logic I-II*, ODTÜ Fen ve Edebiyat F. Yay., 1969-1970.

Grünberg, Teo, Batuhan, Hüseyin, *Modern Mantık ve Uygulamaları*, MEB Yay., 1973.

Grünberg, Teo, Batuhan, Hüseyin, *Modern Mantık*, ODTÜ Fen ve Edebiyat F. Yay., 1970

Güven, Özgüç, “Kant’ta Sayının Temellendirilmesi”, ed. Yücel Yüksel, Şafak *Ural’a Armağan*, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Hacıkadıroğlu, Vehbi, “Matematik Önergeleri Üzerine”, *Felsefe Tartışmaları* 20. Kitap, (1996): 5-19.

Hacıkadıroğlu, Vehbi, “Matematik Önergeleri”, *Felsefe Tartışmaları* 3. Kitap, (1988): 38-54.

Hasırcı, Nazım, “Tümel Önerme”, *Felsefe Dünyası*, 42, (2005).

Köz, İsmail, “Modal Mantık’ta ‘Strict Implication-Material Implication’ (Sıkı Gerektirme-Maddi Gerektirme) Teorisi”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 44/1, (2003).

Köz, İsmail, *İslâm Mantıkçılarında Modalite Teorisi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2000.

Necati Öner, “Klasik Mantıkta Modalite I: Modal Önergeler”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 15 (1967): 69-85.

Nesin, Ali, *Önergeler Mantığı*, Bilgi Ü. Yay., İstanbul 2004.

Özkaya, Muharrem, “Klasik Mantıkta Önergeler ve Halidi’nin Önerme Anlayışı”, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D.* XVI/27, (2013): 75-93.

Sezgin, Erkut, “Önerme Kavramının Gelişimi”, *Felsefe Tartışmaları* 5. Kitap, (1989): 76-83.

Türker, Sadık “George Boole ve Mantık Cebiri”, ed. Yücel Yüksel, Şafak *Ural’a Armağan*, Alfa Yay., İstanbul 2012.

Wittgenstein, Ludwig, *Tractatus Logico-Philosophicus*, çev. Oruç Aruoba, İstanbul 2002.

Yıldırım, Cemal, “Matematik Önergeleri”, *Felsefe Tartışmaları* 4. Kitap, (1988): 99-100.

MODALİTE-MODAL/KİPLİ ÖNERMELER

Aslan-Demir, Sema, *Türkçede İsteme Kipliği*, Grafiker Yay., Ankara 2008.

Benzer, Ahmet, *Türkçede Zaman, Görünüş ve Kiplik*, Kabalcı Yay., İstanbul 2012.

Bolay, M. Naci, “Modalite Meselesi ve Modal Önermeler Yönünden Aristo ile Farabi’nin Bir Mukayesesi”, *Seminer D. Özel Sayısı*, İzmir 1989.

Bolay, Naci-Grünberg, Teo, “İbn Sinadaki Modalitelerin Modern Mantık Açısından İncelenmesi”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildirileri*, 17-20 Ağustos, Ankara 1983.

Bolay, Süleyman Hayri, “İbn Sînâ’da Contingence Anlayışı”, *Uluslararası İbn Türk, Hârezmî, Fârâbî, Beyrûnî ve İbn Sînâ Sempozyumu Bildirileri*, Ankara 9-12 Eylül 1985, Ankara 1990, s. 149-152.

Corcu, Demet, “Zorunluluk Kipliği Belirtisi -mAI’ın Anlamsal İyçyapısı”, *Dilbilim Araştırmaları* (2005), 33-44.

Corcu, Demet, *A Linguistic Analysis of Necessity as A Part of The Modal System in Turkish*, YL, Mersin Ü. SBE, Mersin 2003.

Çapak, İbrahim, “Ebi Salt Dani’nin Modalite Anlayışı”, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D.* 10, (2004).

Çapak, İbrahim, “İlk Dönem İslâm Mantıkçılarının Modaliteye Yaklaşımı”, *Felsefe Dünyası* 39, (2004/1): 144-158.

Demircioğlu, Erhan, “Olumsal A Priori ve İki Tip Zorunluluk”, *Felsefe Tartışmaları* 32. Kitap, (2004): 47-64.

Derin, Necmi, “Vâcib ve Mümkün Kavramlarının Kullanım Farklılığı”, *Felsefe Dünyası* 55, 2012/1.

Ercilasun, Ahmet Bican, “Türkçede Emir ve İstek Kipi Üzerine”. *Türk Gramerinin Sorunları Toplantısı* (22-23 Ekim 1993), TDK Yay. Ankara (1995): 61-72.

Gelenbevî, İsmail, *Miftahu Babî’l-Müveccihât*, Tahkik: Ahmet Akgüç, *İsmail Gelenbevî’de Varlık Düşüncesi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2006.

Gülsevin Gürer, “Türkiye Türkçesinde Zaman ve Kip Çekiminde Birleşik Yapılar Üzerine”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten* (1997): 215-224.

Gülsevin, Gürer, “Eski Türkiye Türkçesinde İstek Kipi Üzerine”, *İlmi Araştırmalar XIII*, (2002): 35-50.

Güven, Mine “Türkçe’de -Abil eki ve Kiplik Belirteçleri Üzerine”, *Proceedings of the XVth Conference on Turkish Linguistics* içinde,

haz. Ömer Demircan, Aybars Erözden, Yıldız Teknik Üniversitesi Yay., İstanbul 2001, s. 79-87.

Güven, Mine, “Türkçe’de -Abil eki ve Kiplik Belirteçleri Üzerine”, *Proceedings of the XVth Conference on Turkish Linguistics*, haz. Ömer Demircan, Aybars Erözden, Yıldız Teknik Ü. Yay., İstanbul 2001, s. 79-87.

Kılıç, Filiz, *Kırgız Türkçesinde Bilgi Kipliği: Delile Dayananların Diğer Bilgi Kiplikleriyle İlişkisi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2004.

Haklı, Şaban, “Farabi ve İbn Sina’da Modal Mantığın Bazı Temel Kavramlarının Mantıksal ve Ontolojik İçeriği”, *Felsefe Dünyası* 39, (2004/1): 111-132.

Hasırcı, Nazım, *Son Dönem Osmanlı’da Kipli Mantık*, Araştırma Yay., Ankara 2013.

Karademir, Aret, Sandıkçioğlu, Pakize Arıkan, “David Lewis’in Modal Realizmde Dünya-Ötesi Karşıolgusal Önergeler, İkinci Dereceden Dünyalar ve Dünyalar-Arası Nedensellik Sorunları”, *Felsefe Tartışmaları* 43. Kitap, (2009): 1-15.

Kaya, M. Cüneyt, *İslam Felsefesinde Metafizik Bir Problem olarak İmkân*, Dr., İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2008; *Varlık ve İmkân/ Aristoteles’ten İbn Sina’ya İmkânın Tarihi*, Klasik Yay., İstanbul 2011.

Kılıç, Berna, “Olasılık Felsefesine Bir Bakış”, *Felsefe Tartışmaları* 32. Kitap, 2004, s. 61-76.

Kocaman, Ahmet, “Modality in the Turkish Discourse”, haz. Sabri Koç, *Proceedings of the Fourth International Conference on Turkish Linguistics içinde*, Ankara ODTÜ, 1988: 463-468.

Köz, İsmail, “Antikçağ’da Mümkün Modalitesi’nin Tanımındaki Bazı Problemler”, Ankara, *Felsefe Dünyası*, 2005.

Köz, İsmail, “Modal Mantık’ta ‘Strict Implication-Material Implication (Sıkı gerektirme-Maddi Gerektirme Teorisi)”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D. 1*, (2003): 161-171.

Köz, İsmail, *İslâm Mantıkçılarında Modalite Teorisi*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2000.

Malak, Burcu, *Mantıkta Modalite ve Tarihçesi*, YL, İstanbul Ü. SBE, İstanbul 2013.

Osman, Fikret, “Sühreverdî’nin Kiplikli Önergeleri Zorunlu Olumlu Önergeme İndirgemesi Yaklaşımının Modern Mantık Açı-

sından İfade Edilmesi”, *Kaygı/Uludağ Ü. Felsefe D. 20*, (2013): 219-224.

Özil, Şeyda, “Temel Tümcelerde ve Ortaçlı yapılarda Kip Anlatımı”, *Dilbilim Araştırmaları*, (1994): 112-127.

Öner, Necati, “Klasik Mantıkta Modalite I: Modal Önermeler”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D. 15*, (1967): 69-85.

Ruhi, Şükriye; Zeyrek, Deniz, Osam, Necdet, “Türkçe’de Kiplik Belirteçleri ve Çekim Ekleri İlişkisi Üzerine Bazı Gözlemler”, *Proceedings of the IXth Conference on Turkish Linguistics* içinde, Abant İzzet Baysal Ü. Bolu, 1992, 307-315.

Sebzecioğlu, Turgay, “Türkçede Kip Kategorisi ve -Yor Biçimbiriminin Kipsel Değeri”, *Dil D. 124*, (2004): 18-33.

Uzun, Nadir Engin, “Türkçede Görünüş/Kip/Zaman **Üçlüsü**”, *Dil Dergisi 68*, (1998): 5-22.

Yarar, Emine, “Bilimsel Söylemde Olasılık Kipi”, *XV. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, Yıldız Teknik **Ü.** Yay., 2001, s. 89-98.

AKIL YÜRÜTME VE MANTIK

Akın, İbrahim, “Adalet ve Akıl Yürütme Hatalar”, *Ankara Barosu D. 65/2*, (2007): 220-225.

Akkuş Çıkla, O., Duatepe, A. “İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Orantısal Akıl Yürütme Becerileri Üzerine Niteliksel Bir Araştırma”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim F. D. 23*, (2002): 32-40.

Baykan, Fehmi, “Akıl Yürütme Üzerine”, *Felsefe Dünyası 3*, (1992): 55-66.

Bingöl, Abdulkuddûs, “İstidlal”, *DİA*, c. 23, TDV Yay., İstanbul 2001, s. 323.

Çapak İbrahim, “İzmirli İsmail Hakkı’nın Akıl Yürütme Hakkındaki Görüşleri Üzerine Bir Tahlil”, *Dârülfünûn İlahiyat Sempozyumu*, 18-19 Kasım 2009.

Erdal Cengiz, “Soru-Yanıt Mantığı: Uslamlama ve Ussallık”, *Felsefe Dünyası 18*, (1995): 56-61.

Eroğlu, Gültekin, “Akıl Yürütme Formlarının Mantık ve Bilimlerdeki Yeri ve Değeri”, *Hikmet Yurdu V/10*, (2012): 183-196.

Gödelek, Kamuran, “Akıl Yürütmeye Dair”, *Mantık*, Su Yay., İstanbul 2003.

Güzel, Cemal, “Aristoteles’te Uslamlama Çeşitleri”, *Antik Yunan’da Felsefe ve Çağımıza Etkileri*, ed. Yavuz Kılıç, Doğu Batı Yay., Ankara 2011.

Taşdelen, İskender, “Çıkarım Kalıbı”, *Felsefe A.*, 3. c., ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005.

Taşdelen, İskender, “Çıkarım Kuralı”, *Felsefe A.*, 3. c., ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005.

Umay, Aysun, Kaf, Yıldız, “Matematikte Kusurlu Akıl Yürütme Üzerine Bir Çalışma”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim F. D.* 28, (2005): 188-195.

İSTİDLÂL (TÜMDENGELİM/DEDÜKSİYON/TA'LİL)

Güzel, Cemal, “‘Batı’ ile ‘Doğu’nun Tümdengelimli Uslamlamaları: Aristoteles’in Syllogismi ile Hintlilerin Nyaya-Vaisesiası Üzerine”, *Hacettepe Ü. Edebiyat F. D.* 18/2, s. 37-53.

Özdemir, Metin, “Kelami İstidlalin Problematığı”, *Kelamda Bilgi Problemi: Bildiriler*, 2003, s. 157-184; *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D.* V/2, (2001): 175-201.

Türcan, Galip, “Kelamın Dil Üzerine Kurduğu İstidlal Şekli -Bakillani’nin Yaklaşımı Bağlamında Bir Değerlendirme-”, *Süleyman Demirel Ü. İlahiyat F. D.* 27, (2011/2): 127-138.

Ural, Şafak, “Dedüksiyonda Öncüller mi Yoksa Sonuç mu Önce Gelir?”, *Felsefe Arkivi* 26, (1987): 161-165.

Yıldırım, Cemal, “Bilimsel Buluşun Mantıksal Konumu”, *Bilim ve Ütopya* 93, (1995).

KIYAS (SYLLOGISME)

Apaydın, Yunus, “Kıyas”, *DİA*, c. 25, TDV Yay., İstanbul 2002, 529-539.

Aristoteles, *Birinci Çözümlemeler*, çev. Ali Houshiary, Dost Kitabevi, Ankara 1998.

Aristoteles, *Organon III: Birinci Analitikler*, çev. H. R. Atademir, MEB Yay., İstanbul 1966.

Atay, Hüseyin, “Mantıktaki Kıyasın Dördüncü Şekline Dair”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 16, Ankara (1968): 35-66,

Bingöl, Abdulkuddûs, “İstikra”, *DİA*, c. 23, TDV Yay., İstanbul 2001, s. 358-359.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Semerkandi’nin Kıstas’ında Kıyas Teori-
si”, *Felsefe Dünyası* 20, Ankara (1996): 10-34.

Bingöl, Abdulkuddûs, “Ta’lil”, *DİA*, c. 39, TDV Yay., İstanbul
2010, s. 511.

Bolay, M. Naci, “Mantık Tarihinde Mühim Bir Hadise ve *İmam*
Gazali” (Kıyasa Yapılan *İtirazlara Dair*), *Atatürk Ü. İlahiyat F. D.*
6, (1996): 105-112.

Çapak, İbrahim, “Gazzali’ye Göre Kıyas ve Kıyası Kuran’a Uygu-
lama”, *İslam Felsefesinin Meseleleri Sempozyumu*, Ankara 8 Kasım
2002.

Çapak İbrahim, *Kültürümüzde Kıyas: Kur’an ve Hadislerden Ör-
nekler (Syllogisme in Our Culture: Exaples for Syllogism in Qur’an
and Hadith)*, 4-6 November (Kasım) 2009, Fatih University Press,
Jakarta-Istanbul Seul, 2009, s. 149-159.

Çıkar, Mehmet Şirin, *Kıyas Bir Nahiv Usul ilmi Kaynağı*, Ahenk
Yay., Van, 2007.

Demir, Abdullah, “Karşılaştırmalı Bir Yaklaşımla Kıyas”, *Dicle*
Üniversitesi Hukuk F. D. 20-21, (2009/1-2): 157-182.

Duman, Soner, “Modern Hukukta Kıyas-Yorum İlişkisinin İslam
Hukuku Açısından Değerlendirilmesi”, *Hikmet Yurdu* 3/5, (2010):
271-292.

Duman, Soner, *Şafii’nin Kıyas Anlayışı*, TDV Yay., İstanbul 2009.

Durusoy, Ali, “Kıyas”, *DİA*, c. 25, TDV Yay., Ankara 2002, s. 525-
529.

Emiroğlu, İbrahim, “Barbara”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci,
Babil Yay., İstanbul 2004, s.107.

Emiroğlu, İbrahim, “Barbari”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci,
Babil Yay., İstanbul 2004, s.107.

Emiroğlu, İbrahim, “Baroco”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci,
Babil Yay., İstanbul 2004, s. 140.

Emiroğlu, İbrahim, “Büyük Öncül”, *A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci,
Babil Yay., İstanbul 2004, s. 954.

Emiroğlu, İbrahim, “Büyük Terim”, *A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci,
Babil Yay., İstanbul 2004, s. 957.

Emiroğlu, İbrahim, “Camenes”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci,
Babil Yay., İstanbul 2005, s. 21.

Emiroğlu, İbrahim, “Camestres”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Ceviz-
ci, Babil Yay., İstanbul 2005, s. 24.

Emiroğlu, İbrahim, "Celarent", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005, s. 125.

Emiroğlu, İbrahim, "Cesare", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2005, s. 140-141.

Emiroğlu, İbrahim, "Petito Pincipii Nedir?", *Felsefe Dünyası* 9, Ankara 1993.

Eralp, H. Vehbi, "Leibniz'in Kıyas Teorisi", *Felsefe Arkivi*, 2/3, İstanbul (1947): 65-75.

Farabi, *Kitabu'l-Kıyasi's-Sağir* (Küçük Kıyas Kitabı), çev. Mübahat Türker Küyel, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

Fârâbî, *Küçük Kıyas Kitabı*, çev. Mübahat Türker-Küyel, *Fârâbî'nin Bazı Mantık Eserleri*, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

Gelenbevi İsmail, *Kıyas Risalesi, (Risaletu'1-Kıyas)*, çev. Abdulkuddüs Bingöl, Atatürk Ü. Fen-Edebiyat F. Yay., Erzurum 1988.

Hasırcı, Nazım, "Kıyasta Ya Hep Ya Hiç Prensibi", *Felsefe Dünyası* 43.

Hasırcı, Nazım, "Kıyasın Değeri Tartışması", *Felsefe Dünyası* 47, (2008/1).

Hasırcı, Nazım, "Kıyasta Orta Terim", *Felsefe Dünyası* 45, (2007/1).

Hasırcı, Nazım, "Seçmeli Kıyasta Geçersiz Formlar (ÖSS'ye Hazırlık Kitaplarında Görülen Mantık Yanlışı)", *Dini Araştırmalar* 10/29, (2007): 145-160.

Hasırcı, Nazım, "Mantıkî Kıyas İle Fıkhî Kıyasın Karşılaştırılması", *İslami İlimler D.* 5/2, (2010): 59-73.

Hasırcı, Nazım, "John Stuart Mill'e Göre Kıyasın Değeri", *Sosyal Bilimler Araştırma D.* 10, (2007).

İbn Teymiyye, İbn-ul Kayyim el-Cevziyye, *İslam Hukukunda Kıyas*, çev. Mehmet Keskin, İhya Yay., İstanbul 1985.

İbn Teymiyye, *Kıyas*, çev. Cemal Güzel, Tevhid Yay., İstanbul 1999.

İbn-ul Kayyim el-Cevziyye, *4. Delil, Kıyas*, çev. ?, Karınca Kitapevi, İstanbul 2006.

İmamoğlu Halil, "Farabi'de Yüklemlî Kıyaslar", *İslami İlimler D.* 5/2, Güz (2010): 149-163.

Kacırcı, Temel, *Debûsî'nin Kıyas Nazariyesi*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2007.

Karakullukçu, Şule, *Kıyasın Değeri Üzerine Tartışmalar*, Dokuz Eylül Ü. SBE, YL, İzmir 2007.

Kömürcü, Kamil, “Esirüddin el-Ebheri’nin *Kitabu Beyani’l-Esrar İsimli Eserinin Mantık Bölümü Üzerine İnceleme*”, *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D.* XV/1, (2011).

Kömürcü, Kamil, *Esirüddin el-Ebheri’nin Kıyas Anlayışı*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2004; *Klasik Mantıkta Kıyas Teorisi, Ebheri Örneği*, Yayınevi Yay., Ankara 2010.

Kurt, Adnan, “Simplex Sigillum Veri”, *Cogito* 34 (2003): 199-205

Leibniz, Gottfried Wilhelm, “Sonuç Çıkarmaların Geçerliliği ve Kategorik Kıyasların Şekil ve Modlarına Dair Sayılar Vasıtasıyla Karar Verebilme İçin Kurallar (Nisan 1679)”, çev. Kutsi Kahveci, *Tabula Rasa* 4, (2002): 283-290.

Leibniz, Gottfried Wilhelm, “Tasımsal Şekillerin Matematiksel Saptanmasına Dair”, çev. Kutsi Kahveci, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D. 1*, (2002): 61-66.

Mehmedoğlu, Ali Ulvi, *Mantık ve Hukuk Felsefesinde Kıyas*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 1993.

Özel, AYTEKİN, İbn Sînâ’nın Birleşmeli Kıyas Teorisi ve Sembolik Yorumu. Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2009.

Pehlivan, Necmeddin, “İbn Sînâ’nın “Düz Döndürme” Tarifi Hakkında Bazı Tartışmalar”, *Felsefe Dünyası* 51, (2010/1): 212-225.

Pehlivan, Necmeddin, “İbn Sînâ’nın “Ters Döndürme” Tarifi Hakkında Bazı Tartışmalar”, *Felsefe Dünyası* 55, (2012/1): 223-239.

Pehlivan, Necmettin, *İçerik Bakımından Kıyas*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2005.

Şener, Abdülkadir, *İslam Hukukunun Kaynaklarından Kıyas İstisna İstislah*, DİB Ankara 1971, 1974, 1981.

Turay, Fatih, *Gazzali’nin Kıyas Anlayışında Münasebe Kavramı*, Rağbet Yay., İstanbul 2012.

Türker, Sadık, “Erken Klasik Arap Dilbilgisel Düşüncesinde Kıyas ve Temelleri”, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 11, (2007): 137-197.

Yaren, Tahir, *Kıyasların Yapısı*, İlahiyat Yay., Ankara 2003.

İSTİKRA (ENDÜKSİYON/TÜMEVARIM),

Batak, Kemal, “Bilim Tümevarım kaynaklı mıdır ya da Tümevarım Diye Bir Şey Var mıdır? Karl Popper’in Tümevarım Eleştirisi”, *Marmara Ü. İlahiyat F. D.* 34, (2008/1): 237-246.

Bingöl, Abdulkuddûs, “İstikra”, *DİA*, c. 23, TDV Yay., İstanbul 2001, s. 358-359.

Elgin, Mehmet, “Tümevarım Üzerine Bir 19. yy Tartışması,” *felsefelogos* 1, (2004): 55-66.

Hacıkadıroğlu, Vehbi, “Hume’da Nedensellik ve Tümevarım”, *Felsefe Tartışmaları* 7. Kitap, (1990): 46-60.

Hasırcı, Nazım, *John Stuart Mill’in Tümevarım Anlayışı*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2005.

Knuuttila, S., “Aristoteles’in Diyalektiğinde ve Retoriğinde Tümevarım”, çev. M. Kaya Sütçüoğlu, *Felsefe Tartışmaları* 24. Kitap, (1999): 127-136.

Lachelier, Jules, *Tümevarımın Temeli Hakkında*, çev. H. Ragıp Atademir, İstanbul 1967.

Nicod, Jean, *Tümevarımın Mantıksal Problemi*, çev. Tahir Yaren, Ankara 2003.

Popper, Karl R., *Bilimsel Araştırmanın Mantığı*, çev. İ. Aka, İ. Turan, YKY, İstanbul 1998.

Şekerci, Ahmet Erhan, “David Hume’da Tümevarım’ın İmkânları”, *Kutadgubilig: Felsefe-Bilim Araştırmaları* 16, (2009): 107-126.

Uyanık, Mevlüt, “İbn Sînâya Göre Tümevarımın Tutarlılığı Meselesi”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu (Bildiriler)*, ed. Kolektif, Kültür A.Ş., İstanbul 2011, s. 197-214.

Uyanık, Mevlüt, “Tümevarım Meselesi-İbn Sînâ Merkezli Yeni Bir Okuma”, *Hitit Ü. İlahiyat F. D.* 11/21, (2012): 195-230.

TEMSİL (ANALOJİ)

Bolay, Naci-Grünberg, Teo, “İbn Sinadaki Modalitelerin Modern Mantık Açısından İncelenmesi”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildirileri*, Ankara 1983, s. 17-20

Aristoteles, *Kategoriler*, çev. Saffet Babür, İmge Yay., Ankara 2002.

Ay, Mahmut, “İşârî Tefsirde İtibâr/Analoji Yöntemi”, *Dinî ve Felsefî Metinler Yirmi Birinci Yüzyılda Yeniden Okuma, Anlama ve Algılama Sempozyumu*, Bildiri Kitabı, c. 2, 2011.

BEŞ SANAT

Çetin, Ali, “Beş Sanat ve Öncülleri”, *Toplum Bilimleri D.* 5/10, (2011): 145-154.

Emiroğlu, İbrahim, "Beş sanat", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, s. 343-344.

Çapak, İbrahim, "Gazali'ye Göre Beş Sanatta Kullanılan Öncül Çeşitleri", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü. İlahiyat F. D.* 6, (2005).

BURHAN (DEMONSTRATION)

Altuner, İlyas, "Beyânî ve Burhânî Epistemolojilerin Yöntem Tartışmaları Açısından İncelenmesi", *An International Journal of Philosophy* 2, 2011, s. 89-103.

Aristoteles, *Organon IV: İkinci Analitikler*, çev. H.R. Atademir, MEB Yay., İstanbul 1967.

Babür, Saffet, "İkinci Çözümlemeler ya da İlk Bilgi-Kuramı Kitabı", Aristoteles, *İkinci Çözümlemeler*, çev. Ali Houshiary, YKY, İstanbul 2005.

Bajrami, Mustafa, *Klasik Mantıkta Burhan*, Dokuz Eylül Ü. SBE, YL, İzmir 1998.

Birgül, Fatih, *İbn Rüşd'de Burhan*, Uludağ Ü. SBE, Dr., Bursa 2009.

Daşdemir, Yusuf, "İbn Sinâ Mantığında Burhânî Bilimlerin Konu, İlke ve Sorunları", *Felsefe Dünyası* 55, (2012/1): 219-240.

Emiroğlu, İbrahim, "Burhan", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, s. 894-896.

Fârâbî, *Kitâbu'l-Burhân*, çev. Ömer Türker-Mahir Alper, Klasik Yay., İstanbul 2009.

Fârâbî, *Soyut Varlıkların İspatı*, çev. Hüseyin Aydın, *Uludağ Ü. İlahiyat F. D.* 1/1, (1986): 9-12; *Fârâbî'nin 'Şerâitu'l-Yakîn'i, Kesin Bilginin Şartları*, çev. Mübahat Türker-Küyel, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara 1990.

İbn Sina, *Kitâbu's-Şifa, İkinci Analitikler Burhan*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2006.

Özturan, Mehmet, *Fârâbî'nin Epistemolojisinde Kesinlik Problemi*, YL, Marmara Ü. SBE, İstanbul 2007.

Yavuz, Yusuf Şevki, "Burhan", *DİA*, c. 6, TDV Yay., İstanbul 1992, s. 429-430.

Yıldız, Ahmet, *Fârâbî'de Burhân*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2002.

Mayer, Toby, "İbn-i Sinanın 'Burhan'us-sıddikin'i", çev. Temel Yeşilyurt, *Fırat Ü. İlahiyat F. D.* (2003): 255-276.

CEDEL (DIALECTIC)

Atay, Hüseyin, “Kur’an’a Göre Münâzara Metodu”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 17, (1969): 259-275.

Çetin, Ali, “Aristoteles’te ve İslam Mantıkçılarında Diyalektiğin Kullanımları”, *Toplum Bilimleri* 5, (2011): 31-53.

Çubukçu, Aydın, *Mantık ve Diyalektik*, Evrensel Basım Yay., İstanbul 1993.

Demirci, Mustafa, “Mutezilenin İslam Medeniyetine Katkıları: Cedel-Tercüme ve Tabii Bilimlerdeki Rolü”, *Marife: Bilimsel Biri-kim*, D. III/3, Konya (2003): 109-130.

Doğan, Hüseyin, “İslâm Düşüncesinde Bir Tartışma Metodolojisi Olarak Cedel”, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D.* XIII/24, (2011/2): 157-174.

Elmaî, Zahir b. Awad, *Kur’an’da Tartışma Metotları*, çev. Ercan Elbinsoy, Pınar Yay., İstanbul 1984.

Emiroğlu, İbrahim, “Cedel Nedir?”, *Dokuz Eylül Ü. İlahiyat F. D.* 12, İzmir (2000): 17-37.

Emiroğlu, İbrahim, “Cedel’in İşleyişi ve Değeri”, *Dokuz Eylül Ü. İlahiyat F. D.* 13, (2000): 9-33.

Emiroğlu, İbrahim, “Cedel”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2004, s. 108-109.

Erkol, Ahmet, “Kelami Bilgi Yöntemi Olarak Cedel ve Cedel Yöntemini Kullanmada Eş’ari Örneği”, *Dicle Ü. İlahiyat F. D.* IV/2, (2002): 67-94.

Evans, J. D. G., “Eski ve Modern Diyalektik”, çev. D. Kanıt, *Artı* 23 (1994).

Hilav, Selahattin, *Diyalektik Düşüncenin Tarihi*, Sosyal Yay., İstanbul 1997.

İbn Sina, *Kitâbu’ş-Şifa, Topikler, Cedel*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2008.

Knuuttila, S., “Aristoteles’in Diyalektiğinde ve Retoriğinde Tümevarım”, çev. M. Kaya Sütçüoğlu, *Felsefe Tartışmaları* 24. Kitap, (1999): 127-136.

Kuçuradi, İonna, “Çeşitli Diyalektik Kavramları: Metot ve Görüş”, *Çağın Olayları Arasında*, Ayraç Yay., Ankara 1997.

Mavil, Hikmet Yağlı, “Ebü’l-Hasan el-Eş’arî’nin Kelam Sisteminde Bir Bilgi Kaynağı Olarak Cedel”, *Kelam Araştırmaları D.* 10/2, (2012): 175-186.

Miller, Larry, "Farâbî'nin Edeb el-Cedel Hakkındaki Tartışması", çev. Ahmet Cevizci, *Uluslararası İbn Türk, Hârezmî, Fârâbî, Beyrûnî ve İbn Sînâ Sempozyumu Bildirileri*, 09-12 Eylül 1985, (1990): 213-217.

Özen, Şükrü, "İlm-i Hilâf yahut Fukahâ Metoduna Göre Cedel Hakkında Klasik Bir Metin: Menşeü'n-Nazar", *Makâlât* 2, (1999): 171-198.

Sezgin, Ömür, "Mantık, Diyalektik ve Gerçek", *Bilim ve Sanat* 5, s. 12.

Ural, Şafak, "Diyalektik Düşünce ve Mantık", *Felsefe Arkivi, İstanbul Ü. Edebiyat F. D.* 21, (1991): 1-126.

Yavuz, Yusuf Şevki, *Kur'an-ı Kerîm'de Tefekkür ve Tartışma Metodu*, İlim ve Kültür Yay., Bursa 1983.

HİTABET (RETORIC),

Açık, Tansu, *Retorik Kuramının Doğuşu*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 1989.

Aristoteles, *Retorik*, çev. M. H. Doğan, YKY, İstanbul 2008.

Butterworth, Charles E., "İbn Rüşd'ün Aristo'nun Topikleri, Retoriki ve Poetiki Üzerine Üç Kısa Şerhi", çev. Metin Özdemir, *Kelam Araştırmaları* 7/2 (2009): 81-134.

Can, Baki, "Retoriğin Tarihi Temelleri, *Düşünceler*", *Ege Ü. İletişim D.* 7/6, (1993): 111-121.

Cebi, Murat Sadullah, "Sembolik/Retoriksel Bir Eylem Olarak Dil'in Anlam İnşasındaki Aracılık İşlevi", *Selçuk İletişim D.* 5, (2008): 183-198.

Consigny, S. "Eytişimsel, Retoriksel ve Aristotelesci Retorik", çev. M. Kaya Sütçüoğlu, *Felsefe Tartışmaları* 25. Kitap, (1999): 151-157,

Çaldak, Süleyman, "Belâğat", *Felsefe A.*, c. 2, Babil Yay., İstanbul 2004, s. 245-252.

Çoşkun, Abdulkadir, *İbn Sinâ'da Retorik*, Dr., Marmara Ü. SBE, İstanbul 2010; *İbn Sinâ Felsefesinde Retorik*, Litera Yay., İstanbul 2011.

Dürüşken, Çiğdem, "Pro Archia ve Rhetorica Teknikleri Üzerine Bir Deneme", *Kuram* 8-9, İstanbul 1995.

Dürüşken, Çiğdem, "Rhetorica Ad Herennium'da Sözcük ve Anlam Sanatları", Lucerna, *Klasik Filoloji*, 3. sayı, Klasik Yayınlar, İstanbul 1995.

Dürüşken, Çiğdem, *Rhetorica*, Arkeoloji ve Sanat Yay., İstanbul 2001.

Er, Hüseyin, *Mantıkta Hitabet*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 1999.

Fırıncı, Türkan, “Platon’da Retorik Kuramı”, *ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar* 4/2, (2011): 31-46.

Gaonkar, Pilip Parameshwar, “İnsan Bilimlerinde Retoriğe Dönüş Üzerine Düşünceler”, *Retorik, Hermeneutik ve Sosyal Bilimler*, der. çev. Hüsamettin Arslan, Paradigma Yay., İstanbul 2002.

Karaman, Sıla, *Retorikte Genel İnandırma Tarzları Hakkında Bir Araştırma*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2012.

Keyinci, Ceyda Üstünel, “Aristoteles’in Paradeigma Anlayışı ve Cicero’nun Retorikteki Kullanımına Etkisi”, *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler D.* 17, (2014): 289-307.

Knuuttila, S., “Aristoteles’in Diyalektiğinde ve Retoriğinde Tümevarım”, çev. M. Kaya Sütçüoğlu, *Felsefe Tartışmaları* 24. Kitap, (1999): 127-136.

Kömürcü, Kamil, “Antik Yunan’da Retorik Algısı”, *Felsefe Dünyası* 59, (2014/1).

McGee, Michael Calvin, John L. Lyne, “Bilgi İddialarını Retorik Açıdan Ele Almanın Bazı Unsurları”, *Retorik, Hermeneutik ve Sosyal Bilimler*, der. çev. Hüsamettin Arslan, Paradigma Yay., İstanbul 2002.

Meyer, Michel, *Retorik*, çev. İsmail Yerkuz, Dost Kitapevi, Ankara 2009.

Nuyan, Elif, “Sofistler ve Retorik”, *Kaygı Uludağ Ü. Fen Edebiyat F. Felsefe D.* (2002): 90-93.

Rayman, Hayrettin, *Stilizm Retorik Poetika*, Gazi Kitabevi, Ankara 2010.

Sönmez, Aykar, *Batı Retoriğinin Genel Terimleri Üzerine Bir Araştırma*, Dr., Ege Ü. SBE, İzmir 2008.

Sütçüoğlu, M. Kaya, *Aristoteles’in Retorik Kanıtlama Teorisi*, Dr., Ege Ü. SBE, İzmir 1997.

Yetiş, Kâzım, *Belagattan Retoriğe*, Kitabevi Yay., İstanbul 2006.

Aristoteles, *Şiir Sanatı Üzerine*, çev. Nazile Kalaycı, Bilim ve Sanat, Ankara 2005.

Babür, Saffet, “Nous poietikos” (intellectus agens) Kavramı”, *Özne Felsefe D. Aristoteles ve Felsefesi Özel Sayısı*, 11-12 Kitap, (2009-2010): 66-68.

Bayraktar, Mehmet, “Fârâbî’nin Şiir Sanatının Kanunları Adlı Risâlesi”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 36, 1997; *İslâm Düşüncesi Yazıları*, Elis Yay., Ankara 2004.

Fârâbî, “Makâle fî Kavânîni Sınâ’ati’ş-Şu’ar’a li’l-Mu’allimi’s-Sânî, Şiir Sanatının Kanunları”, çev. Mehmet Bayraktar, *İslâm Düşüncesi Yazıları*, Elis Yay., Ankara 2004.

Tunali, İsmail, “Aristoteles Poetiğinin Kendi Düşünceleriyle Münasebeti”, *Felsefe Arkivi* 12, (1961): 55-91.

MUĞALATA (SOPHISTIC ELENCH)

Aristoteles, *Yorum Üzerine*, çev. Saffet Babür, İmge Yay., Ank. 2002.

Aristoteles, *Sofistik Çürütmeler Üzerine*, çev. Oğuz Özügül, Say Yay., İstanbul 2007.

İbn Sina, *Kitâbu’ş-Şifa, Sofistike Deliller Safsata*, çev. Ömer Türker, Litera Yay., İstanbul 2006.

Porphyrios, *İsagoge Aristoteles’in Kategorilerine Giriş*, çev. Betül Çotuksöken, Remzi Kitapevi, İstanbul 1986.

Emiroğlu, İbrahim, “Muğalata Nedir?”, *Dokuz Eylül Ü. İlahiyat F. D.* 8, (1992).

Emiroğlu, İbrahim, “İbn Sina’nın Sofistik Çürütmeler’i Üzerine Bir İnceleme”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu Bildiriler*, İstanbul 2008, s. 175-196.

YUNAN MANTIĞI VE ARAP NAHVİ (DİLBİLİMİ)

Abed, Shukri B., “Dil”, (çev. Şamil Öçal, H.Tuncay Başoğlu), *İslam Felsefesi Tarihi* içinde, ed. Seyyid Hüseyin Nasr, Oliver Leaman, Açılım Kitap, İstanbul 2007.

Adanalı, A. Hadi, “Erken Dönem İslam’da Gramer ve Mantık Tartışması”, *İslâmiyât [Karşılaşma 2: İslam ve Helenistik Kültür Özel Sayısı]* VII/2, (2004): 61-73.

Adanalı, Hadi, *Logical Form and Grammatical Form in Bertrand Russell*, YL, ODTÜ, SBE, Ankara 2001.

Altuner, İlyas, “Beyânî ve Burhânî Epistemolojilerin Yöntem Tartışmaları Açısından İncelenmesi”, *Beytulhikme An International Journal of Philosophy* 2, (2011): 89-103.

Bazı, Saad Abdurrahman, “Metodolojinin Ötesinde Batı Edebî Eleştirisinde Önyargı Biçimleri”, içinde, Önyargı -*Fen ve Sosyal Bilimlerde Önyargı-*, Abdulvahab M. El-Messiri, çev. İbrahim Kapaklıkaya, Mahya Yay., İstanbul 2012, s. 245-275.

Bilen, Osman, “Ebu Bîşr Metta ile Ebu Sa’id Sîrâfî Arasında Mantık ve Gramer Üzerine Bir Tartışma”, *İslamiyât* 2, (2004): 155-172.

Bilen, Osman, “Mantık ile Gramer İlişkisi Üzerine İki Görüş”, *Doğuz Eylül Ü. İlahiyat F. D.* 14, (2001): 89-100.

Câbirî, Muhammed Âbid, *Arap-İslam Aklının Oluşumu*, çev. İbrahim Akbaba, Kitabevi Yay., İstanbul 2001.

Câbirî, Muhammed Âbid, *Arap-İslam Kültürünün Akıl Yapısı*, çev. Burhan Köroğlu, Hasan Hacaklı, Ekrem Demirli, Kitabevi Yay., İstanbul 2001.

Çıkar, Mehmet Şirin, “ez-Zeccâcî’nin *el-İdâh fi ‘ileli’n-nahv ve el-Cumel fi’n-nahv* adlı eserleri Bağlamında Nahiv İlmine Bakışı”, *Nüşa*, 4/14, (2004): 71-79.

Çıkar, Mehmet Şirin, “Nahiv-Mantık Tartışmalarında Yahya b. Adî’nin Konumu ve “Yunan Mantığı ile Arap Nahvi Arasındaki Fasiiller” adlı Makalesi”, *Kutadgubilig Felsefe-Bilim Araştırmaları D.* 7, (2005): 65-76.

Çıkar, Mehmet Şirin, *Nahivcilerle Mantıkçılar Arasındaki Tartışmalar*, TDV-İSAM Yay., İstanbul 2009.

Dionysios Thraks, *Grammer Sanatı*, çev. ve yorum: Eyüp Çoraklı, Kabalcı Yay., İstanbul 2006.

Doğan, Ali Fahri-Küçük, Hülya, “Süfi Kalplerin Nahvi: Abdulkerîm el-İşeyrî’nin *er-Risâle fi’n-Na’vi’l-Mu’evvel* Adlı Eseri”, *Ankara Ü. İlahiyat F. D.* 54/1, (2013): 65-85.

Doru, Nesim, “Yahya Adî’ye Göre Mantık-Gramer (Dilin Mantığı ve Mantığın Dili Üzerine Bir Tartışma)”, *Dicle Ü. İlahiyat F. D.* 6/1, (2004): 39-48.

Durusoy, Ali, “Nâhiv-Mantık Tartışmaları Bağlamında Sekkâki’nin Yeri”, *Marmara Ü. İlahiyat F. D.* İstanbul 27 (2004/2): 25-39.

Endress, Gerhard, “Klasik İslam Düşüncesinde Yunan Mantığı Savunucuları ile Arap Nahivcileri Arasındaki Tartışmalar”, çev. M. Şirin Çıkar, *EKEV Akademi D. VI/11*, (2002): 205-216.

Fazlıoğlu, Şükran, “Vaz’”, *DİA*, c. 42, TDV Yay., İstanbul 2012, s. 576-578.

Görgün, Tahsin, “Lafız”, *DİA*, c. 27, TDV Yay., İstanbul 2003, s. 44-46.

Gündüzöz, Soner, *Arap Düşüncesinin Büyübozumu-Arap Dilbiliminin Felsefi ve İdeolojik Yapılanma*, Etüt Yay., Samsun 2011.

Hekimoğlu, Muhammet, “Dilbilgisi-Tasavvuf Sentezi Bir Risale: Nahvü’l-Kulüb”, *Nüşa Şarkiyat Araştırmaları D. VII/25*, (2007/II): 24.

Leaman, Oliver, “İslam Düşüncesinde Mantık Düşmanlığı”, çev. Yasin Daşdemir, *Selçuk Ü. İlahiyat F. D. 31*, (2011): 251-268.

Libera, Alain de, *Ortaçağ Felsefesi*, çev. Ayşe Meral, Litera Yay., İstanbul 2005.

Mez, Adam, *Onuncu Yüzyılda İslam Medeniyeti -İslam’ın Rönesansı-*, çev. Salih Şaban, İnsan Yay., İstanbul 2000.

Muslu, Ramazan, “Kuşeyrî’nin Nahiv İlmine Dair Tasavvufî Yorumu”, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D. 20*, (2009): 65-76.

Toktaş, Fatih, *İslam Düşüncesinde Felsefe Eleştirileri*, Klasik Yay., İstanbul 2004.

Türker, Mübahat, “Mûsâ b. Maymûn’un Makâla fî Sınâ’at al-Mantık”, *İslam Tetkikleri D. 3/1-2*, İstanbul (1960): 49-110.

Türker, Sadık, *Aristoteles, Gazzâlî ve Leibniz’de Yargı Mantığı*, Dergâh Yay., İstanbul 2002.

Versteegh, Kees, “Bir Onuncu Yüzyıl Gramercisinde Felsefenin Tanımı”, çev. Ömer Mahir Alper, İstanbul Ü. İlahiyat F. D. 21, (2005): 131-156.

Yaren, M. Tahir, *İslam Kültüründe Mantık Çalışmalarına Karşı Fikirler*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 1982.

Ulukütük, Mehmet, “Dinin Grameri versus Felsefenin Mantığı: İslam Düşüncesinde Dinî ve Felsefi Epistemeler Gerilimin Mantıksal ve Gramatik Temelleri”, *İnönü Ü. İlahiyat F. D. 3/2*, (2012): 135-162.

MANTIK VE DİNÎ İLİMLER

Altunya, Hülya, “Mantık ve Dînî İlimler İlişkisinin Tarihsel Gelişimi Üzerine Kısa Bir Tahlil”, *Süleyman Demirel Ü. İlahiyat F. D.* 30, (2013/1): 57-72.

KELAM-MANTIK

Aydın, Hüseyin, *Ebu'l-Hasen el-Eş'arî'de Nazar ve İstidlâl*, Nehir Yay., Malatya 2003.

Aydın, Ömer, “Kelâm-Mantık İlişkisi”, *İstanbul Ü. İlahiyat F. D.* 7, (2003): 1-14.

Bozkurt, Mustafa, “Aristo Mantığındaki Tanım Teorisinin Müteahhırûn Kelâmcıları Üzerindeki Etkisi”, *Hikmet Yurdu* 3, (2009): 235-242.

Çapak, İbrahim, Kuşlu, Harun, “Maturidi ve Mantık Literatürü”, *Maturidinin İnanç Dünyası*, ed. Şaban Ali Düzgün, Kültür Bakanlığı Ankara 2011, s. 183-205.

Demir, Hilmi, “Kelâm Düşünce Tarihinde Yaygın Bir Hatanın Tashihi (İn'ikâs-ı Edille) ve Mütekaddimîn Kelâmı ile Mantık İlişkisi Üzerine Bir Eleştiri”, *Dinî Araştırmalar* XI/29, (2007): 79-114.

Demir, Hilmi, *Delil ve İstidlalin Mantıkî Yapısı -İlk Dönem Sünni Kelâm Örneği-*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2001.

Demirci, Mustafa, “Mutezilenin İslam Medeniyetine Katkıları: Cedel-Tercüme ve Tabii Bilimlerdeki Rolü”, *Marife: Bilimsel Birikim D.* III/3, (2003): 109-130.

Erkol, Ahmet, “Kelâm İlminde “Kıyâsu'l-Gâib ‘Ala’ş-Şâhid” Metodunun Kullanımı”, *EKEV Akademi D. -Sosyal Bilimler-*, VIII/20, (2004): 157-176.

Erkol, Ahmet, “Kelami Bilgi Yöntemi Olarak Cedel ve Cedel Yöntemini Kullanmada Eş'ari Örneği”, *Dicle Ü. İlahiyat F. D.* IV/2, (2002): 67-94.

Evkuran, Mehmet, *Sosyal Bilimler Mantığı ve Kelam*, Araştırma Yay., Ankara 2005.

Koloğlu, Orhan Ş. “Esmâ-i Hüsnâ'da Tevkîfilik-Kıyâsîlik Problemi: Fahreddin er-Râzî Örneği”, *Uludağ Ü. İlahiyat F. D.*, XIII/2, (2004): 231-251.

Özdemir, Metin, “Kelami İstidlalin Problematığı”, *Kelamda Bilgi Problemi: Bildiriler*, 2003, s. 157-184; *Cumhuriyet Ü. İlahiyat F. D. V/2*, (2001): 175-201.

Özel, Aytekin, “Mantığı Geleneksel Kelama Uygulamak: Şehristânî’nin Kitâbü’l-Musâraati’l Felâsife Adlı Eseri Üzerine Bir Çalışma”, *Hitit Ü. Çorum İlahiyat F. D. 8/15*, (2009): 103-117.

Özervarlı, M. Sait, *İbn Teymiyye’nin Düşünce Metodolojisi ve Kelâmculara Eleştirisi*, İSAM, İstanbul 2008.

Türcan, Galip, “Kelamın Dil Üzerine Kurduğu İstidlal Şekli -Bakillani’nin Yaklaşımı Bağlamında Bir Değerlendirme-”, *Süleyman Demirel Ü. İlahiyat F. D. 27*, (2011/2): 127-138.

Türker, Ömer, “Eşiarî Kelâmının Kırılma Noktası: Cüveynî’nin Yöntem Eleştirileri”, *İslâm Araştırmaları D. 19*, (2008): 1-26.

Uyanık, Mevlüt, “İslam Kelamında Aristo Mantığının Sistematik Reddi”, *MEB, Din Öğretimi D. 25*, (1990): 65-75.

Yeşilyurt, Temel, “İnanç Önergelerinin Bilişselliği Sorunu”, *Kelamda Bilgi Problemi: Bildiriler*, 2003, s. 141-156.

HUKUK-FIKİH-MANTIK

Akın, İbrahim, “Adalet ve Akıl Yürütme Hatalar”, *Ankara Barosu D. 65/2*, (2007): 220-225.

Arslan Aydın, Ali, “Dini Hükümler ve Delilleri II. Kıyas ve İcma”, *Diyanet İlmi D. XI/2*, (1972): 84-86.

Berki, Ali Himmet, *Hukuk Mantığı ve Tefsir, Kanun ve Mukavelelerin Tanzim ve Tefsirine Ait Kaide ve Asıllar*, Güney Matbaacılık, Ankara 1948.

Chehata, Chafik “Hukuk Mantığı ve İslam Hukuku”, çev. İbrahim Kâfi Dönmez, *İslam Tetkikleri D. 8/1-4*, (1984): 71-88.

Çaldak, Hüseyin, *Aristoteles Mantığının İslam Usul Bilimlerini Etkisi -Fıkıh Usulü Örneklemeleri-*, Dr., Atatürk Ü. SBE, Erzurum 2006.

Demir, Abdullah, “Hukuk Tarihimizde Tartışma Metotları”, *e-Akademi Hukuk Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi*, 92, (Ekim 2009).

Derbil, Süheyp, “Kavram Bilimi ve Hukuk”, *Ankara Ü. Hukuk F. D. 2/4*, (1945): 18-39.

Dilek, Uğur Bekir, “Nassın/Mefhûm-i Muvâfakatın Delâleti: Lafzî Bir Delâlet mi Kıyas-ı Celî mi?”, *İslam Hukuku Araştırmaları D. 20*, (2012): 317-339.

Duman, Soner, “*er-Redd Ale'l-Mantıkıyyîn* Adlı Eseri Çerçevesinde İbn Teymiyye'nin Fıkhî Kıyas ile Mantıkî Kıyas Arasındaki İlişkiye Dair Görüşleri”, *Hikmet Yurdu -İbn Rüşd Özel Sayısı-*, III/6, (2010): 193-210.

Duman, Soner, “Hanefî Usulcülerinin İmam Şafî'nin Kıyas Anlayışına Yönelik Eleştirileri”, *Usûl: İslam Araştırmaları 10*, (2008): 7-36.

Duman, Soner, “Modern Hukukta Kıyas-Yorum İlişkisinin İslam Hukuku Açısından Değerlendirilmesi”, *Hikmet Yurdu*, 3/5, (2010): 271-292.

Duman, Soner, “Şafî'nin Hukuk Metodolojisinde Kıyas Kavramının Anlam ve Kapsamı”, *EKEV Akademi D. -Sosyal Bilimler-* XIV/42, (2010): 149-162.

Duman, Soner, *Şafî'nin Kıyas Anlayışı*, İSAM Yay., İstanbul: 2009.

Emiroğlu, İbrahim, “Mantık-Fıkıh Münâsebeti Üzerine”, *Yeni Ümit 77*, (2007): 8-11.

Emiroğlu, İbrahim, “Ömer Nasuhi Bilmen'in *Hukuk-i İslâmîyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu*'nun Mantıksal Açından Değerlendirilmesi”, *Felsefe Dünyası 48*, (2008): 13-26.

Er, Şükrü “Hukuk ve Matematik”, *Bayrak*, 23/745, (1976): 12-14.

Gebeş, H. Avni “Hukuk, Akıl, Mantık”, *Türkiye Noterler Birliği Hukuk Derneği 40*, (1983): 45-51.

Görgülü, Hasan Ali, “İslâm Hukukçularının Şer'î Emirlerin Delâleti Konusundaki İhtilafları ve Bunun Hüküm İstinbatına Etkisi” , *Süleyman Demirel Ü. İlahiyat F. D. 15*, (2005/2): 107-138.

Güman, Osman, “Hanefî Fıkıh Usulü Literatüründeki Lafızlar Taksiminde Mantıksal Tutarlılık Problemi: Pezdevî Örneği”, *Divan: Disiplinlerarası Çalışmalar D. XVII/33*, (2012): 103-132.

Hakkı İzmirli, İsmail, “İcma, Kıyas ve İstihsanın Esasları”, sad. Ali Duman, *Hikmet Yurdu I/1*, (2008): 149-160.

Hallaq, Wael B., “Sünnî Fıkıh Kıyasında Analojik Olmayan Kanıtlar”, çev. Bilal Aybakan, *İLAM Araştırma D. III/2*, (1998): 167-182.

Hallaq, Wael B., “Sünnî Hukuk Düşüncesinde Tümevarımsal Destekleme, Zannîlik ve Katilik”, çev. Muharrem Kılıç, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D. 6*, (2002): 161-186.

Hallaq, Wael B., “Dini ve Dini Olmayan Kültürlerde Hukuki Akıl Yürütmenin Mantığı: İslâm Hukuku ve İngiliz Hukuku (Common Law) Örneği”, çev. Muharrem Kılıç, *Sakarya Ü. İlahiyat F. D* 5, (2002): 49-69.

Hasırcı, Nazım, “Mantıki Kıyas ile Fıkhi Kıyasın Karşılaştırılması”, *İslâmî İlimler D. V/2*, (2010): 59-73.

Işıқтаç, Yasemin, *Hukuk Normunun Mantıksal Analiz ve Uygulaması*, Filiz K. İstanbul 1998, 2004.

İbn Teymiyye, İbn-ul Kayyim el-Cevziyye, *İslam Hukukunda Kıyas*, çev. Mehmet Keskin, İhya Yay., İstanbul 1985.

İltaş, Davut, *Fıkıh Usulünde Mütekellîmin Yönteminin Delâlet Anlayışı*, Dr., Erciyes Ü. SBE, Kayseri 2006.

Kaya, Eyyüp Said, *Mezheplerin Teşekkülünden Sonra Fıkhî İstidlal*, Dr., Marmara Ü. SBE, İstanbul 2001.

Kayha, Seyit Ahmet, *İslam Hukuk Metodolojisinde Lafız-Mana İlişkisi (Delalat Yolları)*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 2001.

Koşum, Adnan, *İslam Hukuk Tarihinde Kıyasın Oluşum ve Gelişim Süreci*, Işık Akademi Yay., İzmir 2010.

Naci Bolay, “İbn Sina Mantığında Modal Önergeler ve Bu Önergelerin İbn Hazm Vasıtasıyla İslâm Fıkına Uygulanışı”, *Uluslararası İbn Sina Sempozyumu*, Ankara (1983): 207-222.

Orum, Fatih, “Fıkıh Usulü Eserlerindeki Fıkhî Kıyas Örneklerinin Bu Eserlerde Çerçevesi Çizilen Fıkhî Kıyas Anlayışından Hareketle Değerlendirilmesi”, *İslam Hukuku Araştırmaları D.* 13, (2009): 261-294.

Orum, Fatih, *Klasik Fıkıh Kaynaklarındaki Kıyas Anlayışının Kuran Açısından Değerlendirilmesi*, Dr., Marmara Ü. SBE, İstanbul 2008.

Özen, Şükrü, *İslam Hukuk Düşüncesinin Aklileşme Süreci*, Dr., Marmara Ü. SBE, İstanbul 1995.

Perelman, Chaim, “Hukuksal Uslamlama ve Hukuk Mantığı”, çev. Tuğba Ballı, İstanbul Ü. *Hukuk F. Mecmuası*, 52/1-4, (1986-1987): 701- 709.

Peşe, Ahmet Muhammed, *İslam Hukuk Biliminde Lafzın Delâleti ve Mantuk-Mefhûm Ayırımına İlişkin Tartışmalar*, YL, Süleyman Demirel Ü. SBE, Isparta 2011.

Şener, Abdülkadir, *İslam Hukukunun Kaynaklarından Kıyas İstihsan İstislah*, DİB Yay., Ankara 1971, 1974, 1981.

Timsit, Gerard, “Matematik ve Hukuk”, çev. Zeynep Özlem Üs-
kül, *Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkiivi*, 1. Kitap, (1993): 53-59.

Vernengo, Roberto J. “Hukuk-Mantık İlişkisi: Hukuk Cümlesinin
Mantıksal Yorumu Üzerine”, çev. Haluk Songür, *Süleyman Demi-
rel Ü. İlahiyat F. D.* 10, (2003): 109-130.

HADİS-MANTIK

Demirci, Ahmet, “Hadis Usulünde Mantıkî Unsurlar”, *Erciyes Ü.
İlahiyat F. D.* 2, (1985): 99-138.

Çapak, İbrahim, “Kıyasın Hz. Peygamberin Hadislerine Uygulan-
ması Üzerine Bir Deneme”, ‘Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı’
Sempozyumu, 19-22 Nisan 2007, Çorum, *İslami İlimler Dergisi Ya-
yınları*, Çorum, (2007): 469-480.

KUR’AN-TEFSİR-MANTIK

Abdulkerim Seber, “Mantık İlminin Kur’ân’ı Anlamadaki Önemi
ve Klasik Tefsirlerdeki Tezahürü”, *Süleyman Demirel Ü. Fen Edebi-
yat F. SBE D.* 27, (2012): 110-111.

Akgün, İbrahim, “Kur’ân Perspektifinde Tefekkür ve Vasıtaları”,
Iğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 1, (2013): 55-80.

Atay, Hüseyin, “Kur’an’a Göre Münâzara Metodu”, *Ankara Ü.
İlahiyat F. D.* XVII, (1969): 259-275.

Baltacı, Cahid, “Kur’an Mantığı”, *İslâm Medeniyeti*, III/29, (1973):
3-4.

Bilgiz, Musa, “Kur’ân’da Bilgi ve Düşünce Üretimi”, *İnsan ve
Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1/3, (2012): 53-86.

Çağıl, Necdet, “Kur’an Nazmında Müşahede Edilen Eşsiz Mantık
Örgüsüne Dair Bir Örneklendirme: Bazı Kıyas Formlarının Kur’an’a
Uygulanması”, *Atatürk Ü. İlahiyat F. D.* 41, (2014): 1-46.

Çapak, İbrahim, “Gazali’nin Kıyası Kur’an’a Uygulanması”, *İslami
İlimler Dergisi* 2, (2006): 131-150.

Çapak, İbrahim, “Gazzali’ye Göre Kıyas ve Kıyası Kuran’a Uygula-
lama”, *İslam Felsefesinin Meseleleri Sempozyumu*, Ankara 8 Kasım
2002.

Çetin, Mustafa, “Kur’ân’da Tefekkür Kavramı”, *Dokuz Eylül Ü.
İlahiyat F. D.* 8, (1994): 43-59.

Kırca, Celal, “Mûsâ Cârullâh’a Göre Kur’ân’ın Doğru Anlaşılmasındaki Mantık Sorunu Üzerine Bazı Düşünceler”, *Kur’an Mesajı: İlmî Araştırmalar D. II/22-23-24*, (1999): 113-118.

Mir, Mustansır, “Kur’an’ın Not Ettiği Bazı Mantık Hataları”, çev. Mustafa Ünver, *Ondokuz Mayıs Ü. İlahiyat F. D. 17*, (2004): 363-368.

Şenat, Fatma Asiye, “Üçüncü Halin İmkânsızlığı İlkesinin Kur’an Yorumunu Daraltıcı Etkisi Üzerine”, *Dini ve Felsefî Metinler*, ed. Bayram Ali Çetinkaya, Sultanbeyli Belediyesi Kültür Yay., İstanbul (2012): 119-130.

Türker, Ömer, *Seyyid Şerif Cürcani’nin Tevil Anlayışı: Yorumun Metafizik, Mantikî ve Dilbilimsel Temelleri*, Dr., Marmara Ü. SBE, İstanbul 2006.

Uçar, Hasan, “Kur’ân-ı Kerîm’in Kullandığı Akıl Yürütme Metotları ve Belâğat Açısından Değerlendirilmesi”, *Marife Dinî Araştırmalar D.* (2014): 93-108.

Yavuz, Yusuf Şevki, *Kur’an-ı Kerîm’de Tefekkür ve Tartışma Metodu*, İlim ve Kültür Yay., Bursa 1983.

MİSTİSİZM-TASAVVUF-MANTIK

Akder, Necati, “Mantikî Zihniyet-Mistik Zihniyet”, *Özleyiş Bilim, Sanat, Ülkü*, 1/5, (1947): 4-5.

Ayan, Dursun, “Mevlânâ’nın Felsefe ve Mantık Karşıtı Birkaç Beyti Üzerine İslâm Ortaçağ Bilim Tarihi ve Sosyolojisi Açısından Notlar”, *Düşünen Siyaset* 16, Ankara (2002): 133-145.

Bolay, Süleyman Hayri, “Mevlana ve Diyalektik”, *I. Milli Mevlana Kongresi*, 3-5 Mayıs 1985, Konya (1986): 347-351.

Bolay, Süleyman Hayri, “Mevlana’nın Akıl Anlayışı”, *II. Milli Mevlana Kongresi*, 3-5 Mayıs 1986, Konya (1987): 165-170.

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlana’nın ‘Fihi Mâ Fih’te Yanlırlara Bakışı”, *Dokuz Eylül Ü. İlahiyat F. D. 9*, (1995): 119-137.

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlana’nın Mesnevi’de Yanlırlara Bakışı”, *Tabula Rasa*, 1/1, Isparta (2001): 97-127.

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlana’ya Göre Biçime Takılıp Kalmama”, *İslami Edebiyat* 28, İstanbul (1999): 43-44.

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlana’ya Göre Yanlırlara Düşmemek İçin Nefsi Eğitime”, *Felsefe Dünyası* 31, (2000/1): 15-24.

Emiroğlu, İbrahim, “Sa’di’nin *Bostan*’ında Bazı Ahlakî Mesajlar ve Mantıksal İncelikler”, *Felsefe Dünyası* 56, (2012): 23-55.

Emiroğlu, İbrahim, *Sufi ve Dil*, İnsan Yay., İstanbul 2002.

Emiroğlu, İbrahim, *YanlıŞ Düşünce ve Davranışlar Karşısında Mevlana*, Konya Vakfı Yay., İzmir 2000.

Hasan, Mehmet, “Mistiklik ve Mantık”, *Kültür Haftası* 11, (1936).

Muzaffer Şerif, “Mistiklik ve Mantığın Tenkide Cevabı”, *Kültür Haftası* 15, (1936).

Russell, Bertrand, *Mistisizm ve Mantık*, çev. Ayseli Usluata, Varlık Yay., İstanbul 1972; *Mistiklik ve Mantık*, çev. Yusuf Şerif, Devlet Matbaa, İstanbul 1935.

DİN DİLİ-MANTIK İLİŞKİSİ

Aliy, Abdurrahman, “Wittgenstein Felsefesinde Din Dili ve Dinî İman”, *Çukurova Ü. İlahiyat F. D.* 5/1, (2005): 157-175.

Altuğ, Taylan, *Modern Felsefede Metafiziğin Elenmesi ve Yol Açtığı Bilgi Kuramsal Sorunlar*, Dr., İstanbul Ü. Edebiyat F. İstanbul 1982.

Altunya, H. Hacınebioğlu, İsmail Latif, “Dini Epistemolojinin Mantıksal Analizinde Rasyonel Dil İnşası: Baberti Örneği”, *Süleyman Demirel Ü. İlahiyat F. D.* 29, (2012/2): 1-12.

Anlı, Ömer Faik, “Metafiziğin Dili: Dilin Şiddeti -Derrida’nın ‘Şiddet ve Metafizik’ Metni Bağlamında Şiddet-siz’liğin Olanaklarının İncelenmesi”, *Kaygı, Uludağ Ü. Fen-Edebiyat F. Felsefe D.* 15, (2010): 129-143.

Aslan, Haydar, *Din Dilinin Mantıki Statüsü Üzerine Bir İnceleme*, YL, Atatürk Ü. SBE, Erzurum 2007.

Ayer Alfred J. *Dil, Doğruluk ve Mantık*, çev. V. Hacıkadiroğlu, Metis Yay., İstanbul 1984.

Batak, Kemal, “Gazzâlî *versus* Mantıksal Pozitivizm-Metafizik Bakımından Bir Karşılaştırma-” *Marmara Ü. İlahiyat F. D.* 35/2, (2008): 91-112.

Blackstone, William T. *Dinsel Bilgi Sorunu: Felsefî Çözümlerlerin Dinsel Bilgi Sorununa Etkileri*, çev. Tuncay İmamoğlu, Ataç Yay., İstanbul 2005.

Donald, Hudson, *Wittgenstein’in Din Felsefesi*, çev. Ramazan Ertürk, A Yay., 2000.

Evans, C. Stephen, “Din Dili Problemi”, çev. Ferhat Akdemir, *On-dokuz Mayıs Ü. İlahiyat F. D.* 28, (2010): 253-273.

Ferre, Frederick, *Din Dilinin Anlamı Modern Mantık ve İman*, çev. Zeki Özcan, Alfa Yay., İstanbul 1999.

Greisch, Jean, “Basit Dilin Sınırları İçerisinde Din”, çev. Zeki Özcan, *Uludağ Ü. İlahiyat F. D.* 7/7, (1998): 601-641.

Greisch, Jean, *Wittgenstein’da Din Felsefesi*, çev. Zeki Özcan, Asa Kitabevi, Bursa 1999.

Grünberg, Teo, “Anlam Kavramı ve Metafizik Önermeler”, *ODTÜ Felsefe Bölümü 25. Yıl Etkinlikleri, Felsefe Günleri: Anlam, Bildiri Özetleri Kitapçığı*, Ankara, 17-18-19 Aralık 2008.

Hacinebioğlu, İsmail Latif, *The Logical Foundation of the Cosmological Argument: Does God Exist*, İnsan Pub. İstanbul 2008.

İmamoğlu, Tuncay, “Mantıkçı Pozitivizm, Wittgenstein ve Din”, *Atatürk Ü. İlahiyat F. D.* 35, (2011): 39-50

Jean, Greisch, “Basit Dilin Sınırları İçinde Din”, çev. Zeki Özcan, *Uludağ Ü. İlahiyat F. D.* VII/7, (1998): 601-642.

King, Robert H., *Tanrı’nın Anlamı*, çev. Temel Yeşilyurt, İnsan Yay., İstanbul 2001.

Kocabaş, Şakir, “Anlamlılık Üzerine”, *Yönelişler* 3/26, (1983): 1-6.

Kocabaş, Şakir, “Çağımızda Din Kavramı Üzerine Düşünceler”, *Yönelişler* 3/28, (1982): 4-6.

Kocabaş, Şakir, “İfadelerin Gruplandırılması”, *Yönelişler* 3/27, (1982): 21-31.

Koç, Turan, *Din Dili*, Rey Yay., Kayseri, 1995.

Kuvancı, Cenan, *Din Dili Kapalı Bir Dil Midir?*, Dr., Erciyes Üniversitesi SBE, Kayseri 2010; *Din Dili Dil Oyunu mu?*, İz Yay., İstanbul 2012.

Lukács, György, “Güzelliğin Mantık ve Metafizikteki İdesi”, *Güldeste*, 2/24, (1983): 18-19.

Macit, Nadim, “Teolojik Dilin İmkânı Üzerine-Fonksiyonel Analiz Mantığı”, *Gazi Ü. Çorum İlahiyat F. D.* 1/1, (2002/1): 1-36.

Osman, Fikret, *Din Dilinin Mantıksallığı Problemi*, Dr., Uludağ Ü. SBE, Bursa 2009; *Tanrı Üzerine Konuşmanın Anlamı Din Dilinin Mantıksallığı Problemi*, Asa Yay., Bursa 2011.

Osman, Fikret, *Modern Mantık Açısından Teolojik Çıkarımlar*, Asa Yay., Bursa 2011.

Ögçem, Engin, *Alfred Jules Ayer'in Doğrulama İlkesinin Din Diline Etkisi*, YL, Uludağ Ü. SBE, Bursa 2004.

Reçber, M. Sait, "Tanrı ve Ahlâki Doğruların Zorunluluğu", *Ankara Ü.İlahiyat F. D.* 44/1, (2003): 135-160.

Yeşilyurt, Temel, "Tanrı Vardır İfadesinin Mantıkî Statüsü", *Fırat Ü. İlahiyat F. D.* 4, (1999): 167-184.

Yeşilyurt, Temel, *Söz'ün Anlamı: Teolojik Dilin Paradoksal Görünümü Üzerine Bir Çözümleme*, İlahiyat Yay., Ankara 2007.

Yıldırım, Ali, "Çağdaş İngiliz Felsefesinde Din Dilinin Fonksiyonel Analizi", *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları D.* 1/2, (2012): 320-344.

MANTIK YANLIŞLARI

Baba, Çoşkun, *T.B.M.M. 20 Dönem 1. Yasama Yılı Genel Kurul Tutanaklarının Mantıksal Açısından İncelenmesi*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2007.

Dalkılıç, Bayram, "Mehmet Akif'e Göre Mantık Yanlışları ve Sonuçları", *I. Uluslararası Mehmet Akif Sempozyumu*, 19-21 Kasım, Burdur 2008.

Emiroğlu, İbrahim, "Ağdalı Dil ile Nüfuz Sağlama Yanışı", *Felsefe A.*, c. 1, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2003, 85-86.

Emiroğlu, İbrahim, "Aksini Gerekli Görme Yanışı", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2004, 569-574.

Emiroğlu, İbrahim, "Argumentum Ad Baculum", *Felsefe A.*, c. 1, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2003, 548-549.

Emiroğlu, İbrahim, "Argumentum Ad Hominem", *Felsefe A.*, c. 1, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2003, 549-550.

Emiroğlu, İbrahim, "Argumentum Ad Ignorantiam", *Felsefe Ansiklopedisi*, c. 1, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2003, 550.

Emiroğlu, İbrahim, "Argumentum Ad Misericordiam", *Felsefe A.*, c. 1, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2003, 550-551.

Emiroğlu, İbrahim, "Argumentum Ad Verecundiam", *Felsefe A.*, c. 1, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2003, 551.

Emiroğlu, İbrahim, "Belirsizlik Yanışı", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, 255-256.

Emiroğlu, İbrahim, "Biçim Yanlışları", *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2004, 367-370.

Emiroğlu, İbrahim, “Birden Çok Konuyu Tek Konu Gibi Sorma Yanlışı”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Etik Yay., İstanbul 2004, 648-649.

Emiroğlu, İbrahim, “Bölme yanlışı”, *Felsefe A.*, c. 2, ed. Ahmet Cevizci, Babil Yay., İstanbul 2004, 809-810.

Emiroğlu, İbrahim, “Mantıkta Yanlışların Ele Alınışı”, *Dokuz Eylül Ü. İlâhiyat F. D.* VII, İzmir 1992, s. 181-189.

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlânâ Celâledin er-Rûmîye Göre Görünüş ve Biçime Takılıp Kalmama”, *Tabula rasa Felsefe-teoloji* 1/3, (2001): 31-43.

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlânânın Mesnevî’de Yanlışlara Bakışı”, *Türkiye I. İslâm Düşüncesi Sempozyumu*, İstanbul 1996.

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlânânın Mesnevî’de Yanlışlara Bakışı”, *Tabula rasa Felsefe-Teoloji* 1/1, (2001): 97-127.

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlânâyâ Göre Biçime Takılıp Kalmama”, *İslâmî Edebiyat* 28, (1999): 43-44.

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlânâyâ Göre İnsanı Yanlışlara Sevke-den Bazı Nedenler”, *Türk Felsefe Derneği 2000 Felsefe Kongresi (İnsan Felsefesi)*, (03-05 Kasım Ankara (2000).

Emiroğlu, İbrahim, “Mevlânâyâ Göre Yanlışlara Düşmemek İçin Nefsi Eğitime”, *Felsefe Dünyası* 31, (2000/1): 15-23.

Emiroğlu, İbrahim, “Yanlışlara Düşme Nedenleri”, *MEB, Din Öğretimi D.* 32, (1992): 91-98.

Emiroğlu, İbrahim, *Mantık Yanlışları Üzerine Bir Araştırma*, Dr., Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 1991; *Mantık Yanlışları*, İFAV Yay., İstanbul 1993; Elis Yay., Ankara 2004.

Erbarıştıran, Tufan, “Mutluluk’ta Dil ve Mantık Hataları”, *Sanat ve Hayat*, 5-6, (2003): 74-77.

Ural, Şafak, “Bir Mantık Kavramı Olarak Yanlışlık”, *Felsefe Dünyası* 3, (1992): 13-25.

Yilmaztürk, Osman, *Medyadaki Reklamlarda Mantıksal Uygun-suzluklar*, YL, Dokuz Eylül Ü. SBE, İzmir 2012.

İSLAM DÜŞÜNCESİNDE MANTIK ALEYHTARLIĞI

Duman, Soner, “er-Redd Ale’l-Mantıkıyyîn Adlı Eseri Çerçevesinde İbn Teymiyye’nin Fikhî Kıyas ile Mantıkî Kıyas Arasındaki İlişkiye Dair Görüşleri”, *Hikmet Yurdu -İbn Rüşd Özel Sayısı-*, III/6, (2010): 193-210.

Gül, Şirin, *İbn Hazm'ın Kıyası Reddi*, YL, Ankara Ü. SBE, Ankara 2001.

Hasırcı, Nazım, "İbn Teymiyye'nin Mantık Eleştirisi", *Uluslararası 13. Yüzyılda Felsefe Sempozyumu Bildirileri*, 2014, s. 132-149.

Hasırcı, Nazım, *İbn Teymiyye'nin Mantık Eleştirisi*, Araştırma Yay., Ankara 2010.

Leaman, Oliver, "İslam Düşüncesinde Mantık Düşmanlığı", çev. Yasin Daşdemir, *Selçuk Ü. İlahiyat F. D.* 31, (2011): 251-268.

Uludağ, Süleyman, "İbn Teymiyye'de Mantık Meselesi", *İslami Araştırmalar* 4, (1987): 40-51.

Uyanık, Mevlüt, "İslam Kelamında Aristo Mantığının Sistematik Reddi", *MEB, Din Öğretimi D. 1.* 25, (1990): 65-75.

Yaren, M. Tahir, *İslam Kültüründe Mantık Çalışmalarına Karşı Fikirler*, Dr., Ankara Ü. SBE, Ankara 1982.

Can We Talk About A Tradition of Logic in Turkey? A Thematic and Bibliographical Investigation

Abstract

In this article, the question of "Can we talk about a tradition of logic in Turkey?" is being handled within the context of a thematic bibliography. Because we believe that we can only talk about such a tradition with the bibliography of a directly related works. Thus, we wanted to make a bibliographical investigation of such a possible tradition in Turkey. This study is not only related with the logic in itself as a discipline but also logic as a possibility ground for all intellectual activities. The bibliography involves the works specific to and related with logic in Turkey such as Phd, master degree theses, articles, books, papers, symposium notes between 1928 which is the year of Alphabet Revolution and 2014. One of the authentic part of the study is its thematic forms. The reason why this is so is that we firstly wanted to determine in which issues and how many logic studies have been made, thus pointing out the issues that have been neglected, and so help people who want to study in logic field. Finally we determined some problems related with the works of logic in Turkey. The most important point is that the works made in Turkey have been made without the consciousness of history of logic and been prepared mostly for academic purpo-

ses and so in the form of specific studies. As a result of extremely specialization, they are extorted from their authentic historical perspective. The best evidence for this matter we can say the fact that we see very few works related with philosophy of logic (meta-logic). Apart from the points that we said here, we made some recommendations. With the place we came up to now, to reconstruct our logic vision there must be some institutions that are just for logic studies such as “ Logic Studies Center”, “Logic Specialization Library”, “The Journal of Logic Studies”. We believe that these things are very formidable for a tradition of logic in Turkey. As well as the special logic works we also stated some works related with the philosophy of science, epistemology and language. It is stated due to a need that logic studies can’t be handled without such disciplines.

Key Words: Thinking, Logic, Logic in Turkey, Logic and the Social Sciences, The Education of Logic.